מזג האוויר

מעונן חלקית עד בהיר.
הטמפרטורות החזויות: ירושלים 12—21, תל־אביב 13—23, נצרת 11—22, לוד 11—25, אילת 18—31, רמת־הגולן 7—17, עזה 13—23, צפת 9—25, נהריה 7—24, באר־שבע 10—26, מפרץ־שלמה 20—30, הר־שומרון 12—21 ר, יריחו 12—30 מעלות.
הלחות היחסית: ללא שינוי ניכר.

היום ב„דבר"

- הערות ראשונות לדו"ח ועדת ויתקון / ד. בלוך
- הרוסים מכל עבר / יהושע תדמור
- מוסקוה ופקין על תכנית חוסיין / דב אפל
- הסכנות שבהתרמדות האיש הקטן / ג'וזף קראפט
- מינוי שרים / מ. א. גלבוע
- הנימוקים לסיפוח עזה / א. גבע
- לאן פני החינוך מועדות / גרשון זק
- ביקורת קולנוע ומחול / עמ' 11

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מיסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

דבר

יום ב', ג' באייר תשל"ב, 17 באפריל 1972 • גליון 14243 • השנה הארבעים ושבע
היום 12 עמודים • המחיר 45 אגורות

גינוי סובייטי חריף בעקבות הפצצת האנוי והאיפונג

פגעה אניה רוסית; משקיפים: הפיסגה בספק

סייגון, (א. פ., י. פ., ע"ר). — מפציצי „ב־52" של חיל האוויר האמריקאי תקפו אתמול מטרות בשתי הערים הגדולות של צפון וייטנאם: האנוי והאיפונג. אתמול בבוקר הופצץ נמל האיפונג, שהוא הנמל המרכזי של צפון וייטנאם, ומאוחר יותר הופצצו מיכלי דלק בפרברי האנוי. היו אלו ההפצצות הראשונות בהאנוי והאיפונג, מזה קרוב לשבע שנים.

דובר משרד ההגנה בוואשינגטון מסר, כי הרחבת ההפצצות האוויריות בוצעה בהתאם להוראה מיוחדת של הנשיא ניקסון, לאחר שבצמרת הממשל האמריקאי נגבשה ההחלטה לפגוע במרכזי אספקה בצפון וייטנאם, מהם מגיע סיוע לכוחות צבא הצפון ה־לוחמים בטריטוריה של דרום וייטנאם.

סוכנות הידיעות הצפון־וייטנאמית מסרה אמש, כי ב„הפצצות הברבריות" של המטוסים האמריקאיים בנמל האיפונג נפגעה ספינה סובייטית שעגנה בנמל. לדברי הסוכנות נפצעו שני מלחים סובייטיים שנמצאו על סיפונה.

משקיפים: פיסגת מוסקוה בסכנה

במוסקוה פורסמה אמש הודעה רשמית, הגנה את „מעשיהם של המיליטאריסטים האמריקאיים המכוונים נגד עמי הודו סין". ההודעה פורסמה על ידי סוכנות הידיעות הסובייטית הרשמית „טאס" וניסוחה היה התקיף ביותר הזכור למשקיפים מזה תקופה ארוכה. צויין בה, כי ה„התגרויות האמריקאיות האחרונות עלולות לסבך לאין ערוך את המצב הבין־לאומי ועלולות להיות להם השלכות ב־תחומים נרחבים הרבה יותר מאשר המלחמה בדרום מזרח אסיה".

בעקבות ההודעה הסובייטית הביעו אמש משקיפים מערביים במוסקוה את הסברה, כי ההפצצות על האיפונג והאנוי עלולות לגרום לדחיה, ואולי אף לביטול, של ביקור הנשיא ניקסון במוסקוה בחודש הבא. כתבים מערביים בבירת ברה"מ סבורים, כי יש לצפות שברה"מ תמתין עתה לתגובות מכל רחבי העולם על הרחבת ההפצצות לכרכים העירוניים של צפון וייטנאם ואחר כך תיפול בקרמל ההכרעה באשר לפיסגה.

האנוי שוקלת פרישה משיחות פאריס

ראש משלחת צפון וייטנאם בשיחות פאריס אמר אתמול, כי משלחתו שוקלת פרישה מן השיחות בעקבות „ההשתוללות הפרועה וחסרת המעצורים של הגנרלים האמרי־

(המשך בעמוד 2, טור 4)

שלושת טייסי „אפולו־16" לבושים חליפות וקסדות חלל, בדרכם למעלית המובילה אותם אל תאם שבראש טיל השילוח הענק מדגם „סאטורן 5"

אפולו־16 בדרכה לירח אחר „השיגור המרשים ביותר"

הנחיתה ביום ה' ב־22.41; המסע על הירח יארך 3 ימים

כף־קנדי, (י. פ., א. פ., ע"ר וע"ת). — „אפולו 16" — החללית השכנית אל הירח — שוגרה אמש בשעה 7.54 (לפי שעון ישראל) ועמה שלושת האסטרונאוטים ג'ון יאנג (41), תומאס מאטינגלי (36) וצ'ארלס דיוק (36).

סמוך לשעה 22.30 (לפי שעון ישראל) הותנע המנוע של השלב השלישי של הטיל, והחללית ניתקה מן המסלול מסביב לכדור הארץ ויצאה לכיוון הירח.

במועד המתוכנן

השיגור נערך במועד המתוכנן לאחר שנפתרה בעייה טכנית יחידה שהתגלתה כשעתיים לפני מועד השיגור. בתחילה נראה היה כאילו תקלה זו, שהיתה קשורה במנועים התהגים של טיל ה„סאטורן 5" תעכב את השיגור, אולם דקות ספורות לפני השעה המיועדת התגברו המדענים והטכנאים בכף קנדי על התקלה והשיגור נערך בזמנו.

לדעת הצופים, היה שיגור „אפולו 16" המרשים ביותר מבין כל השיגורים עד כה, הודות למזג האוויר הנפלא ששרר בכף קנדי.

הטיל יצא לדרכו כשמאחוריו משתרך שובל אש כהה־אדום. ראש של „צבעי" הטיל נשמע ל־מרחק עשרות קילומטרים ופני האדמה הזדעזעו למרחק יותר מרקה חצי בקוטר של 5—6 ק"מ.

שתי דקות וארבעים שניות לאחר השילוח יכלו הצופים לראות את היתנתקות השלב הראשון של הטיל, שנפל בכיוון האוקינוס האטלאנטי.

במסלול סביב כדור הארץ

כתים עשרה דקות לאחר השילוח הודיע מפקד החללית ג'ון יאנג, כי „אפולו 16" נכנסה ל־מסלול מסביב לכדור הארץ והוסיף, בנימה נלהבת: „זהו ממש תכשיט".

בכף קנדי תולים תקוות רבות במימצאים שיביאו טייסי „אפולו 16" בשובם מן הירח. משימתם של השלושה נחשבת למתקדמת ביותר מבחינה מדעית מאז החל חקר הירח, לפני כשלוש שנים.

תוך שלושה ימים עתידה „אפולו 16" להגיע למסלול סביב הירח ולאחר שיוט משך שעות אחדות מסביב לירח יצאו יאנג ודיוק ברכב הנחיתה וינחתו ב־אזור הררי מצפון למכתש דקארט. נחיתתם מתוכננת ליום ה' לשעה 22.41 (לפי שעון ישראל).

ברחו 3 שבויים סוריים; אחד נלכד

מאת שמשון עופר, סופרו הצבאי של „דבר"

אישם בשם
איבן עבדו

שלושה שבויים סוריים נמלטו אתמול בבוקר מ־מחנה במרכז הארץ ואחד אביב.

השבוי שנתפס הוא ג'צאר איב־רהים אכים.

וזה תיאורם של שני הבורחים שטרם נתפסו:

נאג'י אבו סלאח, בן 28, ממוצא סורי. גובה 171 ס"מ. משקל 73 ק"ג. גוף אתלטי. שיער שחור, מלא ומסורק לאחור. עיניים חומות. אף ישר ורגיל. שפה תחתונה עבה. שפם מוארך. פנים מוארכות. דובר ערבית בלבד.

השני, אבן עבדו, והוא בן 25. רזה. שיער חלק, קצר ומסורק לאחור. גובה 168 ס"מ. משקל — 60 ק"ג. צבע עיניים — חום. צבע שיער — שחור. אף קטן. אוזניים צמודות. דובר ערבית.

המשטרה פנתה בקריאה לציבור: כל מי שיראה אותם יודיע על כך מיד לתחנת המשטרה הקרובה.

רומניה תעלה הצעות לשבירת הקיפאון במזה"ת

מאת חגי אשד, כתב „דבר"

לא מן הנמנע, כי בעקבות המגעים שקיימו דיפלומטים רומניים בקאהיר ו־בירושלים הם יעבדו כמה הצעות לשבירת הקפאון בפעילות הדיפלומטית, לקראת הסדר כוללני בין ישראל למצרים.

בשיחות בארץ אמר סגן שר החוץ הרומני ג'ורג'יה מקובסקו, כי לא חל שינוי בעמדה המקורית הרומנית, המבוססת על העקרון הכפול של התנגדות לסיפוח ב־אמצעות כיבושים ותמיכה בזכותה של כל מדינה להתקיים בשלום.

בשיחות שניהל נשיא רו־מניה ניקולא צ'אושסקו ב־קאהיר, הוא התרשם שמצ־רים עדיין חותרת לפתרון מדיני, אם כי לא ברור לה איך להתקדם לקראתו.

כאשר שמע שר החוץ אבא אבן הערכה זו מפי סגן שר החוץ הרומני הוא שאל אותו, איך זה מתיישבת עם גילויי הד־קשיחות של המדיניות המצרית בשבועות האחרונים, ובמיוחד — התוקפה החריפה על תכניתו של המלך חוסיין, בטענה שהוא רוצה לדון עם ישראל על גבולות. מכל מקום, הסבר הרומני להתעניינות שהם מגלים בעמדות ישראל ו־מצרים היה, שהם מודאגים מה־קיפאון בפעילות הדיפלומטית ב־מזה"ת, וכי הם מעוניינים בקידום המאמצים לשלום.

איבות דיפלומטית מעודה

בירושלים שיבחו את כדרכם הדיפלומטי הפעולות של הרומנים לקיום יחסים תקינים עם הצד־דים היריבים גם בזירה המזרח־תיכונית וגם בסיפור הגלובאלי בין שלוש המעצמות. זאת — בניגוד קוטבי לצרפתים, שאינם מסוגלים להגיע ליחסי הידברות עם ישראל.

מחלוקת ארה"ב־ברה"מ מעכבת ההחלטה על המשקיפים

בינתיים נודע, כי סלע המחלוקת החדש בין ארה"ב לברה"מ וצר־פת מעכב הכנת ההסכם במרכז או"ם בניו־יורק בנוגע להצבת משקיפי או"ם נוספים בלבנון.

הסובייטים והצרפתים רוצים להסמיך את ההחלטה בעניין זה על מועצת־הבטחון יותר מאשר על מזכיר או"ם. זאת — נוסף

(המשך בעמוד 2, טור 4)

מחר
דבר
בגליון
חג העצמאות מורחב
ראש הממשלה גולדה מאיר בראיון עם חנה זמר
ידיד קנאי אך לא עיוור — שיחה עם ריצ'ארד קרוסמן — מאת שלמה גינוסר לונדון
משה גור מספר על הסתערות הצנחנים על העיר העתיקה
(פרסום ראשון מתוך ספר העתיד להופיע).
שיחות עם חתני פרס ישראל
קיבוץ הגלויות של מדליקי המשואות
המיתוס של ארץ ישראל מאת עוזיה אלון
רדיקליזם של מלל מאת אריה ל. אבנרי
גלגולי רעיון החלוקה — שיחה עם גבי כהן מאת אר־נן מגן
„שור־האף" כראה דרך חדשה מאת אברהם קושניר
דבר
32 עמוד

היום
בולים
חדשים
וגליון זכרון
באשנבי השירות הבולאי ובבתי דואר.

בנק ישראל
מלווה פיתוח מסוג „בירידה" סדרה בית
תיקון טעות
בהגרלה שפורסמה בעתוננו ביום 16.4.72 נפלה טעות. סכום ההוצאה 5 מיליון לירות — ולא 15 מיליון כפי שפורסם.

במסקנות ועדת ויתקון

ביקורת קשה על פרידמן; ההאשמות נגד דינשטיין — ללא יסוד

הרוב: אין לפסול את פרידמן; המיעוט: יש לפטרו

מאת כתבר „דבר"

ועדת החקירה בעניין „נתיבי נפט" לא מצאה יסוד להאשמות הכבדות שהוטחו נגד סגן שר האוצר ד"ר צ. דינשטיין. כל חברי הוועדה מותחים ביקורת קשה על מ. פרידמן ומוצאים אותו, בין השאר, אשם בהברחת מטבע חוץ. שניים מחברי הוועדה — א. ויתקון וא. קליר — מוצאים, שעל אף הפגמים, אין לפסול את פרידמן, ואילו החבר השלישי בוועדה, מ. זורע, בדעה, שבגלל המחדלים הרבים חייבים לפטר את פרידמן.

חברי הוועדה מביעים תמיהה על ד"ר ד. ניב, שהסתמך על „עדויות כה בלתי מהימנות" ובמידה שהסתמך על מקורות „המקורות לא תמכו בו הממצאי מענייניו חברות שתה".

פעולות שר־המשפטים ובן־זאב

באפריל 1971 — נאמר במסקנות הוועדה — העביר ד"ר ניב תזכיר אל שר האוצר וזה העביר את התזכיר אל שר המשפטים. שר המשפטים נקט שתי פעולות: הוא מסר את התזכיר למבקר־המדינה ומסר אותו לד"ר ארנון, כי שהיה מנהל האוצר. ד"ר ארנון מצא פגמים בעסקות של פרידמן והציע למנות שופט חוקר. בישראל אין „שופטים חוקרים" ולכן העביר שר המשפטים את הטיפול לידי מ. בן זאב, שהיה בעבר יועץ משפטי לממשלה. בן־זאב המליץ להעביר חלק מהתלונה לטיפולה של המשטרה — הדבר בוצע על ידי שר המשפטים. כן מסר שר המשפטים את הדו"חות של ד"ר ארנון ובן־זאב למבקר המדינה. בנובמבר הוקמה ועדת חקירה.

ד"ר ניב טען בתזכיר, שבעת בה לא נוצל כשר־העבודה של „לפידות", שהיא חברה ממשלתית, הקימה הממשלה חברה מתחרה, את „נתיבי נפט", שבראשה הועמד מ. פרידמן לפי המלצת ד"ר דינשטיין. „נתיבי נפט" פעלה, לטענת ניב, ללא פיקוח נאות. היא אינה מוסרת מידע מדעי לגיאולוגים הממשלתיים. באבו־רודס שוררים תנאי הפקרות. כן הביע ד"ר ניב ספקות ביחס לכשרותה של עסקה שנערכה בין החברה „מדבר" לבין מ. פרידמן.

מי מינה את פרידמן

בראשית הדו"ח מציינים חברי הוועדה, שמ. פרידמן כלל לא נתמנה על־ידי צ. דינשטיין, אלא על־ידי ד. בן־דור. בן־דור בחר בפרידמן, כי חשב אותו ליעיל מ־

(המשך בעמוד 2, טור 7)

מדינת ישראל
משרד הבטחון — אגף השיקום
המחלקה להנצחת החייל

יום הזכרון לחללי צה"ל תשל"ב

ד' באייר — 18.4.1972

יום שני — אור ליום ד' באייר — 17.4.1972

בשעה 19.30 —
- צפירה. אות לפתיחת יום הזכרון
- הורדת דגל הלאום לחצי התורן. טכס הדלקת נר זכרון־גבורה ליד הכותל המערבי על־ידי נשיא המדינה. פרק תהלים, „קדיש", „אל מלא רחמים" (הטכס יועבר בשידור חי ע"י שידורי ישראל, גלי צה"ל והטלויזיה)
- הדלקת נר זכרון־גבורה בכל בית ישראל
- עצרות יום הזכרון במסגרת הרשויות המקומיות

בשעה 20.05 —
- דבר הרמטכ"ל ליום הזכרון (שידורי ישראל וגלי צה"ל)

יום שלישי — ד' באייר — 18.4.1972

בשעה 07.00 —
- הדלקת נר זכרון־גבורה בבתי הקברות הצבאיים
  תפילה אזכרה בבתי הכנסת

בשעה 07.15 —
- דבר נציג המשפחות השכולות (שידורי ישראל)

בשעה 09.50 —
- נשיא המדינה מבקר [illegible] מגיני ירושלים ליד [illegible] בירושלים

בשעה 10.00 —
- צפירת דומיה
  התייחדות ונצר וגדנעים ליד האנדרטאות לזכר חללי צה"ל

בשעה 10.05 —
- דבר סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות לבתי הספר ליום הזכרון (שידורי ישראל)
  אזכרה בבתי הספר ובמוסדות החינוך

בשעה 11.00 —
- אזכרה בבתי הקברות הצבאיים
  אזכרה בבתי־קברות אזרחיים, בהם קבורים חללי צה"ל

בשעה 15.00 —
- תפילת הודיה בהר ציון

בשעה 18.59 —
- צפירה לסיום יום הזכרון

משרד הבטחון – אגף השיקום
המחלקה להנצחת החייל

אזרחי ישראל

יום הזכרון הכללי לחללי צה"ל

נר הזכרון־גבורה ליד הכותל המערבי.
בנפשם בגבורה על כבוד העם וקדושת הארץ במערכות ישראל.

קיבוץ רביבים
קיבוץ משאבי שדה
מועצה אזורית רמת הנגב

ביום הזכרון הכללי לחללי צה"ל
יום ג', ד' באייר תשל"ב — 18.4.72
נתייחד עם חברינו הלוחמים שנפלו במערכות ישראל.
טכס בגל־עד בביר־עסלוג'
יתקיים בשעה 11.30
אזכרה בבית הקברות ברביבים
תתקיים בשעה 12.00
סדרי התחבורה:
— המשפחות מתכנסות בשעה 7.45 בבוקר בתחנה המרכזית בתל־אביב ליד קפה „צברה".
— אוטובוס מיוחד יצא בשעה 10.15 בבוקר מתחנה אגד בבאר שבע.

אנו מודיעים בצער רב על מותה של אמנו, סבתנו ואחותנו

מיכל אלקלעי

ההלוויה תצא היום יום שני 17.4.72 בשעה 16.00 מבית המנוחה מושב נטעים לבית העלמין במושב בית חנן.

המשפחה המתאבלת

במלאת שנה לפטירת יקירנו

שרגא (פייבל) ברקונסקי ז"ל

(מברנוביץ')

תתקיים אזכרה וגלוי מצבה ביום חמישי, ז' באייר תשל"ב (20.4.72) נפגשים בשעה 3.45 אחה"צ, ליד שער בית העלמין בקרית־שאול.

המשפחה

חברי המועצה וההנהלה של תערוכת תנ"ך בדפוס ובאמנות בחסות דוד בן־גוריון במדינת ישראל

מתאבלים על מותו של

יוסף ברסלבי

חבר ההנהלה של התערוכה

ומשתתפים בצער בני המשפחה

על אבדן מורנו ורבנו

יוסף ברסלבי

מחלוצי המשמרת הראשונה להקנייתה של ידיעת הארץ ברבים

אבלים וכואבים

מכון אבשלום
תנועת חוגים לידיעת הארץ

על

יוסף ברסלבי

כי איננו

אבל

בית הוצאת
הקיבוץ המאוחד

בצער לב אנו מודיעים על פטירתו של ראש משפחתנו וחברנו

חיים ניר (טיטיבסקי)

ממייסדי הכפר

הקדיש את גופתו למחקר

המשפחה
ובית כפר הס

אבל ירד על ביתנו
חברנרבנו

רפי גינזבורג

איננו

ציוה גופתו למדע

בית רמת הכובש

לחבר צינמון

אתך בצער

מזכירות הארגון הארצי
של עובדי התעשיה הצבאית

אנו משתתפים באבלו הכבד של

החבר מ. צינמון

מנהל מבטחים ומשפחתו

על מות הרעיה והאם

מרים ז"ל

קרן הגימלאות המרכזית
של עובדי ההסתדרות

יקירנו

ראובן ריץ

איננו

אשתו: דבורה
בנותיו: זיוה ושלומית
חתנו: ד"ר אלברט יוסף
נכדותיו והמשפחה

[illegible]

זנבר המליץ על אמצעים ב־6 תחומים לבלימת האינפלציה

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

נגיד בנק ישראל משה זנ־בר דיווח אתמול לממשלה על לחצים אינפלציוניים ק־שים במשק בחודשים האח־רונים, המתבטאים בעליית אמצעי התשלום, ואף מסר על המלצותיו לפעולה בשי־שה תחומים. זנבר הדגיש כי המלצות אלה לא יגרמו לקיפאון בשום פנים ואופן, אלא מיועדים רק להחזיר את המשק לשיווי־משקל של ביקוש והיצע, בתנאים של תעסוקה מלאה.

לאחר שקיבלה הממשלה את דו"ח נגיד בנק ישראל על הצ־ליה הגדולה באמצעי התשלום ב־חודשים האחרונים, ואף את המ־לצותיו, העבירה את הדיון בהם לוועדת השרים לעניינים כלכליים ש־כבר קיימה אתמול ישיבה ראשונה בנושא זה.

הנגיד הטעים את הצורך הד־חוף בפעולה מהירה ואמר, כי אף שהמלצותיו עשויות מקשה אחת, יכולות הן להתבצע כל אחת ב־נפרד ואין טעם לחכות לאישור כל ההמלצות לפני שתופעל כל אחת מהן.

בחודש מארס בלבד עלו אמצעי התשלום ב־7.1 אחו־זים בעוד שבשמונת החוד־שים שקדמו לכך ואשר אלי־הם מתייחס הדו"ח (יולי 1971 — פברואר 1972) עלו אמצעי התשלום ב־15.3 א־חוז.

30,000 מקומות־עבודה פנויים

נגיד הבנק אמר, כי במשק שו־רר מחסור בידיים עובדות ויש 30,000 מקומות עבודה פנויים גם לאחר שקלט המשק את תוספת כוח העבודה מהשטחים. מחסור זה בידיים עובדות לוחץ לעליית שכר ומחירים. נוסף לכך יש כסף רב בידי הציבור, הנובע מהמרת מט־בע־חוץ ללירות ישראליות בגלל הגידול ביצוא, ובהשקעות מחו"ל במטבע־חוץ בענף הבניין. הגידול בכמות הכסף נובע גם ממימון גרעוני של פעולות הממשלה.

הגידול המהיר ביותר מאז 1962—3

סופרו הכלכלי של „דבר" בי־רושלים מוסיף, כי במכתב המצו־רף לדו"ח, אומר הנגיד כי דו"ח זה מוגש לאחר שבשנה הקודמת הוגשו שני דו"חות. הראשון — ביום 16 במארס 1971, שבו דווח על עליית אמצעי התשלום בין סוף ינואר לסוף דצמבר 1970, השני — ב־12 בספטמבר לגבי התקופה שעד סוף יוני 1971. ב־25 החודשים הנכללים בתקופה, שלגביה התייחסו שלושת הדינים וחשבונות, עלו אמצעי התשלום ב־1,545 מיליון לירות, שהן 52.6 א־חוזים, שיעור גידול כה מהיר לא ידע המשק הישראלי מאז 1962 ו־1963.

כזכור, הומלץ בדין וחשבון הא־חרון להמתין עד שניתן יהיה להעריך את מצב המשק בעקבות הפיחות והמדיניות שהחלוה א־ליו. מאז הגשת הדין וחשבון הא־חרון ננקטו צעדים מוניטריים שונים להאטת גידול אמצעי ה־תשלום, אולם צעדים אלה, על אף השפעתם המרסנת, לא היה בהם כדי למנוע את הגידול המהיר ב־אמצעי התשלום.

לשמור על רמת השכר והמחירים

במיסמך שהוגש לממשלה, קו־בע הנגיד, כי ההתפתחויות הכל־כליות הצפויות במשק בשנה ה־קרובה מחייבות לנקוט צעדי ריסון בששה תחומים מרכזיים, ש־הראשון בהם הוא תחום מדיניות ההכנסות, השכר, המחירים והמי־סים.

במיסמך שהוגש לממשלה, נא־מר, כי יש להמשיך ולבצע את המדיניות המוצהרת בתחומים א־לה, כפי שבוטאה בהסכם שבין הממשלה, ההסתדרות וארגוני ה־מעסיקים. אי ביצוע מדיניות ה־שכר עלולה לחזק את הלחצים האינפלציוניים, להחיש את עליית המחירים ולהביא להאטה ביצוא, שבעקבותיה תקטן התעסוקה ות־ווצר אבטלה. במקרה כזה לא יהיה מנוס — על מנת למנוע הידרדרות זו — מהטלת מסים נוספים.

למכור הדירות הנבנות למשתכנים

בתחום השיכון יש לשאוף ל־עליה בהיקף פתרונות הדיור, בלי להכביד על שוק העבודה ולהפ־סקת העליה המהירה במחירי די־רות וברכישתן הספקולטיבית. מ־בין הצעדים שיש לנקוט בתחום זה יש להקדים את מכירת ה־דירות הנבנות בידי משרד השי־כון למשתכנים הרשומים בתכנית הבניה של המשרד.

הדו"ח ממליץ להגביל את היקף המשכנתאות הניתנות לציבור ה־רחב ובמיוחד אלו הניתנות ל־רוכשי דירות פאר. הגידול המ־היר באשראי זה, שבחלקו נבע משיקולים ספקולטיביים, היה אחד הגורמים לעליית מחירי הדירות בשנת 1971. יש איפוא לייקר את הריבית על משכנתאות, לצמצם את היקף האשראי, שניתן לרוכ־שי דירות ולקצר את משך ההל־וואה. כל אלה בהתאם ליכולת לשלם של הקבוצות השונות של משתכנים.

בדו"ח ממליץ הנגיד להפ־סיק באופן מוחלט את הת־חלות הבנייה של מיבני צי־בור, פרט לבתי חולים. כן יש לקבוע כללים, שיביאו להפסקת הבניה של מיבני ציבור, הנמצאים בשלבי ה־קמה ראשונים.

ועדת השרים לדיון על המצב במשק הבניה, שמינתה הממשלה, מעבדת עתה הצעות מפורטות ב־תחומים שהוזכרו כאן ובתחומים נוספים.

למכור נכסים שבבעלות הממשלה

בתחום השלישי — המדיניות ה־תקציבית — מומלץ להתאים את קצב ההוצאה התקציבית לקצב ההכנסות, ביחוד במחצית הראשו־נה של שנת התקציב, שבה נופ־לות ההכנסות מרמתן במחצית ה־שניה של שנת התקציב. כן מומ־לץ לדחות לשישה חודשים את התחלת הביצוע של תכניות פיתוח במימון ממשלתי שבביצוען טרם הוחל.

סלקטיביות בהשקעות

בתחום הרביעי — מדיניות ה־השקעות — מציע נגיד הבנק לנ־הוג ביתר סלקטיביות באישור תכניות השקעה. משרדי הממשלה הנוגעים בדבר יציעו דרכים לפעו־לה בתחום זה בנושאים שבאחר־יותם. דחיית ביצוען של תכניות השקעה פחות חיוניות תביא לה־פגת המחסור בעובדים ולהחלשת הלחצים האינפלציוניים.

להעלות הריבית על אשראי מכוון

בתחום החמישי — המוניטרי — מוצע להעלות את הריבית על ה־אשראי המכוון הניתן במסגרת קרנות להון חוזר, ושיעורים מ־בוטלות ב־3 אחוזים, על מנת למ־נוע קיום ריבית ריאלית שלילית, המעודדת מילוות מעבר לצרכים, שלשמם נועד האשראי המכוון. אשראי זה ניתן בריבית של 9 אחוזים, בעוד שהמחירים במשק עלו בשנתיים האחרונות ב־12 אחוזים לשנה. באשר לאשראי מ־כוון, הניתן במסגרת קרנות משו־תפות עם הבנקים, תאפשר הע־לאת הריבית את הגדלת השתת־פותם של הבנקים בקרנות, כך שתקטן הזרמת הכסף למימון ה־קרנות.

במקביל להעלאת הריבית על האשראי המכוון לשוק המקומי, מוצע להעלות את האשראי המ־כוון למימון היצוא ב־3 אחוזים, מ־6 ל־9 אחוזים. העלאה זו ב־ריבית ליצוא תיעשה רק אם תי־מצא דרך להחזיר ליצואנים את הפרשי הריבית במסגרת התמרי־צים הרגילים.

ספיגת כספים תוך עידוד חיסכון

לנוכח העליה הצפויה בהכנסה הפרטית הפנויה, הפדיון המוגבר של איגרות חוב והנזילות הרבה שבידי הציבור, יש להגביר את ספיגת הכספים מהציבור דרך עי־דוד החיסכון. מתן אפשרויות ה־השקעה בנכסים פחות נזילים ו־העלאת הריבית לחוסכים, יביאו לעידוד החיסכון.

להגביר תהליך החשיפה

בתחום הששי, מאזן התשלומים, סבור הנגיד כי יש לנצל את התקופה הנוחה מבחינת מצב יתר־ות מטבע חוץ ומבחינת התעסו־קה, כדי להגביר את תהליך החש־יפה. בשנתיים האחרונות הורחבה ההגנה על תוצרת הארץ עקב היטל הביטחון שהוטל באוגוסט 1970 (בגלל הירידה ביתרות מט־בע חוץ), הפיחות באוגוסט 1971 והיסוסים של המטבעות האירו־פיים במשך 1971. הגברת החשי־פה תפחית את הלחצים לעליית מחירים, מלבד השפעותיה הישי־רות על ייעול תהליכי הייצור ו־הגברת כושר ההתחרות של המ־שק.

עוד נאמר בדו"ח כי מכאן ו־אילך לא תינתן לרוכשים במטבע חוץ קרקע ונכסי דלא ניידי אח־רים זכות להמרה חוזרת של מט־בע חוץ בעת מכירת הנכס. כן יש לצמצם, ככל האפשר, את מתן האישורים למילוות לזמן קצר ב־חוץ לארץ.

אתמול התקיים בממשלה רק דיון ראשוני בדו"ח. ועדת השרים לעניינים כלכליים, שעליה הטילה ה־ממשלה לדון בפרטי המיסמך, תת־כנס בסוף השבוע לישיבה נוס־פת לסיכום הצעות, המיועדות על־מנת לבלום הלחצים האינפ־לציוניים.

מתכננים איכלוס אלף משפחות בקריית־ארבע

קיים תכנון סיטי כללי לאיכ־לוס אלף משפחות בקריית־ארבע שליד חברון — נאמר בישיבה ה־ראשונה של מינהלת קריית־ארבע, שהתקיימה אתמול בקריה בהשת־תפות סמנכ"ל משרד הפנים ז. קוברסקי, מתאם ענייני השטחים תת־אלוף ש. גזית ומפקד יהודה ושומרון תת־אלוף ר. ורדי.

במינהל קריית־ארבע יושבים חמישה נציגים נבחרים מטעם ה־מתנחלים. ביניהם יצחק ערמוני. מרכז מינהלת הקריה שבראשה עומד קצין צה"ל ממונה, סא"ל צבי מרחב.

רומניה

(המשך מעמוד 1)

לרצונם להמשיך את ההחלטה על הסכם שביתת־הנשק משנת 1949 במקום על הסכם הפסקת האש מ־שנת 1967.

האמריקאים כבר הביעו את הסתייגותם מן הנסיון המלאכותי להחיות את הסכם שביתת־הנשק, אשר כבר מזמן איננו בתוקף. עתה מסתייגים האמריקאים מהנסיון להקנות למועצת־הבטחון סמכות שאין לה, להציב משקיפים. שה־תה ועודנה מסורה בידי המזכיר הכללי של או"ם.

גינוי סובייטי

(המשך מעמוד 1)

קאיים". הוא אמר, כי לאור ה־מאורעות האחרונים יש „לעיין מ־חדש באפשרות של חידוש השי־חות", שהופסקו בסוף החודש שעבר בעקבות הוראתו של הנשיא ניקסון.

בחזיתות היבשה בדרום וייט־נאם נמשכו אתמול הקרבות באזור הבירה המחוזית אן לוק, המרוחקת כ־90 ק"מ מצפון לסייגון. את־מול הובהר סופית כי בניגוד לטענות הוייטקונג ברדיו האנוי, לא נכבשה העיר על ידי הכוחות הקומוניסטיים.

למעלה מ־2,000 צנחנים דרום־וייטנאמיים הונחתו אתמול עם ש־חר בדרום לעיר ותיגברו את ארבעת הגדודים הדרום וייטנא־מיים הנלחמים במקום קרוב ל־שבועיים. מעריכים, כי העיר מ־כותרת על ידי כ־8,000 חיילים צפון וייטנאמיים, ונראה, שה־מטכ"ל בסייגון מתקשה לשמור על קשרי אספקה תקינים עם ה־נצורים בעיר.

כוחות־יבשה אמריקאיים להואה

בחזית הצפונית מחזיקים עדיין הדרום־וייטנאמים בשתי עמדות איסטראטגיות, השולטות על כביש הגישה לבירה העתיקה של דרום וייטנאם — הואה. ביממה האחרו־נה החישו הקומוניסטים כמה מ־אות חיילים נוספים לאזור הקר־בות סמוך להואה. בעקבות ה־מאמץ הקומוניסטי החליט הפיקוד האמריקאי לשגר תיגבורת של כ־1,600 חיילים אמריקאיים לאזור. נודע, כי למקום הועברו יחידות אמ־ריקאיות שעמדו לצאת ב־ימים הקרובים בחזרה לאר־ה"ב.

הנשיא יפתח הערב יום הזיכרון הכללי

עצרות בעשרות ישובים בהשתתפות עולים

מאת סופרי „דבר"

במעמד הדלקת נר־הזיכרון ע"י נשיא המדינה ז. שזר ליד הכותל המערבי, ייפתח הערב יום הזיכרון לחללי צה"ל. במעמד ישתתפו שר־הבטחון מ. דיין, הרב הראשי לצה"ל אלוף מ. גורן ונציגי ההורים השכולים. את הד־לקת הנר תקדים צפירה ממושכת, שתבשר על ראי־שית יום הזיכרון, והטקס כו־לו ישודר בטלוויזיה וברדיו.

עצרות־זיכרון ייערכו גם בעש־רות ישובים אחרים. שר הבטחון אישר השנה השתתפותם של אר־בעה אלופים בעצרות אלו במרחבי הפיקוד שלהם. בשעה שמונה וחמש דקות בערב ישדר הרמטכ"ל רב־אלוף ד. אלעזר את דברו ליום הזכרון, בשידורי ישראל ובגלי צה"ל. השנה ישתתפו בעצרות הזכ־רון המרכזיות גם עולים מ[illegible] הקליטה.

ביום הזכרון

מחר בשעה שבע בבוקר יועלה נר־הזיכרון בבתי־הקברות הצבאיים ותיערך אזכרה בבתי־הכנסת. ב־שעה שבע ורבע יביא דברו ב־שידורי־ישראל נציג ההורים הש־כולים. בשעה 9.50 יסקור נשיא המדינה משמר כבוד של מגיני ירושלים ליד „קבר בר־כוכבא" בירושלים, ובשעה עשר תופעל צפירה דומיה בכל המדינה. באו־תה שעה יתייחדו בני־נוער ו־גדנ"עים ליד האנדרטאות לחללי צה"ל. בשעה 10.10 ישדר סגן ראש־הממשלה ושר החינוך י. אלון את דבר הממשלה ליום זה לבתי־הספר ובהן תיערכנה אזכרות בבתי־הספר ובשאר מוסדות החינוך. ב־שעה אחת־עשרה תיערכנה אזכרות בבתי־הקברות הצבאיים והאזרחיים, בהם קבורים חללי צה"ל.

על קברות חללי העיר העתיקה

באזכרה בבית־הקברות בהר־הזי־תים, שם קבורים חללי העיר ה־עתיקה, ישתתפו ראש הממשלה גולדה מאיר, הרמטכ"ל, מפכ"ל המשטרה פ. קופל, הרב הראשי לצה"ל, מנכ"ל משרד הבטחון, בני המשפחות השכולות. בשאר בתי־הקברות ישתתפו שרי ממ־שלה וראשי הרשויות המוניציפא־ליות. בשלוש אחה"צ תיערך הו־רדת הדגל בהר־הרצל וב־6.59 תופ־על צפירה לסיום יום הזכרון והת־חלת חג העצמאות ה־24.

זרים רבים על הקברים

בטקס הנחת הזרים בבתי־הקב־רות, מטעם מוסדות וארגונים, יחול השנה שינוי. לאחר שהשר שישתתף בטקס יניח את הזר בשם הממשלה, יניחו המשלחות בזו אחר זו את הזרים ללא הפסקה. הכוונה היא לקצר את זמן הטקס ולאפשר לציבור, במיוחד לבני ה־משפחות השכולות, להקדים ולשוב לביתם.

סאדאת לביקור במוסקוה — במאי

תסיסה במצרים נגד הברית עם ברה"מ

מאת סופר „דבר" לענייניים ערביים

הנשיא סאדאת עשוי לע־רוך ביקור בברה"מ בחודש הבא, אף שהיה תחילה ב־כוונתו להסתפק בשיגור שר החוץ שלו מוראד גאלב ל־שיחות עם מנהיגי מוסקוה ערב הפיסגה עם הנשיא ניקסון.

גאלב יוצא למוסקוה תוך שבו־עיים.

לפי ידיעות מקאהיר הוחלט על נסיעה של סאדאת עצמו בשיחות שנערכו שם בשבוע שעבר עם סגן שר החוץ הסובייטי ואלריאן זורין.

ביקור של סאדאת במוסקוה יש־קף את החשיבות שמייחסת מצרים לדיון המזרח־תיכוני בפיסגה במוס־קוה. לפי ידיעות הרווחות בחוגים דיפלומטיים בישראל, כבר סוכם כי הדיון במזרח־התיכון יהיה הנו־שא השני בסדר־היום של הפיסגה, מיד אחרי בעיית וייטנאם.

המצרים תולים תקוות רבות ב־תוצאות הפיסגה. אך אין הם פטו־רים גם מדאגה שמא יסטו הצד־דים מן הקו שעליו הוסכם בשי־חת סאדאת במוסקוה בדצמבר ש־עבר.

תסיסה גלויה נגד ברה"מ

ראוי לציין שבאחרונה ניכרת במצרים תסיסה גלויה נגד הברית עם ברה"מ ומה שמעניין לא פחות: העיתונות המצרית מדווחת על כך בגילוי־לב יחסי. כך, למשל, נוד־עים הפרוטוקולים המתפרסמים ב־עיתוני קאהיר על פגישותיו של מזכיר „האיחוד הסוציאליסטי" סייד מרעי עם משכילים בערי־השדה בשאלות בעלות עוקץ אנטי־סובי־טי. כמעט בכל אסיפה כזו עלו אותן שאלות: מדוע לא לוחמים את הדרישות עם ארה"ב? מדוע אין ברה"מ מספקת נשק התקפי ב־כמויות מספיקות? (מרעי השיב ל־שאלה זו: „מה אנו יכולים לעשות"). מדוע זקוקה מצרים ליועצים צבאיים מברה"מ וכיו"ב.

כל מדינות ערב יחדשו היחסים עם גרמניה

קלן, (עי"ן ועי"ר). — כל ה־מדינות הערביות שטרם חידשו את היחסים הדיפלומטיים עם מערב־גרמניה יעשו זאת בזמן ה־קרוב — אמר סגן מנהל לשכת הליגה הערבית בבון חאמדי עזאם בשיחה עם כתב רדיו קלן. עזאם הגדיר את בעיית חידוש היחסים „בעיה טכנית" שימלה למצוא את פתרונה בדרך דרגתי.

לדעתו, תרמה מדיניות ה„אוסט־פוליטיק" של הקאנצלר בראנדט להחזרת האמון בין מדינות ערב לרפובליקה הפדראלית הגרמנית.

יזורז שיקום הבדווים שפונו

לא יורשו לחזור לשטחים שמהם פונו

מאת סופרו הצבאי של „דבר"

הבדווים שפונו בפיתחת רפיח ישוקמו בביצוע מהיר ב־ידי צוות מיוחד שימנה הרמט־כ"ל — זאת אחת מההמלצות הוועדה שמינה הרמטכ"ל רב־אלוף דוד אלעזר. הרמטכ"ל הציג אתמול את ההמלצות ב־ישיבת הממשלה.

שרי מפ"ם הביעו את דעתם כי יש להרשות לבדווים לחזור לאותם שטחים שהוצאו מהם, אבל לאחר דיון זה לא הגישו שרי מפ"ם הצעה נגדית להמלצות הוועדה שמינה הרמטכ"ל ולא התנגדו לאישור ההמלצות.

לפי המלצות אלה יוצע לבדווים לבחור בין סידורי כספי לבין שי־קום בסידורי המימשל. המימשל יציע להם שיכון סמוך לישובים קיימים והקצאת קרקע להקלאה עזר. כן הוחלט לא להרשות ל־בדווים „לחזור לשטחים שפונו מהם, בגלל שיקולים בטחוניים". כשהביא הרמטכ"ל לממשלה את מימצאי ועדת החקירה בפי־נוי הבדווים בפיתחת רפיח, ב־26 במארס, הוא אמר, כי יש רצון לשיקום הבדווים הנפגעים. בראש הוועדה עמד אלוף־משנה צבי דסקי, וישבו בה נציגי מש־רד החקלאות ומשרד המשפטים. דו"ח הוועדה הזאת הובא אתמול לידיעת הממשלה, וכמה שרים שאלו שאלות. אך לא היה דיון ולא התקיימה הצבעה. לפי מסק־נות הוועדה ימונה צוות מיוחד של המימשל הצבאי לביצוע מהיר של השיקום.

שר הבטחון משה דיין והרמט־כ"ל סקרו ענייני בטחון בישיבת הממשלה.

תסיסה בלוב נגד הנוכחות המצרית

מאת סופר „דבר" לענייניים ערביים

מצרים הודיעה אתמול — זו פעם ראשונה בפומבי — כי קיימת תסיסה רחבה בלוב נגד הנוכחות המצ־רית. מאמר גדול ב„אל־אהראם" שהוקדש לנושא זה מלמד, שקאהיר חוששת למעמדה בלוב.

„אל־אהראם" אומר, כי בלוב מדברים על „קולוניאליזם מצרי" וכי התושבים „מאשימים את ה־מצרים על כל צעד של הנשיא קדאפי שאינו לרוחם". כך, למשל, כשהכריז קדאפי על „מס הג'י־האד", כדי לגייס כסף למען המאמץ המלחמתי המצרי, החלו התושבים מכנים מס זה כ„מס המצרי".

„אל־אהראם" מאשר, כי 50,000 מצרים משרתים עתה בלוב. בהם מדריכים צבאיים, מורים, מהנד־סים, רופאים ופועלים. אין כמעט קשרים חברתיים בין המצרים ל־בין האוכלוסיה המקומית ואין ה־למאמצי קדאפי לשפר את תדמי־תה של מצרים בארצו.

ביקורת קשה על פרידמן

(המשך מעמוד 1)

אחרים, ואכן היו לפרידמן הצל־חות גדולות מאוד: בשיווק, ב־יחסים עם גורמים זרים. הוא הצ־ליח להגדיל את תפוקת שדה הנפט מעל התפוקה המצרית. פרידמן פתר בעיית הובלה ופתח שווקים בינ־לאומיים. אך נכשל כשלון חרוץ בניהול המשקי של שדה הנפט.

נכונה טענתו של ד"ר גיב, כי „נתיבי נפט" אינה מדווחת באורח סדיר לרשות החברות הממשל־תיות. אך הסיבה אינה נעוצה בכוו־נה זדונית אלא בחוסר בהירות בכל הנוגע לתפקידי החברה. הוועדה גם דוחה את הטענה של ד"ר גיב, כאילו סירבו להודיע על ממצאים גיאולוגים. גוף ממשלתי „המכון לחקר הנפט" קיבל אינפורמציה אך בתנאי שלא ימסור אותה למכון הגיאולוגי של הממשלה. תמוה, איך גוף ממשלתי הסכים לתנאי זה — מעירים מחברי הדו"ח.

בשנת 1965 קנה מ. פרידמן ציוד ב־385 אלף דולר, והקים חברה לקידוחי נפט. „נפטא", חברה ממ־שלתית, התחייבה למסור לפרידמן עבודה. הדבר נעשה באישורו של צ. דינשטיין. מדוע התחייבו? שואל ד"ר גיב. מדוע מסרה חברה ממשלתית עבודה למ. פרידמן בעוד ציוד של חברה ממשלתית אחרת, „לפידות" מובטל? הוועדה משי־בה: היה דו"ח שהמליץ על קיום תחרות בקידוחי נפט. בעת חתימת החוזה היה הציוד הממשלתי מו־עסק.

מכירת „קונטיננטל" ל„מדבר"

בשנת 1965 הקים, אם כן, פריד־מן את חברתו „קונטיננטל". בשנת 1967 נתמנה מנהל החברה הממ־שלתית „נתיבי נפט". כעבור שנה, ב־1968, הופיע גורם זר, בון קינג מארה"ב, שהיה מוכן להשקיע עד 25 מיליון דולר בקידוחים בסיני. (כל זה בעת מלחמת ההתשה, ובלי לבקש ערבות פוליטית. כלומר: בלי לבקש פיצוי במקרה של נסי־גה ישראלית. הממשלה היתה מעוני־ינת כמשקיע יפעל בישראל.

קינג החליט לקדוח בסיני. אך מטעמים כובבים ביקש לטשטש את עקבותיו. לכן הקים האזרח האמרי־קאי חברה בבריטניה בשם „מד־בר". איש הקשר של קינג בישראל היה מ. פרידמן.

פרידמן שימש במשך כל אותה התקופה בשני תפקידים: הוא היה בעל חברה פרטית, „קונטיננטל", וניהל חברה ממשלתית, „נתיבי נפט". ד"ר דינשטיין לא ראה בעין יפה מצב עניינים זה ולחץ על פרידמן למכור את חברתו. פרידמן נענה ומכר את הציוד של החברה שלו ל„מדבר" ב־700 אלף דולר.

אחרי שמכר את הציוד שלו הש־תתף מ. פרידמן במכרז לקידוחי נפט. המכרז הוצא על־ידי „מדבר" והשתתפו בו שניים: „לפידות" הממשלתית ופרידמן. פרידמן זכה, מאחר שהוא מכר עוד קודם לכן את הציוד. „מטילה הוועדה ספק בכוונת כל המכרז", היא מעירה. „אין ספק בכך, שהשתתפות זו אינה מתיישבת עם מעמדו כמנהל נתיבי נפט". פרידמן הסביר, כי באותו שלב טרם החליט אם לפרוש מ„נתיבי נפט" או למכור את החבר־ה. אם יפרוש מהחברה הממשל־תית, רצה להמשיך לקיים כבעל חברה פרטית. ולכן השתתף במכ־רז.

פרידמן קנה, לפי הודעתו הרא־שונה, ציוד ב־385 אלף דולר ומכר אותו ב־700 אלף דולר. ההיה ה־מחיר מופרז? ההיה בו אלמנט של שוחד? הוועדה משיבה בשלילה. משום: א) „מדבר" לא היתה תלוי־ה בפרידמן ולכן לא היה טעם בתשלום שוחד. ל„מדבר" היתה גי־שה ישירה לשר־האוצר, לסגן שר האוצר, לגורמים ישראליים בארה"ב, לגורמי בטחון. ב) דינשטיין ורב־אלוף (מיל.) צ. צור הממונה על אספקת מטבע החוץ, הממונה לעניני נפט במשרד הפיתוח, מרכז ההשק־עות — כולם ידעו מה הסכום ו־איש לא העיר. ג) הציוד היה בהחלט בערך במחיר המכירה.

385 אלף דולר או 355 אלף?

בכלל מאחר כל החקירה הנד־רה, שהציוד לא נקנה על־ידי פרידמן בשנת 1965 אלא בשנת 1967, ולא ב־385 אלף דולר, אלא ב־70 אלף דולר. כיצד נתגלה הדבר?

בהודיע ההפרסמי ידיעות שהציוד נקנה ב־385 אלף דולר. באו במע־נות אל המבקר, בהמפטה, השאלה: הכיצד אבדה לנו 70 אלף דולר? לכן עלה הוועדה תיקון ...

שיאשמו אותו בענין זה ולכן לא יכול היה להבין את התנהגותו. מכל מקום: בחקירה שלה ... פריד־מן 385 אלף דולר. הוועדה מסכמת פרק זה באמרה: „יתכן מי ש־יוסמך להחליט אם יש מקום לחק־ירה ואולי יהיה זה לטובת מר פרידמן עצמו".

רווח הפרשי־פיחות — מכספי משרד הבטחון

מ. פרידמן התרים את „מדבר" וצריך היה להעביר את התרומה למשרד הבטחון. ביוני קיבל סכום של 97 אלף דולר כדי להעביר אותו בעוד חודש־חודשיים למשרד הבט־חון. פרידמן השאיר חלק מהכסף בשוויץ, רשום על שמו, והשקיע אותו במניות ואגי"ח. אם בכך עבר על חוקי המטבע.

צ. דינשטיין נתן לו היתר בדיע־בד כיוון „שאדם שהפר את התקנות ללא כוונה רעה בא ומו־דה ולא נגרם נזק למדינה, ניתן לו ההיתר". אולם התנה עם פריד־מן, שיחזיר את הכסף לישראל. פרידמן הפר תנאי זה והשאיר את הדולרים בשוויץ. הוא החזיר את הכסף לישראל רק אחרי הפיחות, את הפרשי הפיחות, אותם הרוויח מכספי משרד הבטחון, שם בכיסו. הוועדה אינה מניחה שפרידמן רצה לגנוב את הכסף. הוועדה „מבי־נה" את הפרות המטבע.

ביקורת חמורה על ניהול שדה־הנפט

הוועדה מותחת ביקורת חמורה על ניהול שדה הנפט. אי־רישום המלאי היה „מחדל חמור" שגרם נזק כספי ומוסרי. השאילו ציוד גם לחברה של פרידמן (על אף ההוראות. לא ניתק פרידמן את קשריו עם „קונטיננטל" ודוע לאחר כן את העניינים כך, שהוא עד היום הזה מנהל חברה ממשלתית ומעורב בחברתו הפרטית). פריד־מן השאיל לפרידמן ציוד בהנחה של 30 אחוז.

מחנה הנוער באבו־רודס

הוועדה דחתה את הטענות בדבר זנות, סמים מסכרים ושכרות. ב־קשר ל„מחנה הנוער" כותבת ה־ועדה:

„את בני שכונת התקוה לא הזמנו — קרא פרקליטו של ד"ר גיב לתוך חלל האולם. טענה דמ־גוגית זו אף היא מוציאה את הכסף. כל הפציף יכול היה לבוא למחנה. אך מטבע הדברים באו בעיקר בניהם של עובדי ה־חברה וידידיהם. ואם הגיעה הב־שורה לאנשי הקצונה ובודאי... רע בכך? וכי היתה דרך אחרת להזמין נערים למקום כזה?

טיהור ד"ר דינשטיין

מסקנות השניים (ד"ר צ. זוסמן וא. קליר) מטהרות את ד"ר דינ־שטיין, מן קובלות, שהיה מוכר ה־אוס בבנין הגיאולוגים. לא נמצא פגם בעיסקת המכירה של ציוד הקידוח לקונטיננטל. את עם בלומנפילד לא חקרה הוועדה. ה־ועדה מצביעה על הניהול הכושל של שדה־הנפט ורואה בכך „פגם חמור שגרם להרבה פיכחון, הא־יסורים ואולי גם לגניבות. ב־את, שמאז 1971 בא הענין על תיקונו. „אך לעומת הפגמים יש לציין הישגים מרשימים בתחום התפוקה, השיווק והיחסים עם ה־מי החוץ".

פגמים במיכרז הביצוע

„היה פגם בהשתתפותו של פרידמן במיכרז. ביטול העיסקה (להבדיל מהעיסקה עצמה) היה פגום מאוד. לא היה ניתוק מוחלט מן החברה שבשוק של מענו נעשתה העיסקה, וכתוצאה מכך נוצרה ערבוביה בין הכספ־ים שהגיעו לפרידמן בקשר למין הכספים שהיו כספי השוק באמון של חברת „מדבר", ושמור לכסוף למשרד הבטחון. עם זה אין יסוד לטענה, שפרידמן ניסה לגנוב את הכסף, כתוצאה מעי־רוב תחומים נתעוררה השאלה אם לא היה פרידמן חייב לשלם ריבית ההפרש שהוחזר על הכסף ששולם למשרד הבטחון, וה־פגם בעצם התעוררות השאלה. דעתנו היא, שפרידמן הוא אדם המוכן, למען האינטרס הכללי האישי שלו, להגן על עצמו ו־צדיק או אינטסים לא היה בו־עליה, אך סבורים אנו שאין לפסול את פרידמן, וזאת גם הר־לבתפקיד.

על סמך אותם המימצאים בא מ. זורע למסקנה, שיש לפטר את מ. פרידמן, מאחר שהוא לא סיפר את כל האמת כאשר העיד בשבועה איך רכש את ציוד הקידוח. הוועדה דוחה ב־השתתפות פרידמן במיכרז „אנ לא מבוטל". מ. זורע מצר ... בהשתתפותו במיכרז הביא פרידמן את עצמו ביודעין למצב אותו רצה למנוע. הוא היה ב־מנהל חברה ממשלתית וגם איש עסקים פרטי בתחום סכר ש־מטעם הממשלה.

למעשה לא נכשל פרידמן את חברתו. זורע אינו מקבל את טענת פרידמן, כי הוציא את ... שלא בידיעתו. הוא מותח בי־קורת על דינשטיין, שלא ... איך קרה הדבר. פרידמן עירב את כספו בכספי משרד הבטחון. ומכאן שאין הוא יכול להוכיח ... בהתנהגותו הנוכחית...

אשר לצ. דינשטיין כותב זורע: „אין דעתי נוחה מחוסר ... הנאות. מצד ד"ר דינשטיין ... צורת פירוקה של „קונטיננטל" על ידי כך שכל במו ידיו ... מסרתו. „להכביד" את ... להמשך ניהול נתיבי נפט. ... דעתי זו אין אני מגלה המלצה ...

חוגים המקורבים למשרד ... צד למשרד המשפטים אמרו את־מול, כי לדעתם אין להסיק מסק־נות אופרטיביות מדעת המיעוט. וכי ההחלטות העיקריות הנוג־עות לדרך ניהול החברות הממ־שלתיות עוברות עתה שלב החוקתי מתאים. הם ציינו, באור מול האצה בין משרדי הממשלה שימונה וביצוע כל הסעיפים ה־מוצעים בחוק החברות הממשל־תיות, במטרה להגביר את הפי־קוח על החברות. אולם לגבי מש־בצים אלה אין מקום למסקנות נוספות, לדברי אותם מקורות.

ספיר מטפל בסמכויות רשות החברות; שפירא הפיץ תזכיר הצעת חוק

מאת סופרו המדיני של „דבר"

הדין־וחשבון הונח אתמול על שולחן הממשלה וחולק ל־כל השרים. כפי שנמסר, אין הדו"ח מחייב את הממשלה, כממשלה, לפעולה כלשהי. בישיבת הממשלה אתמול העי־רו השרים פ. ספיר וי. ש. שפירא לגבי סעיף אופרטיבי בדו"ח בנוגע לפעולת רשות החברות הממשלתיות. שר ה־אוצר פ. ספיר אמר, כי כפי שהודיע כמה פעמים — בלי קשר לוועדת ויתקון — הוא מטפל בנושא של סמכויות רשות החברות. שר המשפטים י. ש. שפירא אמר, כי כבר הפיץ תזכיר על הצעת חוק החברות הממשלתיות, הנמצאת בהכנה במשרד המשפטים. ה־תזכיר הופץ בין השרים עוד לפני פירסום דו"ח ועדת ויתקון.

מרדכי פרידמן: סיפוק מדעת הרוב; ד"ר דוד גיב: תדהמה מן המסקנות

מנכ"ל „נתיבי נפט" מרדכי פרידמן, הביע אתמול סיפוק מלא ממסקנות ועדת ויתקון ואמר, כי דעת הרוב הינה חיובית בהחלט ומטהרת לא רק אותו אלא את חברת „נתיבי נפט" בהחלטה מכל השלילה שיוחסה לה.

פרידמן, שהופיע בתכנית „היום הזה" ברדיו, השיב בתשובה לשאלה על דעת המיעוט (שהיתה לחובתו) ואמר, כי זכותו של כל אדם להביע דעה. אך לגבי־דידו קובעת דעת הרוב המוסמכת של הוועדה.

אשר להסתייגות הכללית שהביעה הוועדה ממנו, היתה תגובתו: „אינני מכיר צדיקים ואיני מומחה לנושא של צדיקות, אבל אני מאמין במסירות ובנקיון כפיים".

לעומתו, אמר באותה תכנית, הגיאולוג ד"ר דוד גיב, שהוא קיבל את מסקנות הדו"ח בתדהמה. „קשה לי להאמין, כי אלה המסקנות מישיבות ארוכות של ועדה, שלפניה נפרס ביטוי כה רחב של דברים". ד"ר גיב הביע חשש, כי „דרך זו של מתן כשרות למה שאירע ב„נתיבי נפט", בלי לתבוע בדק בית יסודי, תביאנו למצב שיהיה בכי רע". (ע)

75% מהוצאות הרכב יוכרו לניכוי ממסים

אושרה שורת הקלות במס־רכוש

מאת סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

ועדת השרים לענייני כל־כלה החליטה אתמול לה־כיר ב־75 אחוז מכלל הוצ־אות הקשורות בהחזקת רכב לצרכי ניכוי ממיסים, מרוכב בכל סוגי ההוצאות הקשורות ברכב: בלות, רישוי, פחת, תיקונים וכו'.

החלטה זו של ועדת השרים באה בעקבות המלצת ועדת־משנה בראשות השר י. ש. שפירא, והיא טעונה אישור של ועדת הכספים.

תיקונים במס־רכוש

ועדת השרים אישרה אתמול גם הצעת חוק לתיקונים במס רכוש וקרן פיצויים, הכוללת שו־רה של הקלות ביחס להצעה המקורית של השינויים במס רכוש. הצעת החוק החדשה שאו־שרה אתמול בוועדה קובעת כי מס רכוש על בניינים, שאינם משמשים לחקלאות, יהיה מבוסס על ערכם הריאלי במקום שכר דירה צפוי.

המס לשנת 1972 יהיה מבוסס על שווי הבניינים ליום 1 באוק־טובר 1971. בהשווי הזה יקבל כל בעל דירה ניכוי של 30,000 לירות, ומי ששווי דירתו אינו עולה על 40,000 לירות, יהיה פטור ממס לחלוטין.

המס על דירות בשכירות

שיעור המס על דירות ובניינים מושכרים לפי שכירות מוגנת יהי־יה 0.7 אחוז ולגבי בניינים עס־קיים ותעשיה — 1.5 אחוז. המי־סוי להקלאות יהיה על בסיס ענפי, לפי המתכונת הקיימת. ישולמו פיצויים מקרן מס רכוש עקב נזק מלחמה הנזק תבלה, גם על חפצי בית בלי לגבות מס נוסף עבור חפצים אלה.

הקפאת ההעלאה

בעליהם של דירות מגורים שעבורן זכאים הם לניכוי של 30,000 לירות מן השווי, ואשר צריכים לשלם על פי הצעת ה־חוק מס גבוה יותר מן המס שחוייבו לשלם בעד הדירה בש־נת המס 1971 — לא יחוייבו לשלם במשך שלוש שנים יותר מהסכום שחוייבו בו בשנת 1971.

לאחר תום תקופת ההקפאה האמורה, יועלה המס בהדרגה במשך 4 שנים — 25 אחוזים מההפרש בכל שנה, ובשנה ה־חמישית ישלמו את מלוא המס המגיע. דין זה יחול גם על בנייני תעשיה.

מי שרכש את דירת המגורים הראשונה שלו בשנת המס 1971 או לאחר מכן, יקבל במשך שלוש שנות מס, החל בשנת רכישת הדירה, פטור של שני שלישים מהמס המגיע בשל הדירה. החל בשנה הרביעית ובמשך ארבע שנים ישלם בכל שנה 20 אחוזים נוספים מההפרש שבין השליש לבין מלוא המס המגיע, על פי החוק המוצע.

אדם שירכוש את דירתו הרא־שונה באחת השנים שבין 1972 — ל־1978 ישלם אותו שיעור מס, שצריך לשלם מי שרכש את די־רתו הראשונה בשנת 1971.

ראש עיריית ראשל"צ ביקר ברמת־אליהו

ראש עיריית ראשון־לציון, חננ־יה גיבשטיין, סייר בליל שבת בש־כונת רמת־אליהו, שנפגעה ברוח התזזית, שפקדה את מרכז הארץ. בעיריית ראשון־לציון נמסר, כי מיד לאחר שהגיעו הידיעות על הפגיעות והנזקים בשכונה חש ל־מקום ראש העיריה בלוויית סגני ראשל"צ. הוא סייר בכמה מן ה־דירות שנפגעו. אך לא עלה בידו לבקר באותו ערב בכולן.

דבר
DAVAR دافار
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת אליהו אגרס
מנהל כללי גדעון נאמן
המו"ל — „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה: תל־אביב, רחוב שינקין 45, ת. ד. 199, טלפונים 246251 (6 קווים).
סניפים:
תל־אביב, בית „דבר", רחוב שינקין 45, טלפון 246251.
ירושלים, מערכת ומנהלה, רחוב הלל 16, טלפונים: 231251־3.
חיפה, רחוב הנביאים 27, טלפונים 642111—2—3.

מצפון לדרום
ממזרח למערב
206
סניפים* לשרותך ברחבי הארץ

רשת סניפים זו העניפה ביותר בארץ מקנה לך את היתרונות הבאים:
* ללא הוצאות תוכל לקבל בכל סניף מזומנים אם ברשותך פנקס שיקים או פנקס עובר ושב.
* תוכל להפקיד או להעביר כספים מחשבונך לכל מקום ומכל מקום בארץ.
* באמצעות הבנקומטים תוכל למשוך עד 150 ל"י בכל שעות היום והלילה.
* בכל אחד מסניפינו יקבלו פניך בסבר פנים יפות.

בנק לאומי לישראל בע"מ
הבנק הראשון והגדול במדינה

* כתובות הסניפים ראה במדריך הטלפונים או ב"דפי זהב"

עדיין נותרו שאלות לדיון ציבורי

מאת דניאל בלוך

לצרוח ויתקון נתמנתה לאחר הסערה הציבורית שהתחוללה עקב פרסום ידיעות ושמועות על המתרחש בחברה "נתיבי נפט" ועל דרך ניהולה. נוצר הרושם בציבור כי דרך הטיפול בתזכירו של הגיאולוג ד"ר דוד ניב היתה תמוהה. הדבר עורר חשד כי יש מי שמעוניין לטייח ולהסתיר. בסופו של דבר נאלצה הממשלה, בלחץ העתונות ודעת הקהל, להקים ועדת חקירה. אתמול בא סיומה של הפרשה עם פרסום דו"ח הוועדה. השאלה הראשונה המתעוררת, עוד לפני עיון בפרטי הדו"ח: אם אמנם היה צורך בהקמת ועדה. לאחר שרוב חברי הוועדה קבעו כי למרבית הטענות וההאשמות לא היה יסוד, תשובתי היא חיובית. אמנם, אילו מלכתחילה היה תזכירו של ד"ר ניב מופנה למבקר המדינה ולמשטרה, לא היתה מתעוררת הסערה בדעת הציבור ובעתונות. אם כי ייתכן ששני מוסדות אלה לא היו מגלים כמה מן הפרטים התמוהים ביותר. שהרי לא אחד מחברי הועדה למסקנה, כי יש לפטור את מרדכי פרידמן, מנכ"ל "נתיבי נפט". אולם, לאחר שהטיפול הראשוני היה מוטעה להדעוסיק, היתה רק דרך אחת להבהרת הפרשה, והיא מסירת העניין לועדת חקירה. יש לזכור כי מסקנות הוועדה לא נתקבלו פה־אחד, אלא ברוב של שניים נגד אחד. החבר המסתייג, האלוף במילואים מאיר זורע מגיע למסקנות קיצוניות נגד מ. פרידמן, ומביע תמיהה חריפה על התנהגות סגן שר האוצר ד"ר צבי דינשטיין באחת הפרשיות החשובות הנוגעות לעניין. למרות הביקורת שמתח הרוב בעניינו על ד"ר דוד ניב, סבורני כי הוא פעל לפי מיטב מצפונו בחשפו את הפרשה. ואם כי חלק מן הטענות שהעלה נמצאו על־ידי כל חברי הוועדה משוללי יסוד, חלק אחר נתמך על־ידי חבר אחד בועדה, וחלק נמצא נכון על־ידי כל חברי הוועדה — ניתן לומר כי ד"ר ניב מילא בעניין תפקיד חברתי חשוב. ללא מעשהו היו, אולי, הדברים מתגלגלים עוד זמן רב בדרך השמצות ונזקם היה רב לאין ערוך. אין לי גם ספק כי המשק הממשלתי ומנהליו אחרי דו"ח ויתקון יפעלו אחרת מאשר קודם לדו"ח. הפגמים המינהליים שנמצאו ב"נתיבי נפט" יתוקנו. כמה מהם כבר תוקנו מעצם מינוי הוועדה.

מקריאה ראשונה של הדו"ח נראה כי מעטים יצאו נקיים מלפני הוועדה. גם ד"ר ניב. גם פרקליטו עו"ד רם כספי שלא הצליח לשכנע את הרוב בוועדה. גם ד"ר ארנון, מנכ"ל האוצר לשעבר ועבודו הראשון בפרשה. גם מנהל רשות החברות הממשלתיות י. סלמן ואחד מעובדיו מ. ארבל. גם כמה מעובדי "נתיבי נפט" לשעבר שהעידו נגד מנהלם — יוצאים נקיפים או מבוקרים. מי יותר ומי פחות. גם מרדכי פרידמן אינו יוצא כליל. השופט א. ויתקון והמשפיע א. קליר, בשמת הדו"ח ... לשעבר חיים אותו על הישגיו המרובים בהפקת הנפט בסיני ושיקומו. אך הם מציינים, כי הוא נכשל מבחינת ניהול המשק של החברה. בסיום הדו"ח כותבים השניים כי "אכן, דעתנו היא שמר פרידמן הוא אדם שלמען האינטרס הכספי האישי שלו מוכן להגן על עמדה שצדיק או איסטניס לא היה מגן עליה.

אך לגבי התפקיד שהוא ממלא בעולם הנפט — הוא ממלאו במסירות, בכשרון ובהצלחה רבה — אין זה רלוונטי. לפיכך סבורים אנו שאין לפסול את פרידמן דאגת גם המלצתנו". בנקודה מרכזית זאת שונה דעתו של אלוף מאיר זורע. הוא סבור שהתנהגותו של מרדכי פרידמן בכל פרשת פירוק חברתו הפרטית "קונטיננטל", השימוש הפרטי שעשה תקופה מסויימת בכספי חברת "מדבר" שנועדו להרוטה למשרד הבטחון, נסיון להכתיר אינפורמציה חשובה מהוועדה בכל מה שקשור לפרשת מכירת ציוד הקידוח של חברתו הפרטית לחברת "מדבר", כל אלה מחייבים הסקת מסקנות לגבי התאמתו של מרדכי פרידמן לתפקידו. כל אלה מחייבים ומסקנתו של מאיר זורע היא חד־משמעית: "למרות הישגיו, שאין עליהם עוררין, בקידום "נתיבי נפט", אין לי אלא להמליץ בזאת על פיטוריו של מר מרדכי פרידמן. מכשרותו כמנכ"ל "נתיבי נפט".

כפי שכבר צויין אין חילוקי־דעות בוועדה על כך שלא היה יסוד לכל השמצות על אורגיות, זנות, עישון סמים והוללות ב"אבו־רודס". לא באורח כללי ולא על השתתפותו של מרדכי פרידמן בדברים מעין אלה. הם גם דחו את רוב ההאשמות על בזבוזים, אי־סדרים וגניבות בסיני. את עדויות מנהלי השדה לשעבר אלישע רואי ושלום סלע הם דחו כבלתי־מהימנות בהיותם בלתי־אובייקטיביים, אם כי לא באו לסלף דברים במתכוון. ואילו לגבי עדים אחרים, אברהם יעקב (האדי), כ"ץ, דמבק ויחזקאל נתן סבורה הוועדה כי אין לסמוך כלל על עדותם. לעומת זאת לגבי הטענות על דרך ניהול השדה נחלקה דעת הועדה. אלא בצורה אחרת. הפעם הרוב הורכב מאברהם קליר ומאיר זורע שהם מצאו ממש בטענותיו של מנהל־השדה לשעבר שלום סלע. הם אף סבורים, כי המבנה המינהלי הבלתי־ברור והיעדר הגדרת סמכויות גרמו, או... [illegible] ... בתזכירו של ד"ר ניב, במסגרת הדברים הוא שיווצרו תקלות ... מעובדים שעזבו או אולצו לעזוב את השדה. על דעה זו חולק יו"ר הועדה אלפרד ויתקון, ולדעתו "היו תחומי הסמכות ברורים". בנושא אחר של אי־הקמת ועד עובדים סבורים יו"ר הוועדה והאלוף זורע שבעניין זה אין לבוא בטענות אל מ. פרידמן, ואילו לדעת א. קליר דחקה מנהל החברה היה צריך ליזום הקמת ארגון עובדים, וכי אילו היה קיים היה עשוי למנוע התפתחות יחסים שליליים בשדה. כל חברי הועדה דחו את הטענות על רדיפות ומשטר אימים ב"נתיבי נפט", הם ציינו כי לא שמעו כל עדויות רציניות על כך, וגם לא התרשמו שעובדי החברה פוחדו לדבר. הועדה סבורה כי "כל הסיפור הזה, שבארץ זו ובזמן הזה אפשר לסתום לציבור של 500 איש את הפה, ואין איש שיקום ויתבע את זכויות העובד, הרי זה סיפור כוזב ובלתי מציאותי. אין לנו ספק שהרושם שנוצר בציבור כתוצאה מעדותם של 5 או 6 אנשים ממורמרים היה רושם מוטעה וגם מטעה".

כמי שנכח בחלק מישיבות ועדת החקירה, ועקב מקרוב אחר כל ישיבותיה והעדויות שנשמעו בה, דומני כי בכל שרשרת הנושאים הקשורה לנעשה בשדה ובחברה נראית עמדת הוועדה ומסקנותיה סבירות בהחלט. אך אלה לא היו הנושאים המרכזיים שעמדו לפני הוועדה. השאלות העיקריות, שהצדיקו הקמת ועדת חקירה, היו האם קיבל מרדכי פרידמן שוחד מחברת "מדבר". והאם בניהול ענייני הנפט של ישראל לא נתערבבו שיקולים פסולים.

הוועדה, גם הרוב שבה, מצאו מחדלים מינהליים ומשקיים בדרך ניהולה של "נתיבי נפט", ועל כך נמתחת ביקורת גם על מרדכי פרידמן, ובמקרים מסויימים על גופי ממשלה שונים. אולם הוועדה אינה רואה בליקויים אלה לא שחיתות ולא כוונה לחפות על שחיתות. בנושאי מינהל ובשאלות דיווח משקי ומדעי, נטתה הוועדה שלא לקבל את גירסותיהם של ד"ר ניב ושל יעקב סלמן, מנהל רשות החברות. גם הטענות על סדירות מופרזות בניהול ענייני הנפט בסיני לא מצאו אוזן קשבת אצל חברי הוועדה.

בשאלה, אפוא, פתוחה עיסקת מכירת "חברת "קונטיננטל" של מ. פרידמן לחברת "מדבר". ולגבה נחלקו חברי הוועדה. גם עמדת הרוב אינה תמיד חד־משמעית. הוועדה מביעה דעתה שלמרדכי פרידמן היתה השפעה מסויימת בכל הנוגע לקשרי "מדבר" עם הממשלה. אם כי לא השפעה מכרעת. עם זאת, השתתף פרידמן במכרז לקבלת עבודות קידוח של "מדבר" וזאת בשעה שכבר נאמר לו, כי עליו להחליט בין חברתו הפרטית ובין "נתיבי נפט". בעניין זה סבור רוב הוועדה כי הוא לא היה רשאי להשתתף במכרז בטרם יתפטר מנתיבי נפט. לדעת מ. זורע זהו ענין חמור ביותר ולא "פגם לא מבוטל", כהגדרת שני חבריו לועדה.

באשר לעיסקה מכירת הציוד ל"מדבר" סבור רוב הוועדה, כי אין כל מקום לחשד של שוחד משום שלא היו יחסי־תלות בין מ. פרידמן ל"מדבר", ומשום שהמחיר היה לפי כל השיקולים מחיר־סביר ומציאותי. בנקודה זו הם סבורים שאין לתלונתו של ד"ר ניב על מה שתסמוך. לאחר מסקנה זו בא פרק אפולוגטי, על כך שהוועדה לא נכנסה לכלל בירור ממצה של הגילויים שהגיעו לידה על סף סיום עבודתה. בדבר הדרך שבה קנה מ. פרידמן את ציוד הקידוח הפרטי. פרשה זו התעוררה בעקבות דברים שמסר מר בלומפילד. מבעלי החברה שלדברי פרידמן מכרה לו את ציודו. לפי שעקב אחר דיוני הועדה זכור כי היו"ר ד"ר ויתקון לא איפשר לפרקליט המדינה להמשיך יותר על המידה בחקירת נושא זה. הרוב בוועדה סבור שלא היה מקום להמשיך בחקירה זאת, אם כי הוא מודה שהענין לא מוצה עד תומו. האלוף זורע אינו מאושר מחקירת ענין זה. הוא סבור שמ. פרידמן העלים בגלגול נוסף בפרשת ציוד הקידוח במתכוון, וכי לא אמר לוועדה את כל האמת. מ. זורע סבור שהוועדה היתה צריכה לקיים חקירה יסודית נוספת לגבי גירסת מ. פרידמן על גלגולי הציוד, אלא שהרוב החליט אחרת.

הוועדה גם התייחסה לתהליכי הפירוק של חברת "קונטיננטל". הרוב בוועדה קבע, כי רעיון הניתוק של פרידמן מחברתו היה רעיון בריא. ביצוע המשימה היה לקוי מאוד. אלוף זורע מוסיף כי בעניין זה היה מחדל חמור מצד ד"ר דינשטיין שלא עקב אחר ביצוע הענין.

פרשה נוספת וחמורה ביותר היא פרשת התרומה של "מדבר" למשרד הבטחון. מסתבר כי מ. פרידמן עשה שימוש בכסף בדיבנה. בלי היתר ממשלתי על מטבע זר, היתר שניתן לו רק בדיעבד על־פי המלצת ד"ר דינשטיין. רק לאחר שהחלו דיוני הועדה העביר מ. פרידמן את הכסף ליעודו. וזאת במטבע ישראלי. כשהריבית והפרשי השער נשארו בכיסו הפרטי של פרידמן. לדעת רוב הוועדה לא היה מעשהו של פרידמן ענין פלילי, הדבר נשאר רק בתחום המשפט והמוסר. האלוף זורע, לעומת זאת, רואה את הענין ביתר חומרה. הוא סבור, כי כל הכבירי של מ. פרידמן אינו "הכבר" בכלל, ומשום כך יש להסיק מכך מסקנות ציבוריות.

כאן בעצם נקודת המחלוקת העקרונית שבין מ. זורע ושני חברי הוועדה האחרים. בעוד שויתקון וקליר נשענו למסקנותיהם בגישה של בית משפט והחייב לדון על־פי הוראות החוק וקטגוריות משפטיות ברורות, רואה זורע את הענין בהקשר הציבורי הרחב. הוא סבור, ולדעתי בצדק, כי "החוק אינו אמת־המידה הבלעדית בשיקוליהם של שוחרי תיקון אף ייתכנו מעשים או מחדלים אשר מן הבחינה הציבורית אין הדעת סובלתם, ואשר, עם זאת, אין בהם משום הפרת החוק."

לצנועות דעתי, לאחר קריאה יסודית של הדו"ח ומתוך התרשמות אישית מישיבות הועדה הרי מן הבחינה הציבורית מסקנותיו של האלוף מאיר זורע הן המסקנות הנכונות המתבקשות מחומר הראיות והעדויות. אם כי הרבה מן הטענות שהועלו נגד מרדכי פרידמן נדחו, ובצדק, על־ידי הוועדה, הרי בכמה נושאים, אף רוב חברי הוועדה מצאו פגמים בהתנהגותו ובפעולותיו. לפחות שניים מן הענינים — העלמת אינפורמציה לגבי השתלשלות פרשת מכירת הציוד, והענין מישלבו בתרומה של "מדבר" למשרד הבטחון הם הנושאים שמן הבחינה הציבורית. לפחות, צריכים לפסול אדם מכהונת מנהל כללי של חברה ממשלתית. גם מנהל חברה ממשלתית בעסקי נפט, אנו חייבים לדרוש התנהגות נבונה מאספקטים ציבוריים־מוסריים.

באשר לדמות המרכזית השנית בחקירת ד"ר צבי דינשטיין, הוועדה סברה כי לטענות ד"ר ניב כלפיו בתחום טוהר המידות לא היה כל שחר. "אם היה מחדל מחדל היה זה מחדל מינהלי בלבד. מ. זורע מעיר מספר הערות יותר חמורות כלפי מחדליו של ד"ר דינשטיין, "אך אינו מציין כל המלצה בעניין זה. "יצויין כי בעניין אחד של חילופי האשמות בין ד"ר צ. דינשטיין וי. סלמן, אם למסור למשטרה לחקירה את פרשת גניבות הציוד, החליטה הוועדה לא להכנס. אם כי נראה לי כי הבהרת הענין היתה יכולה להיות בעלת חשיבות להבנת הפרשה. נשארו פתוחות כמה תמיהות לגבי שיקוליו של ד"ר דינשטיין בכמה נושאים הקשורים למ. פרידמן ול"נתיבי נפט". אולם אלה הם נושאים השייכים לתחום הביקורת הסבירה על פעולות הממשל. ואינם שייכים לתחום החמור יותר של הפגמים שנתגלו כלפי מרדכי פרידמן.

בסיומו של עיון ראשון בדו"ח ויתקון נדמה לי כי לא אטעה אם אומר כי הדו"ח השאיר כמה משקעים מרים וכמה שאלות גר קבוע שהדיון הציבורי בהן טרם הסתיים, אם כי מן הבחינה החוקית ומבחינת סדרי הממשל התקינים חייבת הממשלה לקבל את מסקנות הרוב בוועדה.

חברי הוועדה (מימין לשמאל): א׳ קליר, השופט א׳ ויתקון ואלוף (מיל.) מ׳ זורע

בתגובה על התפטרות ג'ק וינוקור

גולדמן: אין לישראל זכות לכפות דעתה על הקונגרס היהודי

מאת שלמה גינוסר, סופר "דבר" בבריטניה

לונדון, (מיוחד ל"דבר"). הקונגרס היהודי העולמי אינו תלוי כלל בממשלת ישראל — אמר אתמול ד"ר נחום גולדמן נשיא הקונגרס היהודי העולמי, בתגובה על הודעת ההתפטרות של ג'ק וינוקור, הממונה על מחלקת המידע של הקונגרס.

ד"ר גולדמן אמר, כי וינוקור יוחסר מאוד. אך הוא אינו פקיד שאין לו תחליף. הוא לא היה מנהיג נבחר, ולא השתתף בקביעת מדיניות הקונגרס. הקונגרס היהודי העולמי גרס תמיד שיש ליהודים זכות לחיות כיהודים בכל מקום, וגם להגר לישראל, אם רצונם בכך. ייתכן, שמדיניות הקונגרס לא היתה זהה תמיד עם מדיניות ישראל בנקודה זו — אמר ד"ר גולדמן — אבל ישראל לא התעקשה מעולם על כך שיש לדרוש מכל היהודים להגר לישראל. לדברי גולדמן אין לישראל זכות מוסרית או חוקית לכפות על הקונגרס היהודי העולמי את דעותיה, ורק 15—20 אחוז מחברי המוסדות המרכזיים של הקונגרס מייצגים את ישראל. הוא הזכיר, כי לפני זמן קצר שוחח בירושלים עם ראש־הממשלה גולדה מאיר על הנושא ששימש עילה להתפטרות וינוקור. היא הדגישה באזניו שאין לה כל כוונה לכפות מדיניות מסויימת על הקונגרס העולמי.

ג'ק וינוקור הוא בן 59, עורך־דין לפי השכלתו. בעבר כיהן כראש לשכת המודיעין של בריטניה, ועבד במשרד החוץ הבריטי. עורך כתב־העת "וורלד ג'ואירי". בהודעת ההתפטרות שלו הדגיש וינוקור, כי יהודים רבים רוצים להישאר בברה"מ וכי על הקונגרס היהודי העולמי לעזור להם לחיות שם כיהודים, וכי הוא רואה את עמדת ממשלת ישראל, המבקשת שכל יהודי ברה"מ יהגרו לישראל, כבלתי־אחראית.

פואר: יקויימו בירורים עם ממשלת צרפת על היחסים עם ישראל

נשיא הסנאט הצרפתי אלן פואר אמר, כי הוא אופטימי בכל הקשור להחזרת היחסים הטובים, כפי שהיו בעבר, בין צרפת וישראל. "כדאי שיידעו בישראל שיש לה הרבה ידידים בצרפת — אמר נשיא הסנאט הצרפתי, מראשי הוועד הבין־לאומי למען יהודי ארצות ערב, לפני צאתו את הארץ לפאריס.

בשיחה עם כתב עתיים בלוד, אמר פואר, כי המשלחת מצרפת ביקשה ללכת בדרכו של גנראל קניג, הידיד הגדול של ישראל, שעל שמו נוטע ביומים אלה רחוב בירושלים.

בתשובה לשאלה אמר פואר, כי מכלל 280 חברי הסנאט הצרפתי "אני משוכנע ש־240 חברי הסנאט הם ידידיה של ישראל, וזאת דוגמה ברורה ומספקת לציון העובדה שלישראל ידידים רבים בצרפת."

בתשובה על שאלה אחרת, אמר פואר, כי אכן בוצרו בציות במדיניות של הצרפתי בקשר לישראל ובנושו מגזיות. "אולם אני וחברי החלטנו שבשובנו לפאריס נקיים בירורים גלויים עם ממשלת צרפת, ואני סבור, כי לשיחות אלה יש סיכויים טובים."

איגרת־ברכה מאת רמטכ"ל צבא היבשה של ארה"ב, גנרל וסטמורלנד לכבוד יום־השנה ה־24 לעצמאות ישראל, נמסרה אתמול לידי הרמטכ"ל רב־אלוף דוד אלעזר. את האיגרת מסר לרמטכ"ל בלשכתו לוטננט־קולונל פיאנקה, נספח צבא־היבשה בשגרירות ארה"ב בישראל

רימלט נבחר יו"ר המפלגה הליברלית

מאת א. כנרתי, סופר "דבר"

מליאת המועצה הארצית של המפלגה הליברלית בחרה אתמול פה־אחד בחו"כ ד"ר אלימלך רימלט ליו"ר המפלגה במקומו של המנוח יוסף ספיר.

הסיעה האופוזיציונית במפלגה "איחוד ותמורה" הודיעה על תמיכתה המלאה בבחירתו של ד"ר רימלט ואיחלה לו הצלחה בתפקידו החדש. בהודעתה אומרת הסיעה, כי אינה קושרת את בחירת יו"ר המפלגה במאבקים הרעיוניים והאירגוניים שלה במפלגה. ראש הסיעה ויו"ר המועצה לשעבר ח"כ צ. ציזרמן הביע במכתב את תמיכתו בד"ר רימלט.

"מאופוזיציה לאלטרנטיבה"

לאחר דברי תודה למועצה השמיע ד"ר רימלט הרצאה מדינית. הוא אמר, כי תפקידו של גח"ל היה ונשאר להיות "מאופוזיציה לאלטרנטיבה שתרכיב את הממשלה הבאה או להקים עם עוד גוף פוליטי, קואליציה".

דגש במדיניות הפנים

ד"ר רימלט אמר, כי "אין כיום מקום לדאגה אקטיבית חריפה. בעיני בטחונה של מדינת ישראל ויש על כן לשים את הדגש על מדיניות פנים".

נודע, כי ד"ר רימלט שהוא כיום יו"ר ועדת החינוך של הכנסת, יתפוס את מקומו של י. ספיר ז"ל בוועדת חוץ ובטחון של הכנסת. בשבועות הקרובים יתכנס מרכז המפלגה הליברלית לבחור ביו"ר ההנהלה של המפלגה, במקומו של ד"ר רימלט המועמד הבטוח הוא ח"כ ש. ארליך.

ד"ר אלימלך רימלט,

כד ברכות

כ"ד שנים למדינה

מפעלי הבירה בישראל

107 מועמדים ביום הראשון של ההרשמה לבחירות ביהודה

מאת תופיק חורי, סופר "דבר"

107 מועמדים נרשמו אתמול, ביום הראשון להרשמה, לבחירות העירוניות שייערכו ב־13 ערים ביהודה, ב־2 במאי. לא נרשמו מועמדים בחברון ובביר־זית.

תנועת ההרשמה הערה מצביעה אולי על מערכת הבחירות ה"חמה" הצפויה בערי יהודה. כל ראשי הערים מלבד בית־סאחור, ביר־זית וחברון, נרשמו עד כה לבחירות. המספר הכולל של חברי המועצות העירוניות ב־13 הערים הוא 111, וזהו מספר המועמדים המינימאלי לעריכת הבחירות. סה"כ בעלי זכות הבחירה בערים אלו הוא 13.068.

ברמאללה נרשמו ששה מועמדים וביניהם חליל מוסא וראש העיר הנוכחי. המתמודד הרציני על ראשות העיר יהיה כנראה התובע הכללי ברמאללה כרים כלף.

29 מועמדים בבית־לחם

בבית־לחם נרשם מספר שיא של 20 מועמדים, אשר יתמודדו על תשעת המקומות במועצת העיר. הם מתפלגים בין שתי רשימות. האחת בראשות ראש העיר הנוכחי אליאס בנדק, והשניה בראשות שר הפיתוח לשעבר בממשלת ירדן איוב מוסלאם. בשתי הרשימות השתלבו מספר צעירים ומשכילים.

באל־בירה, נרשמו ביום הראשון 12 מועמדים אשר יתמודדו על שמונה מקומות במועצת העיר. בין הנרשמים ראש העירייה הנוכחי עבד אל ג'וואד סאלח.

בבית־ג'אלה נרשמו 10 מועמדים עד כה, אשר יתמודדו על שמונה המקומות במועצת העיר. המועמדים מתפלגים בין שתי רשימות. האחת בראשות ראש העיר הנוכחי ג'בראן דמיס והשניה בראשות פרח אל אערג' מנכבדי העיר.

בבית־סאחור נרשמו עד כה 13 מועמדים, המתמודדים על תשעה מקומות במועצת העיר. בין הנרשמים סגן ראש העיריה. ראש העיריה ניקולא אבו־עיטה אינו מתכוון לרוץ לבחירות.

בדורא, סילואד, ביתוניה, דיר־דיבואן, ביר־זיד וחלחול נמצים ראשי־הרשויות הנוכחיים עם המועמדים שנרשמו.

בביר־זית טרם נרשמו מועמדים, אך מצפים שבמשך היום ומחר יירשמו ראש העיר וחברי מועצת עירו.

ג'עברי יירשם ברגע האחרון

בחברון טרם נרשמו לבחירות ראש העיר ג'עברי וחברי מועצת עירו. מניחים שג'עברי יירשם ברגע האחרון, עקב הידיעה שפורסמה בעתון "אל פג'ר" היוצא במזרח ירושלים ושלפיה, עתידים כמה עסקנים ומשכילים בחברון לרוץ לבחירות. לא לשם התמודדות עם ג'עברי, אלא כדי להיבחר למועצת העיר. הוא מבקש לדעת מי ילך לבחירות, ואז יקבע עמדתו.

נמסר שבמשך יום אתמול הגיעו ארבעה מברקי ברכה לג'עברי נוכח האמון המלא שרכש בשבוע שעבר בכנס הנכבדים. המברקים. העתונאי מוחמד אבו שילבאיה. חבר הפרלמנט הירדני פואד עבד אל האדי משכם, גמאל אל־ג'נדי ראש עיריית יאטה וראש העיר החדש בבנין אחמד א־סינגי.

מספר המועמדים ביום הראשון גרם לקורת רוח. מצפים שבמשך היום ומחר יירשמו עשרות מועמדים נוספים. מחר בערב תסתיים ההרשמה ומיד לאחר מכן תתחיל מערכת התעמולה לבחירות.

המועמדים יוכלו לנהל תעמולה חפשית ופתוחה ורק הסתה אסורה. יורשה להם לערוך עצרות עם, כנסים וחוגי בית. הם יוכלו לחלק כרוזים, נוסף לאפשרות הניתנת להם לשאת דברי תעמולה ברדיו ובטלוויזיה.

מברקי ברכה לנשיא ליום העצמאות מיהודי ברה"מ

נשיא מדינת ישראל זלמן שזר קיבל מברקי ברכה לכבוד יום העצמאות בחתימות 21 יהודים ממוסקבה, 17 יהודים מלנינגרד ו־35 יהודים ממינסק.

קבוצה גדולה של עולים מברה"מ הגיעה אתמול לארץ. רוב העולים באו מגרוזיה, ויש ביניהם גם משפחות מריגה, וילנה, צ'רנוביץ, מוסקוה ולנינגרד. הם הגיעו לפנות בוקר מוינה. לאחר הטיפול השיגרתי של משרד הקליטה, הועברו העולים למרכזי קליטה.

להקים מועצה משותפת לארגוני אסירי ציון מברה"מ ומארצות ערב החליטו נציגי הארגונים האלה בפגישה שהתקיימה שלשום בתל־אביב. המועצה תיאבק למען שחרור כל הנרדפים על יהדותם ועל ציונותם.

משרד התחבורה לשירות האזרח!

שירות חדש באמצעות הטלפון יינתן ע"י משרד התחבורה.

2 לשכות קשר יופעלו ע"י משרד התחבורה לשירות האזרח, ושירותו אותך באמצעות הטלפון בתל־אביב ובירושלים.

בתל־אביב — טלפון 233305 (ישיר)
50561 (מרכזיה)

בירושלים — טלפון 54675 (ישיר)
60251 (מרכזיה)

נצל שירות חדש זה לתועלתך

המחלקה ליחסי ציבור · משרד התחבורה

נדחתה הפעלת שיטת היעול בנמל חיפה

מאת סופרת „דבר" בחיפה

דחיה נוספת חלה אתמול בהפעלת שיטת היעול בנמל חיפה, שסוכם עליה לפני כחודש בין רשות הנמלים לבין ועד מנהלי העבודה.

ועד מנהלי העבודה הודיע אתמול כי הוא מוכן להמשיך בניהול משא־ומתן והוא מוכן להנהיג את השיטה החדשה כל זמן שהענין לא הוסדר עם הפועלים, המתנגדים לכך.

מזכיר ועד מנהלי העבודה י. רובינשטיין הודיע אתמול, כי הוא החליט להתפטר מהועד. „אינני מוכן להמשיך בניהול משא־ומתן עם רשות הנמלים בענין זה", אמר רובינשטיין. בעקבותיו הלכו חברי ועד מנהלי העבודה של סקטור העוגנים. נודע, כי גם ועד מנהלי העבודה של סקטור הסוואר עומד להתפטר.

היום בצהריים תתקיים בנמל אסיפה של 150 מנהלי העבודה, כדי לבחור בועדת־בחירות ולקבוע מועד לבחירת ועד חדש.

בזמנו הוסכם בין מנהלי העבודה לבין רשות הנמלים, כי עם הפעלת שיטת העבודה החדשה יקבלו מנהלי העבודה שכר עידוד. לפי שיטת העבודה החדשה אחראי מנהל עבודה על שיבוץ מטענים מהאניה עד למחסנים. לשיטה זאת קוראים אנשי הספנות „יד לעומק". שיטת העבודה החדשה עלולה לטשטש את התחומים בין הסקטורים בנמל, והאחראים כל אחד לביצוע עבודה מסויימת בין עבודות הפריקה והטעינה.

הוסרו מכסי המגן מ־425 מוצרי תעשיה

הפחתה נוספת של מכסי המגן על כ־420 מוצרי תעשיה תיכנס לתוקפה החל מהיום. הדבר נעשה במסגרת התכנית הרב־שנתית להורדת מכסים, בהתאם למדיניות חשיפת התוצרת המקומית ליבוא מתחרה.

דובר משרד המסחר והתעשיה מסר, כי שיעורי ההפחתה החדשים נעים בין 3 ל־18 אחוזים מהמכס הקיים. כאשר שיעור ההפחתה הגבוה חל על אותם המוצרים שלגביהם קיימת רמת הגנה גבוהה. עם ביצוע הפחתת מכסים זו יסתיים השלב השלישי של תכנית החשיפה, כפי שנתקבלה בפורום התעשייתי ואושרה על ידי ועדת השרים לעניני כלכלה עוד ב־1969.

ההפחתה הראשונה במסגרת התכנית הרב־שנתית בוצעה בראשית שנת 1970; השניה בינואר 1971. בהתאם להסכם שבין ישראל והשוק המשותף, כשהופחתו המכסים על מוצרי יבוא ממדינות השוק המשותף בלבד, כפי שנקבע בהסכם עם הקהיליה האירופית.

גם בינואר שנה זו בוצעה הפחתת מכסים לגבי חלק הארי של המוצרים שבחשיפה. במסגרת הסכם העדיפויות עם הקהיליה האירופית. כך שההפחתה המבוצעת היום היא למעשה הורדה שניה המתבצעת השנה.

חשיפת התוצרת המקומית ליבוא מתחרה מתבצעת על־ידי משרד המסחר והתעשיה זה עשר שנים, מאז שנת 1962. פעולה זו התבצעה בכמה שלבים. בשלב הראשון היה מעבר מהגנה מינהלית להגנה מכסית. תוך דיון בבעיות המיוחדות של כל מוצר וענף. שלב זה נמשך עד שנת 1966. בשלב השני הופחתו המכסים על שורה של מוצרי תעשיה בשיעור אחיד, תוך כדי הודעה מוקדמת ליצרנים.

מקורות תצמצם אספקת המים לאור־יהודה

חברת „מקורות" עומדת לצמצם את אספקת המים לאור־יהודה בשל חוב כספי מצטבר, שאינו נפרע.

דובר החברה מסר, כי המועצה המקומית אור־יהודה חייבת ל„מקורות" כ־70 אלף ל"י עבור חמישה חדשי אספקת מים, וכי כל הפניות אליה והאזהרות בכתב ובעל־פה, לא נענו. נוסף לכך התחייבה המועצה המקומית לשלם סכום של 55,000 ל"י על זכויות מים, וגם התחייבות זו לא מולאה.

הדובר אמר, כי צמצום אספקת המים יותיר לאור־יהודה מים לשתיה ולשירותים חיוניים בלבד, וכי בהתחשב בחג העצמאות נדחתה תגובת החברה ל־23 בחודש.

אשה נהרגה ו־10 אנשים נפצעו בתאונות־דרכים

אשה נהרגה ביום ו', 7 אנשים נפצעו שלשום ו־3 אנשים נפצעו אתמול בתאונות־דרכים.

● אשה שלא זוהתה נהרגה ביום ו' מפגיעת רכב כשחצתה את הכביש הראשי ליד הכניסה לבית־החולים „אסף הרופא" בצריפין.

המשטרה הודיעה כי ההרוגה היא בת העדה האשכנזית, כבת 65 גוון עורה כהה, שערותיה שחורות, עם הלקים של שיבה, וקומתה כ־1.60 מטר. בידה היה תיק פלסטיק אדום, ובו עתון בגרמנית. היא לבשה בגדים בצבע בז', ונעלה נעלים חומות. ייתכן ששמה פאני.

המשטרה מבקשת מהציבור לסייע בזהוי האשה.

● 5 חיילים נפצעו קשה במוצאי־שבת בקילומטר ה־24 בכביש באר־שבע מצפה־רמון.

הנפגעים נסעו במכונית פרטית שהיתה נהוגה בידי איתן יפה, בן 19, שהתהפכה.

הפצועים קשה הם נהג המכונית וכן מוטי גרינברג, רחל עמר ומרים אמברום, בני 19, ותקוה יצחק בת 18. הם אושפזו בבית־החולים המרכזי לנגב בבאר־שבע. המשטרה חוקרת את נסיבות התאונה.

● ענת חליפה ואהבי, בן 18 מהכפר הדרוזי דליית־אל־כרמל, נפצע קשה בכביש מגידו — יקנעם במוצאי־שבת, כשהתהפך הטנדר שנסע בו. הוא הועבר לבית־החולים „בילינסון" ונודע כי מצבו מעורר דאגה. נהג הטנדר סלימן מקלדה, בן 22 מדליית אל־כרמל, נפצע קל, נחבש ונשלח לביתו. המשטרה פתחה בחקירה.

● ה. שלזינגר, בת 73, מבני־ימינה, נפצעה אתמול קשה מפגיעת מכונית פרטית בעכו. האשה נפגעה כשחצתה את הכביש. היא הועברה לבית־החולים הממשלתי בנהריה. המשטרה פתחה בחקירה.

● כן נפצעו קשה יוסף ורדה, בן 28 מנתניה, שמכונית פרטית פגעה בו כשרכב על אופניים בשכונת נוה־שלום בנתניה. ר' הילטון פרנקל, בן 21, שהתנגש במכונית פרטית שנסעה לפניו כשרכב על קטנוע בתחומי מכון וינגייט.

תובע להעביר מוסדות ההסת' לירושלים

מזכיר מועצת פועלי ירושלים דוד אילון אמר אתמול, כי ציבור העובדים בבירה מצפה ותובע את ביצוע החלטות הועדה המרכזת בדבר העברת מוסדות הסתדרות מרכזיים לבירה.

הוא הביע תקוה, כי הועדה המרכזת אכן תעמוד על ביצוע החלטותיה ותפעל לביצוען לאלתר.

העוברים לת"א יהיו זכאים לשיכון רק אחרי 5 שנים

מאת סופרת „דבר" בתל־אביב

תושבי עיירות פיתוח ומקומות אחרים העוברים לתל־אביב ומתגוררים במשכנות־עוני יהיו זכאים לשיכון בעיר רק לאחר שמלאו חמש שנים לשהותם בתל־אביב.

מטרת ההחלטה לא לעודד הגירת משפחות בעייתיות לתל־אביב. בעשור האחרון השתכנו כ־400 משפחות בעייתיות בשנה בתל־אביב.

„המשביר לצרכן" ימכור בהנחה במשך שבועיים

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

רשת „המשביר לצרכן" תמכור מאות מוצרים בהנחה של 10 עד 25 אחוז במיבצע „מישראל באהבה", שיתחיל ב־25 באפריל וימשך עד ה־10 במאי — הודיעו אתמול מנכ"ל „המשביר־לצרכן" ר. בורינוב וחבר ההנהלה ומנכ"ל „המשביר־המרכזי" י. כספי, במסיבת עתונאים בתל־אביב.

במיבצע ישתתפו כ־200 יצרנים, והוא יימשך שבועיים בכל בתי הכל־בו של „המשביר־לצרכן". בורינוב אמר כי ייבנו חנויות כל־בו חדשות באילת, בחיפה ובקריית־שמונה.

פדיון הרשת בשנה שעברה היה 67 מיליון ל"י. השנה צפוי פדיון של כ־85 מיליון ל"י. הרווח ברוטו אשתקד הסתכם ב־20—22 אחוז על המחזור, והרווח נטו, לאחר ניכוי הוצאות מימון, היה 1.65 מיליון ל"י, כלומר 2.2 אחוזים על המחזור.

דרושים 7 חודשי הכנה להנהגת מס ערך מוסף

מאת דוד ליפקין

סופרו הכלכלי של „דבר"

דרושים לפחות שבעה חודשים כדי לבצע את ההכנות הדרושות להנהגת מס ערך מוסף, מיום קבלת ההכרעה על הנהגת מס זה. תקופה זו יש לקחת בחשבון בכל שיקול של קביעת מועד הפעלת המס — אמר סגן מנהל המכס והבלו, דוד אלפנדרי, שעמד בראש הצוות להנהגת מס ערך מוסף, בשיחה עם סופר „דבר".

בסוף השבוע העלה שר האוצר פנחס ספיר את האפשרות, שבשלב ראשון יונהג מס ערך מוסף בשיעור של 4־5 אחוזים על חלק ניכר מהמוצרים ואילו על מוצרי מזון חיוניים רק 2 אחוזים; ולא יונהג מס בשיעור אחיד של 10 אחוזים כפי שהציעה „ועדת אשר". בשיעור נמוך זה של המס ניתן יהיה למנוע זעזועים במשק בעת הנהגת המס. הצעה זו העלה ספיר בגדר הרהור במהלך דיון בפורום הכלכלי ליד שר־האוצר, כשסקר את תקציב המדינה ואת המחסור באמצעים כדי לספק את צרכי מערכת החינוך והסעד.

גם נציגי ההסתדרות ב„ועדת אשר" הציעו הנהגת מס ערך מוסף בשני שיעורים של 4 ו־8 אחוזים, כאשר מצרכי מזון חיוניים יהיו פטורים מהמס. הצעה זו של מס ערך מוסף בשיעור של 4 אחוזים העלה גם מזכיר חברת העובדים אשר ידלין, בעת דיוני הועדה הכלכלית של המערך.

היום פגישה עם ספיר

מצפים ששר־האוצר יבהיר היום את עמדתו בנושא מס ערך מוסף, בעת שיופיע בפני חברי „ועדת אשר" בישיבה היום. עומדים חלק מחברי הועדה להביע את התמרמרותם שלא מבצעים את המלצות הועדה, פרט להחמרות בהוצאות עסקיות. בעוד שנדחו ההמלצות על הורדת שיעורי מס־הכנסה. בעקבות דברי ההסבר של ספיר, יחליטו חברי הועדה אם להמשיך בעבודתם או לקבל את הצעת נציגי ארגוני המעסיקים, שיש להפסיק את עבודת הועדה.

הצרכניות בת"א מוזילות בשר טרי

אגודת הצרכנים בתל־אביב מוזילה מהיום את מחירי הבשר הטרי.

מחיר קילו בשר טרי חזה יהיה 10.95 ל"י, במקום 12.70 ל"י; מחיר קילו בשר טרי צלעות יהיה 12.85 ל"י במקום 15.25 ל"י; מחיר קילו בשר טרי כתף יהיה 13.95 ל"י במקום 16.25 ל"י.

אשר ידלין מתנגד להכללת חבה"ע בקרן להבטחת פנסיה במפעלים פושטי רגל

מאת דוד ליפקין

סופרו הכלכלי של „דבר"

מזכיר חברת העובדים אשר ידלין הביע התנגדות לכך שהסדר להבטחת זכויות הפנסיה של העובדים במפעל שפשט את הרגל יחול גם על המשק ההסתדרותי.

משרד העבודה הודיע באחרונה על הקמת קרן לשם כך.

במכתב לשר העבודה יוסף אלמוגי מציין ידלין, שחברת־העובדים בנויה על ערבות הדדית והקרן המוצעת תטיל על המשק ההסתדרותי הוצאה מיוחדת, באשר הגופים הנמנים עמה אינם מגיעים לפשיטת־רגל. מצב דומה קיים לגבי המשק הממלכתי.

מזכיר חברת העובדים מתריע במכתבו גם על ההזדקקות הבלתי פוסקת להיטלים נוספים על המעסיק באמצעות הביטוח הלאומי. „דבר הגורם נזק לא שיעור למשק ולעובד. הממשלה נוטלת חדשות לבקרים חלק יותר גדול מהשכר, כך שמחיר העבודה עולה, בלי שהעובד ייהנה. ידלין קובע, שה„קלות בה מטילים אחוז ועוד אחוז לקרן זאת או אחרת, כבר עברה את הגבול המותר ומשפיעה קשה מאוד על הרווחיות ועל הרצון לעבוד".

שנת מאסר בפועל לתוקף נערה

לשנת מאסר בפועל נדון אתמול חיים גלם, בן 21 מבת־ים, שהורשע במעשי אלימות ובתקיפת צעירה.

שופט־השלום גינה זוג קשישים שנסעו במכוניתם ליד הנאשם והנתקפת, ולא התערבו.

התברר, כי הנאשם הציע לצעירה, שהכיר אותה מקודם, להסיעה לביתה במונית והיא הסכימה לכך, כיון שהוא היה יחד עם חברתו (שהתחתן אתה בינתיים) ועם קבוצת בחורים. היא נכנסה למונית, התיישבה ליד הנהג ולא שמה לב לכך, שנוסעים רק הנאשם וחבריו. בזמן הנסיעה התפרעו ושדיה והיא ביקשה לרדת מהמונית, אך הנהג סטה מהדרך ונעצר במקום נידח. המתלוננת ניסתה לברוח, אך הנאשם השיגה ודרש ממנה לקיים עמו יחסים מיניים. הוא איים עליה שאם תסרב, יאנסו אותה חבריו שישבו במונית.

הצעירה צעקה, והנאשם סטר לה ומשכה בשערותיה. במקום עברה מכונית שנסעו בה איש ואשה מבוגרים. הצעירה צעקה אליהם, אך הם לא התערבו. למזלה הגיעו למקום שני צעירים, והנאשם וחבריו ברחו.

עורך־הדין ה. קאזיס, שהגן על הנאשם, ביקש להקל בדינו, מאחר שנשא אשה והיא „רוצה לפתוח פרק־חיים חדש". אך השופט ב"צ רפופורט ציין כי המקרה חמור, והטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל לשנה, ושנה מאסר על תנאי. קאזיס ביקש לשחרר את הנאשם בערבות לכבוד חג העצמאות ובכדי שיוכל לערער על גזר־הדין בבית המשפט המחוזי, אך השופט החליט, כי רצוי שהעונש יהיה לאלתר. (ע).

משרד החינוך והתרבות
מרכז ההסברה

המועצה האזורית
בני שמעון, עזתה,
אשכול, שער הנגב
מרחבים

עצרת זכרון
לחללי מערכות ישראל
לישובי הנגב

תתקיים
הערב
יום שני, ג' באייר תשל"ב, 17.4.72 בשעה 8.00 בערב,
ליד אנדרטת יפתח (בית קמה)

בתכנית: דבר הממשלה — חה"כ משה כרמל
דבר צה"ל
תכנית אמנותית בהשתתפות: —
מקהלת הרבנות הצבאית
להקה צבאית
חולית תזמורת באר־שבע
פרקי מקרא והגותיה — עמיקם גורדין
הכניסה עפ"י הזמנות
המוזמנים מתבקשים להגיע למקום העצרת
עד שעה 7.45 בערב

משרד החינוך והתרבות
מרכז ההסברה

עירית ת"א־יפו
ארגון יד לבנים

עצרת הזכרון
לחללי
מלחמת השחרור
וצה"ל

תתקיים
הערב, יום שני, ג' באייר תשל"ב, 17.4.72,
בשעה 8.30 בערב
בהיכל התרבות, בת"א

בתכנית: יזכור
דברים:
דבר „יד לבנים" — מר נח פרלמוטר
ראש העיריה — מר יהושע רבינוביץ
ראש הממשלה — הגב' גולדה מאיר
מסכת
בהשתתפות: שושנה דזאר, שושנה דמארי,
גדעון שמר, משה טימור ומקהלת לב־רן.
הכניסה עפ"י הזמנות בלבד
הדלתות תנעלנה בשעה 8.20 בדיוק

היום, יום שני, ג' באייר תשל"ב, 17.4.72, בשעה 14.30, יתקיים

טכס אזכרה
לחללי הנח"ל
בנח"ל חוף

סדרי ההסעה:
מתל־אביב תחנת הרכבת בארלוזורוב, בשעה 13.00.
מחיפה — מקבץ העיר רח' י.ל. פרץ בשעה 13.00.
מחדרה קיים שירות סדיר לבסיס.

הורים שכולים אשר לא קבלו הזמנה
יראו במודעה זו הזמנה אישית.

ארגון יד לבנים — עירית חיפה — מרכז ההסברה

עצרת זכרון לחללי צה"ל

בהשתתפות:
● מרדכי (מוטה) גור — אלוף פיקוד הצפון
● אברהם סכנין — סגן ראש העיריה
● משה סגל — יו"ר יד לבנים חיפה
המנחה: מישה פוקס — מנהל מרכז ההסברה בחיפה והצפון

לאחר הטקס יועלה חזיון זכרון וגבורה
באולם התיאטרון העירוני, יום שני, ג' באייר תשל"ב, 17.4.72 בשעה 20.30.

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירת
בעלי, אבינו, אחי, חמי וסבנו היקר

משה עדרי (צידמן) ז"ל

בן ישראל יעקב
בשנת ה־59 לחייו

ההלויה תצא היום, יום שני, ג' אייר תשל"ב, 17.4.72
בשעה 3 אחה"צ מבית ההלויות העירוני, רח' דפנה 5
ת"א, ותעבור דרך בית המנוח רח' דובנוב 23,
ומשם לבית העלמין בחולון.
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים.

המתאבלים: אשתו
בנו
בתו
אחותו
כלתו
חתנו
נכדיו

ביום הזכרון, יום שלישי, ד' אייר תשל"ב 18.4.72
בשעה 4 אחה"צ נעלה לבית הקברות ונתייחד עם
זכרם של חברינו־בנינו

שנפלו במערכות ישראל

בית ניר עם

אנו אבלים על מות

הח' אסתר בחול ז"ל

המיסדת והבונה של בית הספר החקלאי „כנרת"

תנחומים למשפחה.

הסתדרות הפועלים החקלאים
המרכז החקלאי

במלאת שנה לפטירת יקירתנו

תמר (טרודה) שטנגר ז"ל

נתייחד עם זכרה, ביום חמישי
ז' אייר תשל"ב — 20.4.72

העליה לבית העלמין בזכרון־יעקב משער המשק
בשעה 4.15 אחה"צ.

המשפחה
וקבוצת מעין־צבי

אנו משתתפים באבל הכבד של המשפחה בהלקח
האיש היקר והוקר והמרצה

ד"ר יוסף ברסלבי
ז"ל

המועצה האזורית
עמק חפר

המכון לדעת מקרא ויהדות
עמק חפר

מזועזעים מאסון מותו הטראגי בתאונת דרכים
של חברנו

יוחנן ויסר ז"ל

אנו משתתפים באבלה הכבד של חברתנו קלרה
הלויה תתקיים היום, יום ב', ג' אייר תשל"ב, 17.4.72
בשעה 3.30 אחה"צ בבית שערים

ועד מושב בית שערים
חבריו ותושביו

לחברנו **מוטקה בן פורת**
ולבני משפחתו

אתכם באבל במות

האב

בית כברי

הננו מודיעים בצער על פטירת האמא

סופיה הוסמן

בשיבה טובה
הלויה היום יום שני ג' אייר תשל"ב בשעה 13.30

המשפחה
ונכות תל־יוסף

על מותו ללא עת של הח'

מאיר חרש ז"ל

אבלים

משתתפים בצער המשפחה
ואיגוד הפועלים החקלאים

הנהלת יכין חקל בע"מ והעובדים

לאחותנו
אידה והילדים

אתכם אנו באבלכם הכבד
בהלקח מכם יקירכם—יקירנו

יצחק זיגלמן ז"ל

המשפחות: פ. ארמן, מ. ארמן
שכטר, קורן, כץ
חיפה

לח' יהודה כץ

אתך באבלך במות עליך

אמך ז"ל

בנק הפועלים
ההנהלה הראשית והעובדים

לגב' בדורי

אתך באבלך במות הבעל

ד"ר בנציון כדורי ז"ל

ההנהלה וחבר המורים
בי"ס תיכון מקצועי לאופנה
בבית חנה

אנו מודיעים בצער רב על פטירתו הפתאומית של החבר

ראובן ריץ ז"ל

מותיקי העובדים בקופ"ח
מנהל מרפאת ביאליק ברמת־גן.
תנחומינו למשפחה האבלה

הנהלת קופ"ח מחוז דן
ועד העובדים המחוזי

לחבר **מנחם צינמון**

משתתפים בצערך במות

רעיתך

הנהלת „מגן" קרן פנסיה

לח' עדני יחיא

השתתפותנו בצערך
במות

אביך ז"ל

הנהלה הועד ועובדי ביח"ר —
יכין שימורים פתח־תקוה

לחבר

יצחק גלעדי

מזכיר אגודת פועלי המתכת בת"א
וחבר המזכירות הארצית

תנחומים על מות

אבין ז"ל

מזכירות המרכז של הסתדרות
פועלי המתכת, החשמל והאלקטרוניקה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו ללא עת
של חברנו היקר

משה קירשנר ז"ל

ומביעים תנחומים למשפחה האבלה

הועד ועובדי משרד העבודה
סניף חיפה והצפון

במלאת עשרים וארבע שנה לפטירת בננו היקר

פנחס (פינציק) מישקוב ז"ל

מחטיבת הראל פלמ"ח — שנפל בקרב האחרון על
גוש עציון.

נתייחד עם זכרו בבית הקברות הצבאי בהר הרצל בהר
יום שלישי ד' באייר 18.4.72 בשעה 12 לפנה"צ.

המשפחה

עם החבר

מ. צינמון

בצערו הרב
במות עליו

אשתו

מרכז
קופת־חולים

אנו משתתפים בצערה של העובדת שלנו

גב' צביה מרום

על מות אביה

משה מרום ז"ל

ומביעים תנחומינו למשפחה

הנהלת בתי זקוק היפה בע"מ

במחנה

גליון יום העצמאות

דיוקן של חייל אחד, 1972
מאת אהרן מגד

פנחס שדה:
נסיעה בארץ ישראל

זכרונות של מחתרת
מאת דוד הכהן ויעקב צור

נשק חדש
פרטים וצילומים על כלי נשק שפורסמו עתה לראשונה

אדם וזמן
אנשי רוח ומדענים כותבים ל"במחנה"

מבריחי העולים
ראיונות עם ששה אנשים שהעלו יהודים לארץ
מאת רפאל בשן

אבי, אלתרמן
המשוררת תרצה אתר על ילדותה ונעוריה
מאת חגר

טייסת הליקופטרים CH-53
מאת ברוך נאדל

מה קרה לחלום הישראלי
מאת דורון רוזנבלום

הטנק שלחם ללא תותח
מאת בנימין לנדאו

המלאך ואיירונסייד בעיני פסיכולוג
מאת ד"ר דוד רודי

עתונאים על כשלונותיהם
מאת יוסף שביט

ועוד כתבות ומדורים רבים
100 עמודים   2.00 ל"י

הופיע

אדיסון רב-שיפועי*

M.B.*
הלהב הרב-שיפועי של אדיסון
מבטיח גילוח חלק יותר
וגילוחים רבים יותר!
*3 שיפועים בכל צד - MULTI-BEVELLED

Eddison platinum

אדיסון פלטינום חד וחלק

לחבר הכנסת

ד"ר אלימלך רימלט

מיטב איחולנו
להבחרך לכהונת
יושב ראש המפלגה הליברלית בישראל

איגוד העובדים הליברלים
על מוסדותיו וסניפיו

משרד החינוך והתרבות
ועדת יום העצמאות
מרכז ההסברה

טקס הענקת פרסי ישראל תשל"ב

יתקיים
ביום רביעי, מוצאי יום העצמאות, ה' באייר תשל"ב, 19.4.72, בשעה 7.00 בערב
באולם תיאטרון ירושלים
רח' מרכוס, פינת רח' שופן, ירושלים.
הכניסה עפ"י כרטיסים בלבד.
כל הכרטיסים אזלו.

תתפלא...

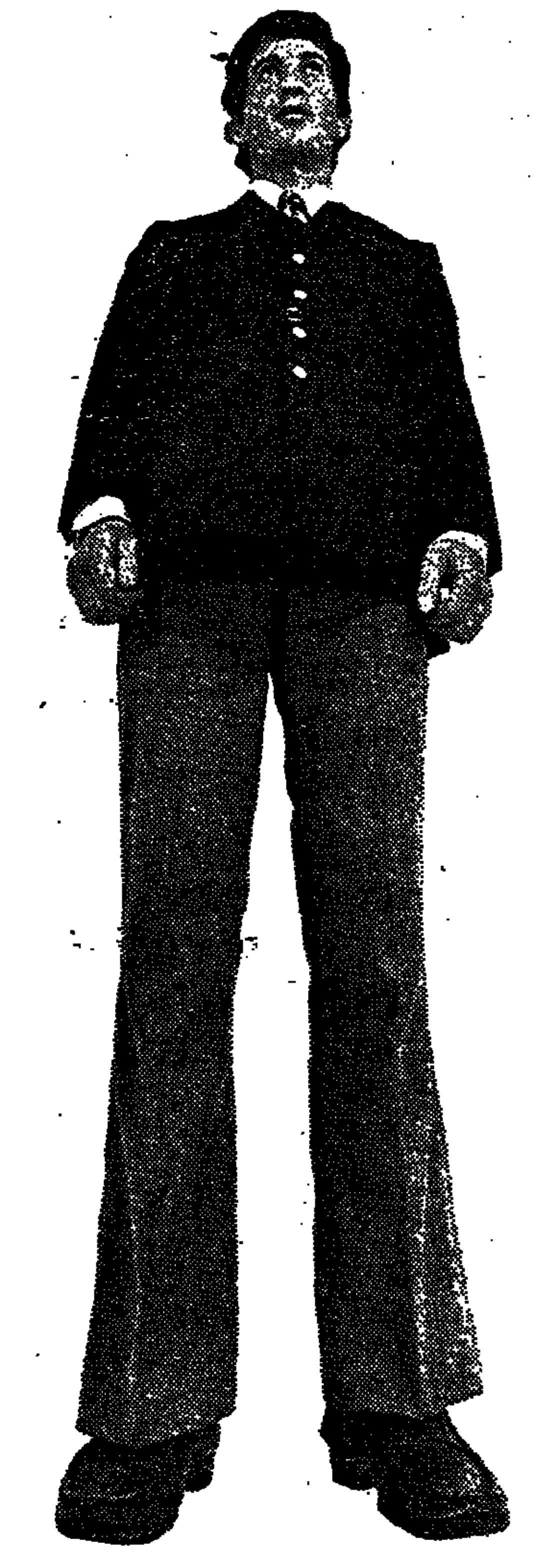

...אבל גם אתה יכול לשבת בנוחות ב-
פיאט 127

80% מנפח המכונית מוקדשים לנוחותם המירבית של חמשה נוסעים, בעוד שרק 20% מהנפח מוקדשים לחלקים המיכניים... זוהי אחת התכונות הבלעדיות שזיכו את "פיאט 127" בתואר
"מכונית השנה"

FIAT 127

פרסום אדמון בע"מ

הועדה המקצועית של הסתדרות הפקידים   **לשכת רואי חשבון בישראל**

בחינות למנהלי חשבונות מדופלמים

תתקיימנה בימים:
כ' תמוז — כ"ט תמוז תשל"ב
2.7.1972—11.7.1972

ההרשמה בועד הפועל של ההסתדרות
רח' ארלוזורוב 93, תל-אביב.

מפעל הפיס מודיע לציבור, כי **פדיון אגרות החוב של מלווה (פרסים) תשכ"ו - 1966**
מסידורות א, ב, יעשה על ידי בנק ישראל.

החל מיום הפדיון 16 באפריל 1972 יוכלו בעלי התעודות לפנות לכל סניפי הבנקים בארץ, לחברי הבורסה לניירות ערך ולסניפי בנק ישראל לשם קבלת דמי הפדיון. תשלום הפדיון יכלול את קרן האגרות בתוספת הפרשי הצמדה לפי המדד שיתפרסם עבור חודש מרץ 1972.

מקומות הפדיון לגבי אגרות מסדרות א. ב. שעלו בגורל וטרם נפדו יהיו כנ"ל.

ההסדר הנ"ל מתייחס לסדרות א' וב' בלבד.

חיילי צה"ל במדים
בשרות חובה ובקבע בלבד

יהיו זכאים לנסוע ללא תשלום

בשירותים העירוניים של "אגד"
בכל רחבי הארץ
ביום העצמאות, ה' באייר, תשל"ב,
19 באפריל 1972.

ההנהלה

משרד הדתות

יום העצמאות בבתי הכנסת

הנהלת משרד הדתות פונה בזה לכבוד הרבנים וגבאי בתי הכנסת
לקיים תפילות חגיגיות ביום העצמאות
לפי סדר התפילות שתוקנו ע"י הרבנות הראשית לישראל.
כן מבקשים לשוות צביון חגיגי ליום זה בבתי הכנסת.

בברכת חג שמח לכל בית ישראל
הנהלת משרד הדתות

המוסד לביטוח לאומי
סימפוזיון על הנושא
מדיניות הבטחת הכנסה בשנות השבעים

יתקיים יום ג', י"א אייר תשל"ב, 25.4.72, בשעה 16.00 ב"בית אלישבע" רח' אלעזר המודעי 4, ירושלים.
הסימפוזיון יערך לכבוד ד"ר גיורא לוטן, עם הגיעו לשבעים שנה.

תוכנית הסימפוזיון:
מר יוסף אלמוגי, שר העבודה, דברי פתיחה.
מר יצחק בן אהרון, המזכיר הכללי של הסתדרות העובדים הכללית — שכר הוגן — היסוד למדיניות סוציאלית מתקדמת.
פרופ' חיים ברקאי, האוניברסיטה העברית — המשמעות הכלכלית של מדיניות שכר סוציאלית.
ד"ר גיורא לוטן, דברי סיכום
ד"ר ישראל כ"ץ, מנכ"ל המוסד לביטוח לאומי, מנחה.

הציבור מוזמן.

העט העולמי במחיר עממי
BIC
יבואנים בלעדיים:
ס. גוטובסקה בע"מ

מדינת ישראל | האוניברסיטה העברית
משרד המסחר והתעשיה | בית ספר למדע שמושי וטכנולוגיה
המכון הישראלי לסיבים | החוג לכימיה של פולימרים וטקסטיל

הרצאות אורח

ביום ג', ה־25.4.1972 בשעה 7.30 בערב תתקיימנה הרצאות אורח (בשפה האנגלית) כדלהלן:

1. Prof. Y. Rattee
Head, Department of Colour Chemistry and Dyeing, Leeds University, Leeds, England.
על הנושא: התיאוריה והמעשה בשמוש בצבעים ריאקטיביים לצביעת טקסטיל.
Theory and Practice of Application of Reactive Dyes.

2. Dr. S. B. Sello
Manager, Finishing Research
J. P. Stevens, R &D Division, Garfield, N.J. U.S.A.
על הנושא: טפולים בפולימרים על סיבים סינתטיים
Polymeric Treatment of Synthetic Fibers

ההרצאות בבית סוקולוב, רח' קפלן, ת"א.
מדענים, תעשיינים וטכנאים מוזמנים.

משרד הבריאות

אם אתה רוצה קיץ ללא יתושים...

ימי החום באים. עמם עלולים לבוא היתושים — אם לא נקדים רפואה למכה ונחסל את היתושים בעודם במצב של דגירה. לשם כך:

* בדוק בחצר ביתך, במרתף ובמקלט, מצאת בהם מים עומדים — דאג לסלקם. אם נקוו מים רבים במרתף — שפוך נפט על פני המים והתקשר מייד עם הרשות המקומית. היא תדריך אותך כיצד לשאוב את המים.
* דאג לתיקונו של ברז דולף, צינור פגום — נקז שלוליות השמד עשבים בסביבת ביתך.
* בורות ספיגה המשמשים לסילוק שפכים עלולים לשמש מרכזי דגירה ליתושים. יש לדאוג שבורות אלה, וכן תאי הביקורת על הצינור המוביל מהבית אל הבור, יהיו סגורים הרמטית (מבטיס "אנטי פלרידיים").
* אם למרות כל הפעולות הללו, מופיעים בביתך יתושים רבים, הודע על כך לרשות המקומית.
* זכור: מניעת דגירת יתושים עדיפה בהרבה על השמדת היתושים לאחר שהתרבו. ואף זולה יותר. פעולה יעילה של מניעה תבטל את הצורך בשימוש מוגבר בחומרי ריסוס.

משרד הבריאות

עירית גבעתיים

מכרז פומבי מס' 145/72
ביטוחים שונים

עירית גבעתיים מכריזה בזה על קבלת הצעות לביטוח הכוללים את רכוש העיריה, מבנים ותכולה (מקיף ואש), צי כלי הרכב, ביטוח מעבידים צד ג' — תושבים, ביטוח תלמידים (כולל צד ג'), כספים, ביטוח חיים כבאים. תקופת הביטוח היא לשנה אחת.

את מפרט המכרז והוראות למשתתפים אפשר לקבל במחלקת הגזברות של העיריה ברח' שינקין 6 קומה א' חדר מס' 2 תמורת תשלום של 100.— ל"י. תשלום זה אינו מוחזר.

בדבר פרטים מלאים ונוספים יש לפנות לגזבר העיריה מר שקלר חדר מס' 2.

כל המעונין להשתתף במכרז יגיש לעיריה הצעת מחירים ב־2 עותקים, תוך פירוט תנאי התשלום, וישלח אותם בדואר רשום לפי הכתובת: ועדת המכרזים, עירית גבעתיים, רחוב שינקין 2, עד ליום 30.4.72

למכרז רשאיות לגשת רק חברות ביטוח מוכרות, ולא סוכנויות לביטוח.

העיריה תהיה זכאית לפי שיקול דעתה הבלעדית לחלק את פוליסות הביטוח בין 2 מציעים או יותר.
אין העיריה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או הצעה כלשהי.

קובא קרייזמן
ראש העיריה

הרבנות הראשית * המועצה הדתית
לתל-אביב—יפו

תפילות הודיה מרכזיות

תתקיימנה אי"ה

בליל יום העצמאות, יום שלישי בשעה 7 בערב
בבית הכנסת "אהל מועד" רח' שד"ל 5
דברים:
מרן הגאון הרב עובדיה יוסף שליט"א
הרב הראשי לת"א—יפו

ביום העצמאות, יום רביעי בשעה 10.30 לפנה"צ
בבית הכנסת המרכזי "היכל מאיר" מאנה 12
דברים:
מרן הגאון הרב שלמה גורן שליט"א
הרב הראשי לת"א—יפו

הצבור מוזמן להשתתף!
בליל וביום העצמאות — תפילות חגיגיות בכל בתי הכנסת בעיר.

בליל יום הזכרון לחללי צה"ל ולמחרתו, ידלקו נרות נשמה בכל בתי הכנסת.
יאמרו פרקי תהלים: ט', פ"ג, קמ"ד ותפלת אזכרה לזכר גבורי הקוממיות.

לבי"ח בילינסון
דרוש צלם רפואי
לחצי משרה

בהצעות נא לפנות
להנהלת בית החולים בשעות עבודה

הנהלת בי"ח בילינסון

ההסתדרות קוראת לממשלה לרסן גל היוקר בשיכון

הוועדה המרכזת סיכמה את־מול את הדיון בענייני חברת „שיכון עובדים" הטילה על ועדה מיוחדת מטעמה, בראשו־תו של מזכיר חברת העובדים א. ידלין, לגבש נוסח הצעות־החלטה, שיובאו מטעם הוועדה המרכזת למליאת הוועד־הפועל, האמור להקדיש לענייני השיכון מושב מיוחד בראשית החודש הבא.

הצעות ההחלטה שתגובשנה ע"י „ועדת ידלין" יהיו מבוססות על הדיון בשתי ישיבות הוועדה המרכזת, שבהן השתתפו גם מנ־כ"ל „שיכון עובדים" הה"כ א. עופר, וכפי שסיכמן אתמול (יום א') המזכיר הכללי יצחק בן־אהרון, ועיקרן כדלהלן:

* חברת „שיכון עובדים" נתבעת להמשיך בתנופת הפיתוח, שתאפשר השתכנות נאותה לצי־בור העובדים, גם כאשר אמצעיו הכספיים מוגבלים, וזאת בעזרה וסיוע של המערכות הפינאנסיות ההסתדרותיות. ביחוד לאלה הנז־קקים לשיכון ואין בידם אפילו הסכום הראשוני למטרה זו.

* ההסתדרות, באמצעות ועדה מיוחדת, תכין תכנית מת־איימה לגיוס הון עצמי לחברת העובדים, המיועד למטרות שי־כון לנזקקים לכך (זוגות צעי־רים, פינוי משכנות עוני ו־כיו"ב) ואשר יצריים מכלל חב־רי ההסתדרות בצורת ניירות־ערך מובטחים כערכם הריאלי.

* ההסתדרות תתבע מהממ־שלה בדיקת המדיניות הקרקעית לצרכי שיכון, שכן „לא יעלה על הדעת" — הטעים בן־אהרון — „שמינהל מקרקעי ישראל לא ייכנס לשוק הקרקעות המאמיר על מנת לשבור את הספקולציה".

* על הגורמים הממלכתיים לצדד את „שיכון עובדים" ב־תנאי אשראי נאותים לרכישת קרקע, באשראי לבנייה ולמימון סביר, כדי לפתור את בעיית הה־שתכנות של ציבור העובדים ד־גם בעקרון של צורה הדירה.

* חברת „שיכון עובדים" תר־חיב ותמשיך פעולתה באזורי הפיתוח, כדי לאפשר השתכנות מתאימה באזורים אלה גם לשכ־בות מבוססות (אקדמאים, מנהלי מפעלים וכו'), שירצו לגור קבע במקומות עבודתם. יש לדרוש ל־שם כך את הרזרבות הקרקעיות המתאימות לצרכי שיכון.

* יש לבחון בהקפדה את מד־יניות ויסות הבנייה נוכח ה־מחסור בכוח אדם מקצועי, עד כדי הגבלת שיכונים לסדר גודל של עד 100 מ"ר ועדיפויות ל־צרכי קליטה, חיסול משכנות עו־ני וזוגות צעירים.

בן־אהרן קורא לעכב העלאת שכר חברי אגד

הוועדה המרכזת של ה־הסתדרות דנה אתמול ב־שאילתא של חבר הוועדה נתן אלמוזלינו בדבר הע־לאת שכר לחברי קואופר־טיב „אגד", שנקבעה לפי החלטת הנהלת הקואופר־טיב. בסכמו את הדיון, על דעת חברי הוועדה המרכ־זת, אמר המזכיר הכללי יצחק בן־אהרון, כי לא תי־תכן העלאת שכר לחברי הקואופרטיב ללא בירור עם ההסתדרות, ומכאן, הט־עים, כל העלאת שכר, ש־הוחלט עליה בהנהלת „אגד" אינה תוספת ביניים.

עוד סיכמה הוועדה להטיל על שניים מחבריה ע. דגני וא. מר יאל, לבחון ולבדוק לאשורם את נתוני ההעלאה ומרכיביה המג־צים, לפי הודעת „אגד", כדי 450 ל"י לחודש (במקום 1200 ל"י המוצע להעלות ל־1650 ל"י לחו־דש) ולהגיש לוועדה המרכזת מימצאים בנדון על מנת לאפשר דיון חוזר בנושא זה בישיבה נוספת של הוועדה המרכזת.

דגני הבהיר את שיקוליה של הנהלת „אגד" להעלות שכר חבריה תוך ציון המאמצים ש־עשתה ועושה ההנהלה לייעול התיפעול של הקואופרטיב ע"י צמצומים במנגנון המינהלי והע־ברת כוחות־עבודה מינהליים ל־הנה באוטובוס. „אגד הוא אחד המשקים הכלכליים היפים של ההסתדרות" — אמר.

מזכיר האקדמאים מאשים נציבות שירות המדינה באי־קיום הסכמים

„נציבות שירות המדינה לא ערוכה לבצע את ההס־כמים, עליה הוא חותמת" — אמר המזכיר הארצי של הסתדרות האקדמאים במד־עי החברה והרוח מרדכי נגי בכנס ועדי־עובדים, שנערך מטעם המחלקה לאקדמאים במועצת פועלי ירושלים.

הוא אמר, כי תוספת עובדים בנציבות לא תביא לפתרון הבע־יה, אלא רק הגדרת ההכרה, כי ההסכמים חתומים ומוסכמים יש לבצע. נגי אמר, כי יש פיגור גדול בביצוע כמה סעיפים מה־הסכם הקודם, כגון סעיף שעות נוספות, שלא בוצע כלל.

נגי הסביר, כי לאור העובדה, שנוהגים לפצות את העובדים ב־קידום בדרגה, במקום בתוספת שכר מהותית, נוצר מצב חמור ב־שירות הציבורי, לפיו חדלה דרגת העובד לשמש אמת־מידה להערכת תפקיד.

השיבושים בדירוג ובתיפקוד הגיעו עד כדי כך, שמנהלים ו־עובדים בכירים במקצועות שונים ובמקומות שונים, סגניהם ועובדים כפופים להם מקבלים אותה הדר־גה. בצורה זו נפגמת ההיירארכיה התיפקודית ופוגעת במינהל הת־קין.

תושבי תל-אביב והסביבה
מוסכים בתכנית הטובה ביותר
לחינוך תיכון וגבוה
רק ב„נחלת"
הרשמה בלשכות המודיעין העירוניות
וב„נחלת", אלנבי 59, תל-אביב

יועלה מענק ההתייקרות לפנסיונרים

במכתב ששלח מנכ"ל משרד האוצר א. אגמון לממלא מקום מזכיר ההסתדרות ויו"ר המרכז לבטחון סוציאלי י. משל נאמר, כי האוצר נענה לפניית משל ב־דבר העלאת מענק ההתייקרות לפנסיונרים והעמדתו על 70 אחוז מהמענק המשתלם לעובדים ה־שכירים הזכאים לו.

הוראת האוצר נכנסה לתקפה ב־1 באפריל 1972. מענק ההתייק־רות יועלה מ־25 ל"י ל־33.60 ל"י בחודש.

מציע לבטל שעות הקיץ לפועלי הבניין

נגד הבאת פועלי בניין זרים לארץ דיבר אתמול מזכיר הארגון הארצי של הפועלים הזמניים ו־הקבועים של „סולל בונה" י. ליבאי, בישיבה ההנהלה הרא־שונה של ההנהלה המשותפת ל־עובדים ולסניף „סולל בונה" ב־באר־שבע.

ליבאי אמר, כי הוא יציע ש־פועלי הבניין יעבדו הקיץ שמונה שעות במקום שבע, ויקבלו תו־ספת של 25 אחוז לשכר שעה זו, וכי מס הכנסה יגבה משכר זה רק מס מוקטן, כמקובל לגבי עבודה נוספת חיונית. „אם תתקבל הצעתי — אמר ליבאי — תהיה למדינה תוספת של 4000 פועלי בניין".

ירידות קלות בבורסה

ירידות קלות היו אתמול בשוק המניות. המדד הכללי של שערי המניות ירד ב־0.02 אחוז. המחזור בשוק המניות הסתכם ב־5.31 מיליון ל"י, מתוך זה בשלב של שערים בהתאם 1.96 מיליון ל"י.

השינויים במדדים הקבוצתיים היו: מניות בנקים וביטוח עלו ב־0.34 אחוז, מניות מקרקעין ירדו ב־0.80 אחוז, מניות תעשיה ו־מסחר ירדו ב־0.03 אחוז, מניות חברות להשקעה ירדו ב־0.71 אחוז ומניות חברות נפט עלו ב־1.24 אחוז.

מילווה קליטה — 1961 4% הצ. 63 159.5 +1.3; מילווה קליטה — 1962 4% הצ. 63 146; מילווה קליטה — 1963 4% הצ. 63 213 +0.5; 4% הצ. 64 197.5 +0.5; מילווה קליטה — 1964 4% הצ. 64 193.7 +0.2; 4% הצ. 65 176.6 +0.5; מילווה קליטה — 1965 4% הצ. 65 173.6 +0.1; 4% הצ. 66 157.3 +0.3; מילווה קליטה — 1966 4% הצ. 66 144.2 −2.3; 4% הצ. 67 146.2; מילווה בטחון — 1967 סידרה א"ב 163.6 +0.4; סידרה ס' 163.5 −0.9; סידרה י"א 164.1 +0.4; מילווה בטחון — 1968 סידרה א' 144.8 −0.2; סידרה כ"א 140.9 +1.7; סידרה מ"ב 140.1 +2; מילווה בטחון — 1969 סידרה א' 137.9 +1.5; סידרה כ"א 131.7 +1.2; סידרה ב"ב 132.1 +1.2; מניות: שבלבנה א.די.בי. 201; בנק אפותיקאי 183.5; בנק לאומי 314 +1; בנק לסחר חוץ 240 −13; וולפסון קלור 120.5; טמחות 181 +2; הכשרת הישוב 253 −1; דסקו 83 −1; אלקו 118.5 −4.5; אתא 169 −1; מפעלי נייר 269 −4; פז הטכ' 111 −1; לאומי־השק' 202 −1.

מילווה קצר מועד

השבוע, ביום חמישי תימכרנה
הסדרות הבאות:

סדרה	המחיר לציבור *) ל־1000 ל"י	הכנסה שנתית לאחר ניכוי מלוא מס ההכנסה
ל־18 חדשים	936.68	9,125%
ל־12 חדשים	958.95	9,000%
ל־6 חדשים	979.88	8,750%
ל־3 חדשים	990.44	8,500%

* המחיר מחושב בתוספת יום ריבית, מאחר וההנפקה חלה ביום רביעי, 19.4.72

הרכישה - בכל הבנקים
ואצל חברי הבורסה
לניירות ערך

הזמנות המוגשות עד יום ג' תיהנינה מזכות קדימה לגבי ההנפקה השבועית.

בנק ישראל

מדינת ישראל
משרד הבטחון — אגף השיקום

אנו מביאים בזה
לידיעת הציבור
כי

החל מהשנה תוקדם שעת האזכרה בבתי הקברות הצבאיים ביום הזכרון הכללי לחללי צה"ל.

האזכרה תתקיים
ביום ד' באייר (18.4.72)
בשעה 11.00.

המחלקה להנצחת החייל

סדרי תנועה מיוחדים בערב יום העצמאות (יום הזכרון) וביום העצמאות תשל"ב — 18 — 19.4.1972

שירותים מיוחדים ביום הזכרון 18.4.72 לבתי העלמין הצבאיים:
מתל־אביב מהתחנה המרכזית: לנחלת יצחק, לכפר הרבנות לקרית שבים בשעה 0830.
לראשון־לציון מרחוב הנביא בתל־אביב בשעה 0645.
האוטובוסים הישירים לחיפה והאקספרסים לירושלים יעצרו ליד בית העלמין בכניסה לחיפה ובקרית שבים.
ביתר סניפי „אגד" יתוגברו השירותים לבתי העלמין.
בגלל הפעלת במת בידור יחולו שינויים במהלך הקווים בערב יום העצמאות ב־18.4.72 בחולון, בת־ים ובערים אחרות. פרטים בלשכות המודיעין וע"ל לוחות המודעות.
ביום העצמאות 19.4.72 לא יופעלו הקווים הבאים:
חיפה — אילת וחזרה; תל־אביב — יבניאל וחזרה; תל־אביב — צמח הירדן וחזרה; תל־אביב — צפת וחזרה; לוד — ראשון־לציון וחזרה; לוד — יפו וחזרה; רחובות — נתניה וחזרה; רחובות — חיפה וחזרה; רחובות — יפו וחזרה; באר־שבע — חיפה וחזרה; באר־שבע — עזה וחזרה; אשקלון — עזה וחזרה; רמאללה — עזה וחזרה; בקעת הירדן — תל־אביב וחזרה; אום אל פחם — תל־אביב וחזרה; טייבה — חיפה וחזרה.
ביום העצמאות ובערב יום העצמאות הקווים 401־409 פועלים עד התחנה המרכזית בירושלים.
חיילי צה"ל במדים יהנו מנסיעה חופשית בכל השרותים העירוניים.
בברכת חג
ההנהלה

לכל טייסי „הפרימוסים"
ממחלקת הפלמ"ח בנען

הנכם מוזמנים לקחת חלק פעיל במסיבה שתתקיים בליל שבת, 21.4.72 בשעה 9.15 בערב בקבוץ חוקוק.

דירות עילית
ליד רח' אנה פרנק ברמת־גן
בכניסה לצפון תל־אביב
3½ חדרים
מעלית
חימום מרכזי מתחת למרצפות
המחיר צמוד למדד יוקר הבניה של חודש דצמבר 71

שיכון עובדים
שיכון עובדים בע"מ
רח' ליאונרדו דה וינצ'י 21
תל־אביב, טל. 250211

משרד גורדון רובין
רח' יונה־הנביא 44
תל־אביב טל. 50981-2

פבס

יקירנו יוחנן ווייזר
איננו
נספה בתאונת דרכים

הלוויה תתקיים היום, ג' אייר תשל"ב — 17.4.72 במושב בית שערים, בשעה 3.30 אחה"צ

המשפחה המתאבלת

על פטירתה של
החי' שושנה הגלר ז"ל
מתאבלת
מזכירות הסתדרות האחיות והאחים בישראל

במלאות שלושים לפטירת
אמנו סבתנו ואחותנו היקרה
אסתר רייז ז"ל
נעלה לקברה ונתיחד עם זכרה ביום חמישי ו' אייר תשל"ב 20.4.1972. יוצאים מביתנו בשעה 3.00 אחה"צ לבית העלמין בכפר ויתקין.

המשפחה

לחבר מנחם ציגמון
מנהל „מבטחים"
אתך באבלך על מות רעיתך
מרים ז"ל
חברת „מרגוע לעובד"

אנו משתתפים באבלו הכבד של החבר
מנחם ציגמון
על מות הרעיה והאם
מרים ז"ל
ועדת הערעורים העליונה לעניני מבטחים

השבוע לוטו ג'
בהגרלה 16/72
מינימום פרס ראשון
75,000 ל"י*
ומקסימום עד
250,000 ל"י
*
היום המועד האחרון למכירת טפסי הלוטו.
* כפוף לניקבונים.

דע מה
הופיעה
חוברת מס 7 של
מדריך הקניות היחידי בישראל
בהוצאת המועצה הישראלית לצרכנות
דו"ר לס על המועצה ברשות ממלכתית * * מי קונה מה? * בשוק תנודי הבישול * השוק, המחי־רים והצרכן * * כיצד לקנות מכונות כביסה * * שמורי אפונה — סקר השוואתי * * ישלים — מודל להגנה על הצרכן המדומה * * חוק הגבלים עסקיים * * טיפול בתלו־נות ויפוק משפטי * * וכל המדורים הקבועים.
אם ברצונך להיות מעודכן —
קנה את „דע־מה".
המחיר 1 ל"י
● להשיג בדוכני העתונים

הוזלות גדולות בבשר טרי
מבצע מיוחד
לחג העצמאות תשל"ב
החל מהיום
חזה 1 ק"ג 10.95 ל"י במקום 12.70
צלעות 1 ק"ג 12.85 ל"י במקום 15.25
כתף 1 ק"ג 13.95 ל"י במקום 16.25
סופרמרקט
אגודה צרכנית שיתופית תל אביב בע"מ
תל־אביב, בת־ים, חולון, ראשון לציון, רחובות, אשדוד, אילת.

הסכנות שבהתמרדות „האיש הקטן"

נחשול פופוליסטי מציף את ארה"ב

מיוחד ל„דבר", מאת ג׳וזף קראפט, ואשינגטון

על אמריקה עובר עתה גל של פופוליזם וכל הפוליטיקאים הלוטשים עינם לכהונות רמות רוכבים עליו. כמותם נוהגים גם מרבית „ה־כוכבים" של אמצעי התקשורת.

אולם בטרם תתקבל מורת הרוח הכללית על דעת הכל בברכה וב־מוחאות כפיים, כדאי אולי כי נהר־הר בתופעה.

נדון תחילה בשני הגלים האח־רונים של אותה מורת־הרוח, והם: גל של אי־שביעות רצון אצל ה־כושים ואצל ציבור הסטודנטים. שני הגלים האלה נושאים בחובם אזהרה, בצורות שונות, כי ביטויי מורת רוח גם של בעלי הכוונות הטובות עלולים להביא לתוצאות רעות.

גל המחאה של השחורים נשען על ההרגשה הברורה של קיפוח על רקע גזעי. אולם הכושים מצ־לם לא מצאו את האמצעי האס־טראטגי לכיבוש מטרותיהם, ודעתה גלש עניינם לידיהן של קבוצות ה־מסכלות את מאמציהן במו ידיהן על־ידי השמעת תביעות מגוחכות.

מחאת הסטודנטים נראתה בתחי־לה כביטוי לאידיאליזם השואף ל־שלום ולחיים טובים יותר. אך גם מחאה זו נתרוקנה מתוכנה בעק־בות התגברות התנועה לגיוס ה־חובה לשירות הצבאי. ועתה, ב־מבט לאחור, נראה שהמחאה לא שיקפה אלא השתמטות מהשתת־פות במלחמה הבלתי־פופולארית.

התנועה שתמציתה מתבטאת ב־מילה אחת „נמאס", הוא המטבע הלשוני שהוטבע על־ידי המושל ג׳ורג׳ וולאס, מורגשת עתה בכל רחבי ארה"ב ואין היא מצטמצמת למיגזר מסויים בלבד. להיפך, נגו־עים בה ההמונים הרחבים. זוהי הקבוצה שקראתי לה בשם „אמ־ריקה התיכונה". זוהי תנועת הרוב, וכאן ההסבר מדוע משתדלים כל הנושאים עיניהם לכהונה ציבורית לזכות בחסדיה.

אולם מהם רגשות הקיפוח ה־יוצרים את התסכול והניכור ה־הראוש? מהי מידת רצינותם? ומה טיבן של התרופות המוצעות?

נראה שהטענה הראשונה שהי מורת רוחם של האמריקאים מבני המעמד הבינוני העליון, המשתעש־עים באמונתם שהם־הם המנהלים את הארץ הזאת. זוהי מורת הרוח כלפי החברות הגדולות, הכנסיות, האוניברסיטאות, כלי התקשורת, הקרנות הצבאיות, ולמעשה כלפי כל מוסדות הממסד. מובן שהממ־שלה, כמוסד הגדול והראשון ב־מעלה במדינה, היא הראשון הנפגע בחיצי הזעם, ומורת הרוח מתמקדת כאן בחומר הדלק המניע את גל־גלי הממשלה — המסים.

למען האמת, אין לבטל טענה זו. המעמד הבינוני העליון התקלקל ב־צורה מחפירה. במצוקה הכוח ה־הוקרה היינו לאחרונה עדים ל־השתוללות היצרים המתבטאים ב־בזבוז ובהתנהגות שרירותית. שע־רוריית „אי.טי.טי." היא רק דוגמה אחת מני רבות.

התרופה הנראית כמקובלת על דעת השכבות העממיות להחזרת שלמון היא „רפורמה במסים". ה־אמת היא ששיטת המיסוי נוטה חסד לאלה שירשו את עושרם מ־אבותיהם, המחזיקים כסף בדרך ההשקעות. כולם יודעים על הפר־צות בתקנות המס ועל האפשרויות לזכות בפטור ממס. הכל יודעים כי בשנה האחרונה לא שילמו כל מס 112 ניטונים שהכנסתם עולה על 200,000 דולאר לשנה.

אך זוהי אוילות להאמין ש־כאשר „יחלבו" יותר את העשירים, נוכל לצמצם במידה ניכרת את המסים. מאידך גיסא מסוכן גם לח־שוב שמרבית האמריקאים משל־מים מסים מעבר ליכולתם. המסים באמריקה מהווים 30% מהתוצר הלאומי, וזהו שיעור הנמוך בהרבה מזה של שוודיה, צרפת, גרמניה המערבית, אוסטריה, נורווגיה, הו־לנד ובריטניה. מס ההכנסה הפד־ראלי, החשוב בין כל המסים, נוטל פחות מ־12% מההכנסה השנתית של אלה שהכנסתם היא למטה מ־25,000 דולאר לשנה.

צודק יותר אולי לחשוב שכל דולאר הנגבה כמס הוא דולאר מבוזבז. כדברי אוליבר וונדל הולמס, „המסים — הם המחיר ש־אנו משלמים תמורת הציביליזציה". המסים הם המכשיר המרכזי בו אנו סועדים את העניים, מקיימים את מערכת החינוך, מערכת החוק והמשפט ומטהרים את הערים. ה־מסים אפילו מסייעים להגנת הארץ, ככל שזה נשמע אבסורדי.

גיאות הגל העממי האחרון נראה לי כרצון להשתמט מהמסים. זהו בדיוק ההיפך ממה שארצות הברית זקוקה לו. והעובדה שהרוב בצי־בור תומך בטיה זו עיד מחמירה את המצב. המדינה גדולה ועשירה במידה מספקת, כדי שתוכל להיות גם עם מיעוטים נרגניים. אין זה מפריע לאיש אם האשה אינה רוצה להיקרא בשם המגדיר את מצבה המשפחתי כמו „גברת" או „עלמה" ואם הסטודנטים השחורים עושים מעשים אוויליים. אך כאשר המוני העם הגדולים רוצים שנאה, מצווים אנו להיזהר.

„תכנית הוויטנאמיזציה הפרטית שלנו"
מולדין, מיוחד ל„דבר"

מינוי שרים

מאת משה א. גלבוע

דומה שיש נימוק אחד תקף „המחייב" מינוי שרים, כוונת ה־בלעדית של ראש הממשלה: ה־עובדה שכך נהוג בבריטניה.

האומנם? ומה בדבר הנוהג ה־ישראלי. האם אין הוא מלמד משהו? בישראל אין ה„ראש" מ־מנה את חברי ההנהלה בסוכנות, במפלגות, ולמעשה אף לא במכ־שלה, במידה מסויימת — אף לא בצה"ל ואף לא בהסתדרות. אם כי, משום מה, תבע זאת לעצמו בן־גוריון, המתנגד לכך כשזה נעשה בממשלה.

אין צריך לומר, שראש הממ־שלה בישראל אינו ממנה ואינו יכול למנות את השרים חברי ה־מפלגות האחרות. פעמים התלוננו על כך ראשי הממשלה. זכורות לי, למשל, תלונות על המפלגה הדתית (בעת ההיא — „הפועל המזרחי") על שום שמינתה וחזרה ומינתה את השר שפירא (בעת ההיא רק „משה"), לימים שיבחר הר אלה שמינהו בעל כורחם. לדידי חבל מאד שמאיר יערי ו־יעקב חזן לא כיהנו כחברים בממשלה, וזאת רק משום שהם עצמם לא רצו בכך.

זכורים גם מקרים הפוכים, כא־שר ראשי ממשלה טענו הן בשרים שמינו מקרב מפלגתם והן באלה שלא מינו. הדברים אמורים לא רק בביקורת „מבחוץ" על הרכב הממשלות בישראל, אלא גם ב־הודאות בעלי הדין עצמם. זכו־רים, למשל, דברי דוד בן־גוריון על טעויות שטעה במינויים מסוי־מים ובאי־מינויים מסוימים ב־ראשית שנות החמישים. הוא ה־דין לגבי משה שרת ולוי אשכול.

כיום, למעשה, אין ראש הממ־שלה ממנה את רוב חברי הממ־שלה, לרבות חלק מקרב המפלגה הראשה. המסירות לשעבר של „אחדות העבודה" ושל רפ״י קב־עו למעשה את נציגיהן. אפילו בתוך המערכת מפא״י אי־אפשר שלא להתחשב במערכת הכהונה. הגושים, השכבות והעדות, הן ב־מינוי של שר הן באי־מינוי של שר / לממשלה.

מדוע איפוא לא תינתן גוש־פנקא הלכתית לנהוג הקיים ב־פועל? יש נקודה אחת, שבה שמורה זכות הווטו לראש הממ־שלה: אי־אמון ביושרו של אדם, בכהונתו בדיעות לראש הממ־שלה, בהימנעותו מהדלפה של סודות הממשלה ודיוניה. למעשה גם בתחום זה אין ודאות ששי־פוטו האישי של ראש הממשלה עדיף משיפוטם של עשרות אנ־שים הבאים במגע אנושי פשוט עם המיועדים השונים לממשלה. אחד הוא הכשר להיות ראש הממשלה, ואחד הוא הכשר לה־כיר על בוריו אופיו של אדם. יכול להיות אדם דגול, המגלה נאמנות בניהול ענייני הממשלה המדינה ואף באחריות לתיק נו־סף — של ענייני הבטחון, של ענייני החוץ או של ענייני הכל־כלה — ואף־על־פי־כן עלול הוא לטעות טעויות גורליות בהכרת בני־אדם.

אמנם אפשר ששיטה של בחי־רה דמוקראטית של פלוני־אלמוני לממשלה תסב לפרקים אי־נעימות, גם לראש הממשלה וגם לחבר הממשלה. אולם גם השיטה הנוכ־חית לא מנעה תקריות עד כדי התפטרות ו„התפוטרות" של שר זה או אחר. תפקיד ראש הממ־שלה בישראל מחייב בעניין לעבוד עם בני־אדם, שהמפלגות הקרובות בחרו בהם. אין בכך מסום לפרוק נוהל דמוקראטי, הן מבחינה עקרונית והן מבחינת ה־תועלת המעשית שבכך. זכותו וחובתו של גוף ציבורי, המיוצג בכנסת, לקבוע את נציגיו לממ־שלה. בפועל ניתן בידי ראשי הממשלה בישראל אף הכוח ל־צרף אנשים לכנסת ולמנוע בחי־רתם של אישים לכנסת. אך הדין מחייב לשמור על העקרון הד־מוקראטי, הלכה למעשה, בכל ה־תחומים.

נקודת־הכובד של האיסטרטגיה הסובייטית נעה מזרחה

מאת יהושע תדמור

אין להבין את מלוא משמעותם של המהלכים הסובייטיים האחרו־נים במזרח התיכון אלא על רקע אסטראטגיה גלובאלית, אשר מצ־רים המזרח הקרוב, על מדינות ערב השונות, הן רק קטע ממנה. אלה במשרדי החוץ בבירות ה־מערב, שבחנו בעבר את יחסה של מוסקוה כלפי כל מדינה ומ־דינה באיזור בנפרד — ונתפסו גם לטעות הכוזבת שהסכסוך הישר־ראלי־ערבי הוא שפילס דרך לסו־בייטים — חזקה עליהם שנתפכחו באחרונה. מכל מקום, המהלכים הרוסיים האחרונים כלפי תורכיה, עיראק, פרס והמפרץ הפרסי והל־אה מזה מזרחה — לגבי הודו ובנגלה־דאש — אין להם ולא כלום עם הסכסוך הישראלי־ערבי.

שאלה אחרת היא מה הם יעדיה של אסטראטגיה זו לטווח קצר ולטווח ארוך יותר. הנה, למשל, הביקור של ניקולאי פדגורני ב־אנקרה: אפילו לא ישיג נשיא ברית־המועצות הישגים ראוו־יים שם, אפילו דחו התורכים חתימת הסכם ידידות ושיתוף פעולה חדש, בדומה לזה שבוטל ב־1954 בעקבות סירובה של תורכיה להיענות ללחצו ולוותר על אזורי קארס וארדהן — לא בזאת תבוקן המדיניות הסובייטית.

הקרמל מתכנן מהלכיו בקפדנות ותוך נשימה ארוכה. אין הוא עוסק באילתורים גרידא. אמנם כבר הוכח, שהוא יודע גם לפ־עול במהירות ולנצל הזדמנויות בשעת הצורך, כאשר מתגלית פירצה נוחה. אך בסיכומו של דבר פועלת מוסקוה באזור זה על פי תכנית ארוכת־טווח, בהתאם לאינ־טרסים קבועים ועל פי אסטראטגיה גלובאלית, כאשר כל התקד־מות משמשת בידה קרש קפיצה להתקדמות נוספת. מאחר שמוס־קוה הגיעה לכלל מסקנה, שאין לה סיכוי, בשלב זה, לחתור תחת אושיות המשטר התורכי באמצעות תמיכה בגורמים האופוזיציונים ה־אלימים — החליטה לפעול באמ־צעות המשטר הקיים. בד בבד היא מעודדת — בעיקר באמצעות מזרח־גרמניה וסוריה — את ה־קבוצות המהפכניות הקיצוניות.

בשלב זה מסתפקת ברית־המוע־צות בעידוד הזהיר של הלכי־הרוח האנטי־אמריקאיים, הרווחים בקרב שכבות רחבות למדי של הציבור התורכי. היא מקווה שבמוקדם או במאוחר יגבר כוחם, וכך יגדלו סיכוייה של מוסקוה לממש תבי־עתה בדבר יציאת תורכיה מברית נאט״ו. בינתיים משחקת מוסקוה משחק ערמומי מאד בשאלת קפ־ריסין, הממלאת תפקיד אמוציו־נאלי רב־עוצמה בציבור התורכי. קל להניח שלא ירחק היום ומוס־קוה תסכים להתמקח על נושא רגיש זה עם אנקרה, לאחר שממ־שלת יוון הנוכחית נחלה אכזבה קשה, משנאותה באחרונה להעמיד לר־שות הצי השישי בסיס קבע ב־פיראוס.

אין דוגמה טובה יותר לדרך הסבלנית והארוכה הנשימה בה פו־עלת מוסקוה למען הגשמת יעדיה האסטראטגיים באזור, מזו של אי־ראן. זה שנים אחדות שהשאה הפרסי מתפתה לנקוט מדיניות „איזון" בין מוסקוה לוואשינגטון, לאחר מאמצי פיתוי עקשניים מצד מוסקוה, הבטחות וזרזות וגש־נות, שאין לה למוסקוה כל כוונה לפגוע בשלמותה או בעצמאותה של איראן. כל חפצה — הדגישה מוסקוה — הוא להגביר ולהעמיק את יחסי הידידות ושיתוף־הפעולה בין שתי המדינות, כיאה לארצות שכנות. והשאה הפרסי שיחק את המשחק עד תומו, גם זכה ביתר לפיצוי נאות: השקעות סובייטיות גדולות באיראן, עזרה טכנית ב־תכניות פיתוח, הכרה בסמכותו ובמשטרו גם בפנים וגם בחוץ, חרף מאמצי התירה עקשניים מצד מחתרת „טודה", המפלגה הקומו־ניסטית שבמחתרת.

שיתוף־הפעולה והידידות הרש־מית עם מוסקוה העניקו לשאה הפרסי לגיטימאציה והכשר אף בקרב ממשלות ליבראליות וגור־מים מתקדמים במערב, שהוא חש עצמו נזקק להם, לשם תיקון תד־מיתו הפגומה. וכך, משך שנים, התנהלו יחסי מוסקוה־טהראן על־פי מנוחות, כאשר ברית־המועצות נהגה זהירות וקפדנות מופלגת בכל הנוגע לריבונות הפרסית. עד כדי כך, ששרידי מנהיגי „טודה" במחתרת ועמם כמה מפעילי ה־מפלגה הקומוניסטית שם, ניתקו את קשריהם עם המפלגות הקשו־רות בברה״מ, הנרדפות גם הן, והקימו פלגי תנועות טרור־סיניות, בהוקיעם בחריפות את מוסקוה. השאה הפרסי לא בזבז שנים אלה. הוא ניצלן לפיתוח אינטנ־סיבי של ארצו, בעודו משתדל, בכל מאודו, לרצות כל נסיון, הן של מוסקוה והן של וואשינגטון, לגרור את איראן למערך המדיני־אסטראטגי שלהן. אך בשעה ש־וואשינגטון גילתה דאגה נוכח ה־נתקותה של טהראן מבריתה עמה, וגרה מוסקוה לישר מצומצם יותר — לדחוק את קשריה של טהראן עם ארה״ב. אם אם שקע השאה בשאננות, כשהסובייטים מדגישים באזניו, בכל הזדמנות, שאין כל סתירה בין האינטרסים הסובייטיים לאלה של איראן. גם לאחר שממשלת השאה השתלטה על שני איי המפרץ הפרסי — „תומב הגדול" ו„אבו מוסה" — נמנעה מוסקוה מלהתערב. אף כי עיראק לחצה עליה ללא הרף, כדי להגביר „איזון" זה מיהר השאה לקשור יחסים עם פקין ואף החליף עמה שגרירים.

והנה, לפתע, הבחינו השאה ו־ממשלתו ברוסים המכתרים אותם מכל עבר. אין זה מן הנמנע, ש־אילו המשיכו הסובייטים להת־קדם מזרחה באזור הרהב, באורח הרעת ודיסקרטית, שבה פעלו כל השנים האחרונות — היתה איראן מוסיפה לגלות שאננות. אך התפתחויות שונות במזרח התיכון, והמאמץ הנמרץ הקדחתני להת־בסס בכל האיזור מזרחה מן ה־

(סוף בעמוד 11)

אסקלציה בוויטנאם

הרחבת תחום ההפצצות האמריקאיות לפרברי האיפונג והאנוי בתגובה למיתקפה הצפון־ויטנאמית מעידה על הרצינות שבה מתייחסת וואשינגטון למשבר המחריף בדרום מזרח אסיה ועל החשיבות שהנשיא ניקסון מעניק לבלימת המיתקפה הקומו־ניסטית. מיתקפה זו מיועדת לא רק לערער את מדיניות ה־וייטנאמיזציה של ניקסון שבאמצעותה ניסה לבצע נסיגה כמעט מוחלטת של הכוחות האמריקאיים ללא מפלה מדינית וללא הפקרת בעלת הברית בסייגון אלא אף מסכנת את כל המערך הדיפלומטי האמריקאי הגבוה שהנשיא ניסה לגבש בשלוש השנים האחרונות.

מטרת ההפצצות האמריקאיות על שתי הערים העיקריות של צפון וייטנאם היא יותר מדינית מאשר צבאית. הן צרי־כות לשמש אזהרה שארה״ב לא תימנע מצעדים קיצוניים כדי לבלום את ההסתערות הקומוניסטית הנוכחית שלמענה גייסה וייטנאם את רוב עתודותיה. עם זאת טמונות בהן סכנות לא מבוטלות. אם הצפוניים לא ישעו לאזהרת ניקסון, יעמוד הוא לפני הברירה לפתוח בהפצצות מסיביות הרבה יותר, לרבות פגיעה בריכוזי אוכלוסיה או להפעיל יחידות אמריקאיות נב־חרות בקטעי חזית קריטיים. שתי האפשרויות גם יחד עלו־לות להביא להתחדשות תנועת ההתנגדות למלחמה בארה״ב — שכבר מגלה סימני התעוררות — ואף לחשוף את ניקסון בפני יריביו הדמוקרטיים במערכת הבחירות הקרובה. מאידך גיסא עלולים הודאה בכישלון וחידוש שיחות פאריס תוך קבלת תנאי הצפוניים להדחת המימשל הנוכחי בסייגון לפגוע במעמ־דו של ניקסון בין מצביעי „הרוב הדומם", אם כי גם אלה קצה נפשם במלחמת וייטנאם.

המצב מסתבך בגלל ועידת הפיסגה הקרובה במוסקוה. קיום הוועידה בסימן התקדמות הצפוניים עלול לחשוף את ארה"ב בפני לחצים מדיניים סובייטיים. אולם ביטולה או דחייתה עלולים להזיק לניקסון בבחירות, שכן למרות התקר־בות שמגלה ברית המועצות במזרח התיכון ובאסיה גדולה בארה״ב העייפות מהמלחמה הקרה ורבה הציפיה לדו־קיום ולהפגת המתיחות. מסתבר, כי התחזית המדינית של ניקסון שנראתה ורודה לאחר שובו מפקין כבר החלה להתערפל — תוכחה נוספת למצב הנזיל בזירה הבין־לאומית.

מסקנות ועדת ויתקון

מסקנותיה של ועדת החקירה בעניין „נתיבי נפט" אפשר, ואף צריך, לראות סוף־פסוק לפרשה זו בכל הנוגע למעמדם של האישים, אשר פעולותיהם נחקרו על־ידי הוועדה — היינו: מנכ״ל „נתיבי נפט" מ. פרידמן ובעקיפין גם סגן שר־האוצר צ. דינשטיין.

אנו אומרים זאת, לא משום שממצאי הוועדה מוליכים למסקנה אחת בלבד. אדרבה, עצם העובדה שחברי הוועדה נח־לקו לדעת רוב ולדעת מיעוט, מעידה שאותם הממצאים מב־סיסים מסקנות שונות — ובוודאי שלכל אזרח שמורה זכות הדעה, כפי שהיא שמורה לחברי הוועדה. אולם בתור קו מנ־חה לפעולת הגורמים הממשלתיים הנוגעים בדבר, מסק־נות הוועדה הן המחייבות, מכוח מעמדה וסמכותה.

ההאשמות שהועלו והסערה שקמה בעקבותיהן בציבוריות הישראלית הצדיקו את התביעה להקמת ועדת חקירה. תביעה זו נענתה. הוועדה קיימה עשרות ישיבות, רובן פתוחות, ושמ־עה עשרות עדים — וגם אם לא מיצתה את החקירה באחת הסוגיות הכרוכות בנושא (מסמכי בלומפילד הנוגעים לדרכי רכי־שת הציוד של „קונטיננטל" בראשיתה) — הרי יש לומר, כי היא עשתה הן מצד המאמצים שהשקיעה והן מצד האפשרויות שהיו בידיה את המלאכה המקיפה והיסודית ביותר שנעשתה בעניין זה. משום כך יש לראות את מסקנות הוועדה הזאת כ־חוות הדעת המוסמכת ביותר, שניתנה עד כה בעניין.

„דבר" היה בין הראשונים שתבעו הקמתה של ועדת חקי־רה מתוך רצון להגיע לבדיקה אובייקטיבית של ההאשמות ולטיהור האווירה הציבורית הדרושה. סמכנו על ועדת החקי־רה. ואכן הדו״ח שלה — שיש בו הרבה מן הביקורת המאל־פת — ראוי לעיון מעמיק. אנו מקבלים את המסקנה המסירה ממנכ״ל „נתיבי נפט" את החשדות שהטילו צל על טוהר מי־דותיו. הדעה של רוב הוועדה, כי „למען האינטרס הכספי ה־אישי שלו מוכן (מ. פרידמן) להגן על עמדה שצדיק או איסטניס לא היה מגן עליה" נראית כדעה שהוא עצמו צריך להתחשב בה.

תגובות מוסקוה ופקין על תכנית חוסיין

המהלכים במזרח התיכון נקבעים לפי שיקולים מעצמתיים

מאת דב אפל

וסיין הודיע על תכניתו ב־15 רס; שלושה ימים לאחר־מכן במאון המפלגה הקומוניסטית ית, שהתכנית להקמת „הממ־ הערבית המאוחדת", היא קשר של הריאקציונרים הירדניים ול המהפכה של העם הפלשתי־ הערוך מאבקו נגד התוקפ־ הישראלית. לדעת „בן־מיזן" („המעון העם הסורי") יש ות בתכנית זו „אמורה הודקה" של תכנית אלון, שנועדה סיח את שליטתה של ישראל ד כל הגדה המערבית. יום בו הופיע המאמר נפגש שר של סין, צ׳י־פנג פי עם ירי מדינות ערב בפקין ושמע הם אינפורמציה על השיקולים יעו את ממשלותיהם לדחות תכנית חוסיין. בהזדמנות זאת יר, שסין עומדת על כך ש־אל תיסוג מכל השטחים הכבו־ וכי יוחזרו לעם הפלשתינאי תיו הלאומיות; משום כך היא לת את התכנית להקמת הפד־ה הירדנית־פלשתינאית.

ינגוד לשר החוץ הסיני, לא עד כה עמיתו הסובייטי לב־ להיפגש, באורח רשמי, עם ירי מדינות ערב במוסקוה ולפ־ יר באוזניהם על התנגדות מו־ו להצעתו של חוסיין. ודומה ובייטים לא נחפזו לנקוט עמדה מית לגבי התכנית, הן משום מקפידים על קיום יחסים נים עם ממשלת ירדן והן מ־ שהתכנית, כשלעצמה, נרא־ להם כבסיס להסדר ישראלי־.

ל כך בין היתר מעידה העובדה, 22 במארס, שבוע לאחר פר־ תכניתו של חוסיין, הופיעה ראוודה" רשימה, שגינתה את ות הכנסת בדבר זכויותיו ה־וריות של העם היהודי על ישראל. מבלי לציין שההחלטה בלה בתגובה לתכנית. בטאון גה הקומוניסטית הסובייטית ק בקביעה, שהחלטת הכנסת לה מצע אקספאנסיוניסטי לכי־ים של ישראל רבתי, מסיני עד לפרת, לפי „גבולותיה של ישראל הקדומה בתקופת התנ״ך".

יום לאחר־מכן מסרה סוכנות ה־ידיעות הסובייטית „טאס", ברשימה אחודות למדי, את דברי חוסיין במסיבת העתונאים בוואשינגטון. מקרא הדיווח רשאי היה הקורא הסובייטי להגיע לכלל מסקנה, ש־תכניתו של מלך ירדן אמורה לשמש בסיס מתקבל על הדעת להסדר שלום, שיפתור את בעיית הפלשתינאים, בהתאם לתביעות ה־ערבים. „המלך חוסיין" — ציינה סוכנות הידיעות הסובייטית — „הצ־היר, שתכניתו לא תבוצע בטרם יוחזרו השטחים שנכבשו על־ידי ישראל ב־1967, בטרם תמומש הח־לטת מועצת הבטחון מן ה־22 ב־נובמבר 1967 וכל עוד לא יוחזרו זכויות של הערבים בירושלים ו־זכויותיהם של הפלשתינאים, לפי ההחלטות הנוגעות של או״ם".

רק ב־26 במארס הופיעה ב־„פראוודה" כתבה מניו־יורק, שמס־רה כי העתונות האמריקאית הקימה רעש סביב תכניתו של חוסיין, וכי בהשראתו של משרד החוץ האמ־ריקאי היא מנסה להוכיח, שהתכ־נית עשויה לחלץ את המזרח ה־תיכון מהמבוי הסתום ולסייע לפת־רונו של המשבר. אבל גם ברשימה זו לא הובעה ביקורת עניינית על התכנית וצוין בה, שמשרד ירדן באו״ם דוחה במפגיע אף את הרעיון על אפשרות של הסדר נפרד בין ארצו לישראל.

בינתיים הגיע לפקין מחמוד רי־אד, שליחו המבוחר של סאדאת ושר החוץ לשעבר של מצרים. ב־סעודת ערב חגיגית שנערכה ב־22 במארס לכבוד האורח, תקף סגן ראש ממשלת סין, לי־הסיין־ניין, את תכנית חוסיין והצהיר, שבעיית המזרח התיכון לא באה עד כה על פתרונה בשל שתי סיבות: הימצאותה העקשנית של „הציונות הישראלית" למדיניות של תוקפנות והתפשטות, המאבק של „אחת או שתיים ממעצמות־העל" על הגמ־וניה ועל חלוקת אזורי השפעה. כלומר, את האחריות למצב באיזור הטיל לא רק על ישראל, אלא על ברה״מ וארה״ב כאחת.

ימים מספר לאחר מכן סיכם מחמוד ריאד את שיחותיו עם המנהיגים הסיניים, בנאום שנשא בקבלת־פנים שנערכה בשגרירות ה־מצרית בפקין, בהשתתפותם של צ׳ו־אן לאי ושר החוץ של סין, צ׳י־פנג פי. מצרים — הכריז — דוחה לא רק את כל התכניות האמריקאיות, אלא „כל תכנית — ויהיה מקורה אשר יהיה — שאינה מבוססת על שחרור של כל השטחים הערביים הכבושים והבטחת הזכויות של העם הפלשתינאי". הוא לא פירש לאיזו תכנית ממקור לא־אמריקאי הוא מתכוון, אם כי בהחלט יכול היה להתקבל הרושם, שהוא מתכוון לתכנית סובייטית, שאינה עולה בקנה אחד עם ה־עמדה המצרית.

יש להניח כי השבחים שפיזר ריאד, בהמשך נאומו, לתמיכתה של סין במאבקם של הערבים ו־הדגשתו, שנסיונו של העם הסיני במאבקו נגד האימפריאליזם מש־מש דוגמה מוחשית לעמי כל הארצות, לא זכו להערכתם האוה־דת של מנהיגי הקרמל. דבריו אלה הלא נוגדים תכלית הניגוד את הטענה הסובייטית, כי „ה־מאואיסטים" לא זו בלבד שאינם נאבקים נגד האימפריאליזם, אלא אף מנסים לתקוע טריז בין עמי ערב לבין ברה״מ, תוך שיתוף פעולה עם האימפריאליזם האמ־ריקאי.

ברור גם כי הכרזתו של מחמוד ריאד לאחר שובו לקאהיר, שעל ארצות ערב להטות אוזן לעצותיה של סין, מאחר שהיא אמורה למ־לא תפקיד חשוב במזרח התיכון, נועדה לרמוז לסובייטים, שמצרים אינה בכיסם ושעליהם לגלות יותר יזמה בסיוע ובגיבוי למאבקה של מצרים נגד ישראל. קרוב לוודאי, שמנהיגי ברה״מ הבהירו לסאדאת, בצינורות דיפלומאטיים, את דעתם על הכרזותיו של מחמוד ריאד. אולם חברי הפוליטבירו הגיעו, כנראה, לכלל מסקנה שתכנית חו־סיין השתרבבה למעגל ההתמודדות הסובייטית־סינית ושעליהם להודיע בצורה כלשהי על הסתייגותם מ־התכנית. אי לכך נתבקש הוועד לסולידאריות עם עמי אסיה ו־אפריקה לפרסם ב־26 במארס גי־לוי־דעת, שציין כי הציבוריות ה־סובייטית שותפה לדאגה שתכנית חוסיין עוררה „בחוגי הציבוריות הדמוקראטית בעולם ובכוחות ה־פרוגרסיביים בארצות ערב". ב־מסמך מודגש, ש„הציבוריות הסו־בייטית מביעה את אהדתה לעמי ערב המנהלים מאבק צודק למען שיחרור השטחים הכבושים הישר־אלית ולמען פתרון צודק של הסכ־סוך במזרח התיכון, תוך התחש־בות בזכויות ובאינטרסים הלגיטי־מיים של כל הארצות והעמים באיזור". מניסוח זה אפשר להסיק, שלדעת הציבוריות הסובייטית נא־בקים עמי ערב למען פתרון צודק במזרח התיכון, שיביא בחשבון גם את האינטרסים של ישראל. דא עקא שבהמשך ההצהרה נמסר, שהכוונה היא לפתרון, אשר „יכלול — נוסף על ביצוע החלטת מוע־צת הבטחון מנובמבר 1967, על כל סעיפיה — את הגשמתן של החלטות האו״ם האחרות בדבר זכויות העם הפלשתינאי".

במלים אחרות, „הוועד לסולידא־ריות עם עמי אסיה ואפריקה" גורס, כי נוסף על פינוי כל ה־שטחים שהערבים הפסידו במלחמת ששת הימים, חייבת ישראל לק־לוט מאות אלפי פלשתינאים, ש־ימששו את „זכויותיהם הלאומיות" בשטחה.

אין תימה, שהפוליטביורו של המפלגה הקומוניסטית הסובייטית החליט, שמוטב להטיל את האחר־יות הפורמאלית לפרסומה של ה־הצהרה על „ועד הסולידאריות", המייצג כביכול את הציבוריות ה־סובייטית, מבלי לתת לה גושפנקה רשמית. אולם העובדה בעינה עו־מדת: הסינים צודקים בהחלט ב־טענתם, שברה״מ קובעת את מה־לכיה במזרח התיכון ואת מידת תמיכתה בביצוע התביעות הערביות לגבי ישראל, לפי שיקוליה המע־צמתיים ולא לפי ראות־עיניה של סאדאת.

הדרים ישראליים ביפאן

ידיעה שהגיעה אתמול מטוקיו, משלת יפאן עומדת לבטל את סדר על יבוא הדרי ישראל צה, לא באה כהפתעה לאלה לו בנושא זה תקופה ארוכה. עקבות משא־ומתן ממושך ביק־ בארץ בסוף השנה שעברה לחת רשמית מיפאן, שעמדה הדרכים והאמצעים אותם נד־. המוצעה לשיווק פרי־הדר. למנוע העברת זבוב היס־ון או מזיק אחר. עם מש־ הפרי. המשלחה הושלמה על־ משלחת ישראלית, בראשותו מנכ״ל משרד־החקלאות א. מ, שביקרה באחרונה ביפאן שירה את הקרקע לקבלת ה־ישה הנ״ל.

שלב ראשון תוכל ישראל לש־לוח ליפאן רק אשכוליות, כי על יבוא התפוזים ליפאן יש מיכסות מגבלות ליבואני פרי־הדר (קלי־פורניה) שאין ישראל נמנית עמהם. ישראל מעוניינת בעיקר למצוא שווקים חדשים לתפוזים ויפאן היא שוק פוטנציאלי גדול. מועצת ההדרים מקווה, כי לאחר האשכוליות יבוא גם תור התפו־זים, אולם לכך יש תנאי.

היפאנים פיתחו תרבות מיוחדת של אכילת פירות והגשתם. הם מוכנים גם לשלם מחיר גבוה בעד פרי יפה, בטיב מעולה וב־אריזה מושכת. אם תוכל ישראל לספק ליפאן פרי־הדר מיוחד כזה, ברמה גבוהה, ייפתח בפניה השוק היפאני גם לאשכוליות וגם לתפו־זים.

מ. יסוד

החוק עמד במבחן ראשון

המסקנה שהסיק סופרו של „דבר" לענייני עבודה, חיים ליפשיץ, בקבעו שהחוק החדש לישוב סכסוכי עבודה „לא עמד במבחן המעשי הרא־שון שלו" („בשולי דברים" מיום ד׳ האחרון), — רחוקה מהעובדות כרחוק מזרח ממערב. האמת היא, שלולא החוק זה היינו עומדים ב־סכסוך „אל על" בפני שיתוק ממושך של התעופה הלאומית, או כניעת הממשלה וההסתדרות לק־בוצת עובדים קטנה. החוק לבדו לא הכריע ואין הוא נועד להיות קובע יחיד בסכסוכי עבודה. סכ־סוך „אל על" נגמר הודות לשלושה גורמים: החוק החדש, העמדה הנועזת של הממשלה והתפקיד הקונסטרוקטיבי שמילאה ההסתדרות בחיסול הסכסוך.

תרומתו של החוק היתה בכך שנתן לממשלה אפשרות לפעול בתקיפות שלא היה לה תקדים, והנהגה בכך גם מתמיכת ההס־תדרות. היסוד לתגובה הנמרצת של הממשלה היה — התנהגות עובדי התחזוקה, שנראתה היה כאי־לו הכריזו: לא הכנסת קובעת כאן, כי אם אנחנו שלקחנו את החוק לידינו. היה זה כמאבק על קיום ותוקף המדינה. עובדי התח־זוקה לא התרגשו מהסברות ה־הסתדרות, הם התעלמו ממנה ל־חלוטין. הם התייצבו עם עורך־דין פרטי על בימת השכר של־הם. ההצהרה של הממשלה, ש־„אל על" יסגר — היא שהורידה והניעה ששה והדי־עובדים של „אל על", להתנער מהשביתה. ל־אחר שעובדי התחזוקה נוכחו, ש־נעזבו על־ידי כל חבריהם, קיבלו הם את הדין.

הפרשה ב„אל על" הוכיחה, ש־החוק נועד לא רק לסייע ליצי־בות ביחסי העבודה, אלא, כפי שנאמר בזמנו — עתיד הוא גם לחזק את השפעת ההסתדרות. ה־כוח, שעמד הפעם מאחורי החוק, פקח גם את עיני המזלזלים במעמד של בית ההסתדרות.

הממשלה וההסתדרות פעלו ב־סכסוך זה בתיאום מלא. גם עוב־דה זו מדברת בעד החוק החדש. חידוש החיכוך על עצם החוק עשוי רק לעודד את מפירי־החוק והמסרבים לקבל את מרות ההס־תדרות בסכסוכי־עבודה.

ז. יואלי

דברים בשם אומרים

אחד מראשי צעירי „אגודת יש־ראל" שלח מכתב ללונדון, אל ארבעת חברי סיעת „אגודת יש־ראל" שעזבו את הארץ כדי ל־השתתף שם בישיבת הועד הפו־על העולמי של „אגודה" והציע להם להישאר בבירה הבריטית, עד אחרי הבחירות לכנסת השמי־נית.

איש צעיר שניזון בראש המוצר מפותח כתב אל חבריו לערך כך, אחרי שנכתבו שירוני הכנסת הת־נהלו כסדרם גם בלא נוכחותם של נציגי אגודת ישראל, הרי לשם מה להטריח אתכם לשוב ל־ישראל. תישארו שם, אולי תצ־ליחו יותר...

המברק נשלח לפני כחודש ימים, כאשר כל ארבעת חברי סיעת אגודת ישראל היו בלונדון.

חברי הכנסת של אגודת יש־ראל נפגעו מנוסח המברק. אך בתוך „האגודה" עבר הרכנו מפה לאוזן והורו גלי צחוק...

(„הצופה")

יש לך רק

אחד

מחקרים אחרונים הוכיחו
קיום קשר ישיר בין עישון
ומחלות לב. העישון מצר
את כלי הדם, יוצר עומס
על הלב וגורם לו נזק ישיר.

אל תעשן!
אתה חייב זאת ללבך

האגודה הישראלית למניעת עישון / משרד הבריאות

Taka Isico • לשכת הפרסום הממשלתית

מה הם הנימוקים להחלטה על סיפוח עזה

מאת אהרן גבע

מן ההודעה של השר ישראל גלילי בכנסת, כי רצועת עזה לא תופרד ממדינת ישראל, השתמע, כי הממשלה כבר החליטה על סיפוח עזה בבוא השלום. אמת, שמענו לא פעם שר זה או אחר מדבר בזכות הסיפוח, אך התייחסנו לדברים כאילו היו — משאלתו הפרטית. זכרנו את ההודעות התקיפות של הממשלה, שאין היא עוסקת בציור מפות, והאמנו שהכרזות אלה משקפות באמנה את המציאות — כשם שטרם החליטו על מה לוותר, כך גם לא החליטו מה לספח. ולפתע באה הכרזתו של השר גלילי בכנסת. החלו לצייר מפה, ואנו כלל לא ידענו!

יודעי חן לא הופתעו, כמובן, מן ההודעה. היו אנשים שידעו על החלטת הממשלה. נראה שאלה התרגלו זה כבר לרעיון, עד שהוא נראה להם שגרתי ונדוש. וכה בלתי חשובה היתה בעיניהם ההודעה המוסכמת על סיפוח עזה בבוא השלום, עד שכלל לא טרחו למסור על כך לסיעת המערך בכנסת. הסיעה נפגשה עם השר גלילי שעה קלה לפני הדיון. היא דנה בעומד להתרחש בכנסת. היא שמעה מפי השר כמה פרטים על תוכן הודעתו, אף הביעה משאלות לשינויים מספר. אך על עזה לא דנו, כי עניין עזה לא הוזכר. ברם, מה שנראה כבלתי חשוב וכשגרתי היה בהפתעה לעתונאים. הראייה: כל העתונים העלו את הכרזת גלילי לראש כותרותיהם. ועתה, אחרי שהקלפים הונחו על השולחן, כדאי להתבונן בהם כדי לוודא: האם הם „אסים"? קלפים טובים, העשויים להביא תועלת ולהכריע?

דומה היה עלינו, שאנו מתקרבים למעין פשרה. דומה היה עלינו, שאחרי ויכוח מר, בין ניצבי „סיפוחיסטים" מול „אנטי־סיפוחיסטים" הולכת ומתגבשת הסכמה כללית, המושתתת על העקרונות של תכנית אלון, כלומר: מאקסימום שטח ומינימום ערבים. ולפתע — ראה זה פלא! רוצים לספח את עזה. עומדים לנקוט צעד העומד בניגוד מוחלט לעקרון הזה, רוצים להפוך לישראלית כברת ארץ, שבה חיים על מינימום שטח מאקסימום ערבים; להוסיף ל־400,000 בני המיעוטים החיים בישראל עוד 370,000 כלומר, כמעט להכפיל את אוכלוסיית המיעוטים; להעלות את שיעור הלא־יהודים במדינה במכה אחת, לרבע. ותמורת מה?

תמורת שטח צר, מאוכלס בצפיפות, שאין בו די מקורות־מחיה לתושבים החיים עליו; המודל בארות מנוצלות יתר על המידה ומאזן מים שלילי; שטח שתואר זה שנים כסיר־לחץ, שפתרון בעיותיו יעלה מיליארדים ושיהיה מוטל על כתפינו כמועקה סוציאלית וכלכלית אדירה. לכשנהיה שליטי המקום בימי שלום.

זו התמורה הדמוגראפית והכלכלית. היש בה, בסיפוח הרצועה, סיפוק על מאוויים לאומיים? בתודעתו של העם אין שום כי ירושלים, יהודים נמשכו לצפת, לטבריה ולחברון, בתנועת הנוער קשרנו זרים לעמק. שמות כמו כרמל וירידתו כפעולים הדיב. אך איזה יהודי התגעגע במשך אלפיים שנות גלות לעזה? באיזה שיר, שנרקם בניכר, נזכרת שמותיהם של רפיח וחאן־יונס?

לא כרהב־עתיה ולא זכרונות היסטוריים. נותרים איפוא שיקולים בטחוניים. ואכן, נראה שמוסכם על כולם, שאין להרשות לצבא זר לחזור לעזה. אך כלום מקדשת מטרה זו את אמצעי הסיפוח? אין שטח שבו ניתן להבטיח פירוז מלא, כברצועת עזה. הקיבוצים יושבים בפיתחת רפיח, ורצועת עזה מנותקת. אין בא ואין יוצא אלא בהסכמתה של ישראל. למה, אם כן, לספח שטח שיש בו כל החסרונות, ואין בו גם יתרון אחד?

המחבלים? לא רק ישראל, גם ירדן הוכיחה את אפסות כוחם. המלך חוסיין הראה, שהוא מסוגל גם מסוגל להשתלט עליהם. מיום שהחלים מלך ירדן לפעול, אין המחבלים „מרימים ראש" בירדן. אמת, חוסיין עלול למות. המדיניות עלולה להשתנות. המחבלים עלולים לחדש את פעילותם.

עניין המחבלים עלול לשמש נימוק בפי אלה, התובעים לספח את כל ארץ־ישראל. אך מה לו, לנימוק זה, בפי אחרים המוכנים לפשרה טריטוריאלית? אם האפשרות, שהמחבלים יופיעו אי־פעם בשכם איננה מרתיעה — מדוע מרתיעה הופעתם ההיפותטית בעזה?

נימוקים אלה עמדו לנגד עיני הכותב כאשר חשב בלבו: אפילו יתנו לנו את עזה במתנה, מוטב שנגיד באדיבות רבה — תודה, לא. אין אנו רוצים בפול הדמוגראפי הזה, שאין בו אפילו סיפוק של חלומות לאומיים. נמסור את עזה לחוסיין, נמתיק לו את הגלולה המרה שבויתור על חלק מיהודה והשומרון. יציג את עצמו כ„משחרר אדמה ערבית"; יבנה לעצמו נמל בעזה. בניין הנמל יחזק את תלות ירדן בישראל, כי ברצותנו — עוברות לשם סחורות. בסרבנו — שובת הנמל ממלאכתו.

אולם הממשלה החליטה על סיפוח בבוא השלום, ואני סקרן לדעת: מה הם הנימוקים?

לאן פני החינוך מועדות (5)

החידושים — תולדת התביעות לשוויון

מאת גרשון זק

המהפכה שלקראתה צועד צביון החינוך בארה"ב מפליגה במשמעותה. דווקא אמריקה זאת, מעוז הקאפיטליזם, שאומרים עליה שהיא חיה על־פי העקרון של כל דאלים גבר — דווקא בה נאבק החינוך לדמוקראטיזאציה מרחיקת־לכת. אפשר שנבון הוא מה שאומרים שם הציניקנים ובעלי התודעה האנטי־קונפורמיסטית השונות, שכל מה שעושים בארה"ב בתחום החינוך, כאילו לצרכי אינטגראציה של הצבעוניים, הוא בבחינת „עצם שזורקים לרעבים כדי לסתום זעקתם שלא יתמרדו; כדי לסתום פיהם של המפגינים".

אך אפילו היתה המטרה ציניות, עשו אנשי החינוך מעשה גדול. המחנך אינו יכול לעשות את מלאכתו רמיה. כיוון שניתנו בידיו אמצעים ותנאים לעשות — הוא עושה מלאכה מפוארת. מאבק הכושים לשוויון בחינוך נשא פריו. אין ספק שאכן תקופה זאת תירשם בהיסטוריה של החינוך, „כתקופת הכושים".

מערכת החינוך נבנתה מלמעלה למטה, כסולם שיורדים בו. בראשית היתה האוניברסיטה. היא גרמה להקמת הגימנסיה, שתכליתה היתה להכין תלמידים לה. כשעלה מעמד הסוחרים על במת ההיסטוריה, הוא תבע הרחבת מסגרות החינוך. במאה ה־16 הומצא הדפוס. הדבר חייב ידיעת הקריאה, הכתיבה והחשבון, שהיו הסמלים של ההשכלה לא לשם השכלה, אלא כעניין שבתועלת. מיד נזקקה הגמנסיה לעזרה. היא הביאה להקמתו של בית־הספר העממי, שתפקידו היה מזומן לו — להכין תלמידים לגימנסיה. עם עליית מעמד הפועלים על במת ההיסטוריה, תבע גם הוא את הרחבת מסגרות החינוך. הנה כי כן הפך בית־הספר העממי לבית־הספר לעם, שקיבל על עצמו יעוד והוא עומד בו עד היום: הקניית קריאה וכתיבה, ידיעה אלמנטרית בחשבון ובתולדות העם ומגע ראשון עם התרבות הלאומית והאנושית.

הגורם המחודש היום — האוניברסיטה

השינויים החלים עתה בחינוך בארה"ב הם תוצאה של שינוי התביעות לגבי התלמידים הבאים בשעריהם של המוסדות להשכלה גבוהה. שינוי זה צמח מתוך המאבק הפוליטי של הכושים (האמריקאים מאשימים את אלינור רוזוולט בכך שעודדה את הכושים למרוד ולתבוע שוויון זכויות). אפשר לומר כך: כשם שעליית הסוחרים שינתה את מהותו של בית־הספר התיכון וכשם שעליית מעמד הפועלים שינתה את מהותו של בית־הספר העממי, כך משנה עכשיו „עליית הכושים" בארה"ב — התביעה לשוויון זכויות — את דמותו של החינוך כולו, שמגמתו היא החינוך הגבוה. בשל תביעת הכושים נתבטלה אמת־המידה לבדיקת האי.קיו. בארה"ב. ידוע, שבשל סיבות שונות נמוך יותר הממוצע של האי.קיו. בקרב הכושים מזה של יתר חלקי האוכלוסיה. הכושים טוענים: „מבחנים שאינו משועבדים לכם 200 שנה". אמת־המידה שלפיה מחלקים כיום את התלמידים לדרגותיהם, היא רמת הידיעה בלשון. זו נקבעת בארה"ב לפי מבחנים סטאנדארטיים, אובייקטיביים, אמיתיים, שבמשך שנים הוכיחו עצמם. אך גם על מודד זה יצא קצף „הכושים, והשלטונות" החינוך עומדים לבטלה.

על רקע תביעות הכושים ונכונות להיענות להם, אפשר להבין את הנסיונות וההצלחות של העירייה הגדולה, במקצת מן המדינות בארה"ב.

כיוון שהוכח שהנסיון להביא לאינטגראציה של ילדי הכושים, הפורטוריקנים והלבנים, על־ידי הסעת תלמידים כושיים ממקום מגוריהם אל בתי־הספר של הלבנים לא הביא לתוצאות המקוות, וכיוון שנסיונות העירייה לבנות למען הכושים דירות להשכרה בתוך רובעים של לבנים, נתקל בהתנגדות מוכרזת של תושבי שכונות אלה — הרי שהפתרון סמוך כנראה בקביעת נורמות חדשות לכניסה לבית־הספר הגבוה. לא משום שכולם יגיעו לבית־הספר הגבוה, אלא כמודד בלבד.

סוציולוגים בארה"ב (פרופסור רייזמן ואחרים) מנבאים, שעם תום מלחמת וייטנאם תקטן המהירה לקולגים, תגבר היציאה לעבודה ויגדלו עתודות „הצווארון הכחול". אבל התביעה לשוויון אין לה כל נגיעה לדבר. העובדה שבידי כל בוגר בית־ספר תיכון תהיה, החל בשנת 1973, אותה תעודה (סיפרתי על כך ברשימות הקודמות), עושה את התביעה לשוויון פורמאלי, לתביעה שנתמלאה. כשמתמלאת תביעה אחת, אפילו יסודית וקובעת, אין פירוש הדבר שלא יבואו תביעות חדשות. אלא שעניינו איננו בכך. הבאתי עניין זה רק כדי להדגיש, כי נקודת־המוצא — יצירת תנאים לשוויון־ערך של כל הדור כולו בבית־הספר — פותחת אופקים ודרכים נועזות לפני מיצוי אפשרויות החינוך. כתוצאה מכך מתחדשים מעשי־חינוך גבוהים שנשכחו במשך הזמן.

כאשר ההוראות בבית הספר גורם מי מקנה לתלמידיו כמות ידיעות גדולה יותר — חדלה להיות עיקר, הופכת מערכת הערכים בחינוך להיות המודד הערכי על בית־הספר וכך הופך בית־הספר, לאחר מאבק עם עצמו, לבית חינוך.

התבוננתי בדברים ונוכחתי לדעת, שהנסיונות הרבים שעורכים בארה"ב בשדה החינוך בשנתיים־שלוש השנים האחרונות, מבשרים תקופה חדשה בחינוך, שיהיה לעולם מה ללמוד ממנה.

האם גם אנו יודעים את הדרך

דעותיהם של מעצבי החינוך ומנהלי בתי־הספר התיכוניים בארץ נחלקות בקוטביות לגבי הפיכת מהותו של בית הספר התיכון בתקופתנו — תקופת קיבוץ גלויות ומיזוג גלויות, תקופת קיטוב הערכים המהולים בתרבות האדם וההשלכות הנובעות מזה.

יש מהם שאומרים: תפקידו של בית־הספר התיכון נשאר כשהיה — עליו ללמד את הטובים ביותר, והנו לא. ויש האומרים: תפקידו של בית־הספר הוא ליצור תנאים שיאפשרו לו ללמד את כולם, את כל הדור הרוצה לבוא בשעריו.

יש אומרים: כי מי שיכול ללמוד ורוצה ללמוד — יאמץ נא כוחו לעמוד בכל התביעות ויוכיח כי הוא בוגר בבת־אחת, בבחינות של ימים רצופים, לבוגר הזה נותנים „תעודת בגרות". ויש שאומרים, כי צרכי התקופה והיותנו עם קטן, מטילים החובה על אנשי החינוך אצלנו, לעזור למספר רב ככל האפשר של תלמידים לרצות ללמוד. וכי חובתנו, המורים, לפתוח את כשרונותם ויכולת־לימודם של כל מי שרוצה בכך.

יש האומרים, שיוקרת בית־הספר נמדדת על־פי מספר התלמידים שעומדים בבחינת־הבגרות הסטאנדארטית. לצורך זה יש, כמובן, לסלק את כל אלה שאינם עתידים לעמוד בבחינות הנדרשות. אם היוקרה של בית־הספר נמדדת, לפי אחוז התלמידים העומדים בבחינה — אפשר להגיע בדרך זו למאה אחוז. אך יש אומרים, שיוקרתו של בית־הספר צריכה להימדד על־פי כ ו ח ה א ח ז ק ה שלו — כלומר — ככל שקטן מספר התלמידים הנושרים ממנו, כן גדולה יוקרתו.

כיצד נמדדת היוקרה בארץ היום? לגבי שלטונות החינוך — לפי מספר התלמידים שעברו את בחינות־הבגרות. ההורים רוקדים לפי חלילם של השלטונות. לכן משחרים ההורים לפתחו של בית־הספר שהוא סלקטיבי, שהוא „קשה". אם הוא „מרביץ" הרבה שיעורי־בית — סימן שהוא טוב. מה התוצאות — זאת יודעים כל אב ואם בישראל. מי שאין לו בן או בת בבית־הספר — ישאל אצל השכן. ובעניין זה צריך הציבור להרים קולו והשלטונות חייבים לומר בקול רם, אם מה שאמר בזמנו שר החינוך הקודם, ז. ארן ז"ל, בסימפוזיון הפדאגוגי הרביעי על איגוד בתי־הספר התיכוניים, נכון הוא או שאינו חשוב. באותו כנס אמר ארן: „האמת כולה היא — כי רבים מבתי־הספר התיכוניים, כבועם שאין בהם מטבע חינוכי. המורה בבית־הספר התיכון יותר משהוא מחנך הוא מלמד. וזה מדאיג מאד מאד. שאלה המוצג בבית־הספר התיכון היא בעלת חשיבות ממלכתית. הגיע הזמן שנתייחס אליה במלוא הרצינות ובמלוא האחריות".

המצב לא הוטב כאן, אלא להיפך. עם קטן כעמנו בארץ קטנה כשלנו, אינו יכול להרשות לעצמו את התענוג המפוקפק שאלפי ילדים ינשרו מבתי־הספר התיכוניים באמצע לימודיהם, מקום שהתביעות שבהם היו מעל לכוחם. בשל סיבות רבות. יש בהם, שהלימוד היה להם משעמם מדי; יש שמקצועות מסויימים לא היו לפי כוחם ולא היו מסוגלים „לדוש" בנוסח הסטאנדארטי. יש שמטה התעניינותם אינו כזה בכל המקצועות. אך התביעות שהוצבו להם היו שוות בכולם; יש שלגביהם קצב הלימוד היה איטי מדי (מידת הנושרים בין המחוננים באכה, אינו קטן־כלל) ונושאי הלימוד היו רדודים מדי בעבורם.

כל הדור על ספסל לימודים אחד

אנחנו חייבים לקיים את הכלל: שכל הדור כולו לומד עד גיל הצבא ושכל הדור כולו לומד על ספסל לימודים אחד. כה קבעו שלטונות החינוך בניו־יורק (בשנות השישים עוד זאת בלודדה, בלא הכרזה אל בעבר לים) — כי החל בשנת 1973 יהיו כל בתי־הספר כוללנים וכל תלמיד יוכל למצוא לו בהם מקום במסלול — יכול לעמוד לבו מוצא להיקף. אנחנו מרבים כל־כך לחקות את אמריקה בדברים שאין צורך בהם, הבה נחקה אותה בדברים שהם חשובים לנו. אלא שלכך דרושה עזרתם של אנשי החינוך הגבוה, כפי שיוסבר להלן.

העובדה שבבית־הספר התיכון אצלנו „מלמדים", מרביצים תורה, ואינם עוסקים בחינוך — היא מן המפורסמות. גם מי שמפליא את עצמו, שבתוך מערכת השיעורים ישנם שיעורים כאלה שהם בבחינת „הוראה מחנכת", יודע שכל נסיון לסטות בכתה מהתוכנית הנגדרת, שתכליתה להכין את התלמידים לבחינות, מלווה מיד בצעקת תלמידים: „זה לא שייך לעניין". העניין הוא — בחינת הבגרות. על כן רבים כל־כך „בני המספיקות", הנחונים מן הרחב בכל עניני ציבור. כעסים כאן ההורים כיום להם הספקה מחנכת על תלמידיהם בנושאים כאילו בגדר חובה בבחינות הלימודים. אמת, הזמן קצר והמלאכה מרובה ביותר, ולפתע קרובה אתה חייב לעסוק בדברים ביותרים להלוטין. כאינם קילוטים לכום כמרה פרס להמרה „הבכבי פת" לעמוד בבחינת־הבגרות. וזה כתוידנו לבית־היסוד — הבגר במישותם של שלטונות החינוך והסוסים רבים מדי לפני כל שינוי שחייבים לעכוח. לכן גם שיטות ההוראה בתיכונה, סטאנדארטיות ובתבלאטניזה. התלמיד צריך להתאים עצמו לדרכי מחשבתו של המורה ולדעת להשיב תשובה על שאלה שכבר נשאלה, ולרוב גם על־פי סטאנדארטים על שאלונים לבחינות שנערכו ב־8—10 השנים האחרונות. העניין איננו רק בכך שחומר לימודים עצום מעמיס על הזכרון ואין פנאי לעסוק בחשיבה יוצרת. עיקר העניין הוא הבגרה — להכין לבחינה סטאנדארטית — ובמטרה זו כמה־בת דרך הוראה שאנו נוקטים בעבודה בכתה. כל יעוד הבגרה של בית־הספר היא להוציא מספר גדול ככל האפשר של תלמידים שיעמדו בבחינת־הבגרות. יכולים להישאר בבית־הספר רק תלמידים שמסוגלים לעמוד בכל הבחינות — וכל התוצאות ידועות.

האפשרות לשנות את הדברים ליסודם אינה בפיקוד החינוך. משרד החינוך אחראי למצב. אבל היא כאן השער במעלה. כמו בניו־יורק כך גם כאן — את הצעד הראשון לקראת השינוי צריכה לעשות האוניברסיטה. לא בדרך זאת שפרופ' יובל נאמן מציע — קיצוץ ראשו של בית־הספר התיכון בשנת לימודים. אלא בהיות שערי האוניברסיטה לכל, לפי סלקציה מוקדמת של התלמידים עצמם.

(רשימה אחרונה בסידרה)

ריפוי בהלם

מאת עדית זרטל

(„הפקי" מאת חנוך לוין; במוי — עודד קוטלר; תפאורה ותלבושות — רות דר; תאורה — יחיאל אורבך. בתיאטרון חיפה)

ייתכן שכותרת הרשימה הזו אינה מדוייקת לגמרי, אם להתייחס לכוונותיו של המחזאי. מטרותיו של חנוך לוין אינן דידקטיות. הוא אינו רוצה ללמד משהו או לרפא אותנו באמצעות מחזותיו. אלא בעקיפין בלבד. אולי. ברור שהוא רוצה לגרום לנו הלם, ובהלם הלויני יש משהו מרפא מאוד.

חנוך לוין נמצא עדיין בשלב ההתרסה הסאטירית האבסורדית ביצירתו התיאטרונית. דמויותיו חד־ממדיות, טיפוסית קריקטוריות, בלי עומק פסיכולוגי. הפתיחות דרמטיות, והעלילה חד־ממדית, מינימלית, מבוססת על מצב אבסורדי יסודי, הנעשה אבסורדי יותר ויותר. בתחום הזה הולך חנוך לוין ומשתכלל להפליא. מחזהו האחרון, „הפקי", המועלה בימים אלה בתיאטרון חיפה, הוא המגובש והטוב מכל המחזות שכתב לוין עד כה.

זאת יצירה תיאטרונית מעולה, מחזה אבסורד, קומדיה שחורה ומטורפת לפי מיטב המסורת של אלפרד זארי, ויטולד גומברוביץ, מרוז'ק וטובים ולא רבים אחרים. זהו מחזה מלוטש מאוד, נקי מאלגוריות מכבידות — לעתים מאולצה — שהעמיס לוין על יצירותיו הסאטיריות הקודמות. הוא מתרכז באופי האנושי, בטמטום, ברשעות ובכיעור של בני־האדם, באפסותם ובנקלותם. הוא מתאר את חיי האדם ואת יחסיו עם הזולת כעסק מכוער ומרושע וכמירוץ חסר מעצורים.

חנוך לוין מעלה על הבמה שורה של אנשים, המייצגים חברות כלל־אנושיות, ומשוייכים לכאן, במחנכן. לשמותיהם יש צליל יהודי־ישראלי (הפק, טייגלך, כלמנטס, אדם ברדש, ורשביאק). הם מדברים כמונו, לבושים בערך כמונו. הם דמויות יומיומיות מאוד, הן מקבלות את המימד הגרוטסקי הכללי והפחות־מציאותי בכוח הטרוף והאבסורד. חנוך לוין מטפל בהם בדרך הקלאסית של צחוק עד כאב, תצוגה סאדיסטי עד בחילה, של בוז מעורב כרחמים. הגיבורים הקומיים נקלעים למצבים קומיים קיצוניים, ומתוכם להם מסתתרת הטרגדיה.

כל הגיבורים נמצאים בשלב זה או אחר של איזו הייראכיה מרירה של השפלה שקבע לוין. ומהנים מאשליה של אושר, המתנפצת כמובן. הם עסוקים בהתעללות הדדית, בדיכוי הזולת, במשחקים סאדיסטיים, המגלים את אפסותם שלהם. גם הפק הנקלה, האדם־לא־אדם, הסמרטוט האומלל שבתחתית ההייראכיה אינו חושש להשפיל את זולתו לדרוס אותו, בגבולות יכולתו.

אחרי בכורה

הדיאלוג של לוין מזהיר, תערובת נפלאה של הברקות, חכמה, אבסורד ופיוט שחור ומקברי.

הביצוע המצוין והמצבבי של עודד קוטלר יצר תנועה עשירה ומהירה מאוד על הבמה, ועיצב — בעזרת השחקנים — דמויות מעולות, אחת אחת. מזמן לא ראיתי משחק כזה של צוות ושל כל אחד בו. קשה להחליט מאין להתחיל במניין השחקנים. האם מהפק של אמנון מסקין, האפס המכוער, הגרוטסקי הטראגי המתמרד והמתאבד בספק מגוחך ואיום? או במיילך הכלמנטס, הזוג המעורר זוועה בכיעורו, בטפשותו וברצעותו. שנתן מיילר ומרים גבריאלי שיחקו אותם להפליא! מכל מקום שנתחיל, מגיעים לשחקנים רק שבחים.

ליאורה ריבלין כפוגרה, הצפירה הישראלית המרשעת, המאוהבת בעצמה ומשפילה את כל סביביה, שיחקה ללא פגם והיתה יפה להפליא. אילן תורן, ורשביאק האדום העשיר המטומטם. הוא קונטרפונקט מושלם בהופעתו ובקצב האישי שלו לרוח התזזית המשתוללת סביבו. החלקלקות והגלמניות שבו מכוערים לא פחות מהכיעור הכללי הבוטה.

אדם ברדש, ההיפוכונדר המחוזן של מרדכי בן־זאב היה קריקטורה נוגעת ללב, מצחיק עד דמעות, יצור בודד וכעור המעורר רחמים. משחקו של בן־זאב מעולה. מצויין גם שוקרא של גדליה בסר, מבשר בשורות הרשע, שאפסותו מתגלה לקראת הסוף.

ולבסוף, הלן קוטליביץ כחנה צרלדך, שהזכירה לי בצורתה, בצווארה הארוך והעגום, בתסרוקתה המיושנת ובפרופיל הציפורי שלה את הנשים הצייפות האומללות שצייר טולוז לוטרק. היתה נפלאה בכל רגע שלה על הבמה. מגינה ממש.

כל השחקנים יצרו דמויות נאמנות מאוד לתפקידיהן והגישו משחק עקבי ומרתק.

התפאורה של רות דר פונקציונלית ומחודשת מאוד, ומוסיפה לכיעור המוחלט של המתרחש על הבמה. התלבושות הן פרשה מטורפת לעצמה. כבר מזמן לא הועלו על הבמה כיעור והמוזרות בהדרים כל־כך. השמלה הנצבעית של כלמנטס, הלבוש של אדם ברדש, של שוקרא, ושל כל האחרים מעוררים חלחלה ובזה כוחם.

לסיכום, הרי מחזה מקורי מעולה שמצא את הגשמתו בתיאטרון באופן שאין טוב ממנו.

הטיול היחיד ליוון בחודש מאי

(מ־12 עד 25 למאי 72 — טיול חג השבועות)

$245 + ל"י 1550.—

תוכנה מ־14 ימי נופש ביוון המקסימה וטיול בפילופונז.
(קורינט, מיקנה, ארגוליס, נפליאה, אפידאורוס)
ובקר באיים של דורוס וקרוזה.

פנה אל סוכן הנסיעות שלך או,

OLYMPIC AIRWAYS

תל־אביב טל. 611401, חיפה טל. 669035, ירושלים טל. 234538.

משרד העבודה
האגף להכשרה והשתלמות מקצועית

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
מרכז משען

אונים כפר-סבא

מרכז לחינוך מקצועי קדם-צבאי

רישום תלמידים לשנת הלימודים תשל"ג

מתקבלים נערים בגיל 16—17½ לקורסים בתאום עם צ.ה.ל., המסיימים בהצלחה את הלימודים יועסקו במקצועם בעת השרות הצבאי.
שכר הלימוד כולל פנימיה —.480 ל"י לשנה (מחוסרי אמצעים יהנו מהנחות)

המגמה	ההשכלה הדרושה משך הלימוד
★ אלקטרוניקה (כולל בנות)	י' כתות לפחות דו־שנתי
★ חשמלאות ומכשירנות מטוסים	ט' כתות לפחות 14 חודשים
★ חשמלאות, ציוד עזר למטוסים	ט' כתות לפחות 14 חודשים
★ מכונאות, ציוד עזר למטוסים	ט' כתות לפחות 14 חודשים
★ מכונאות רכב	ט' כתות לפחות שנה אחת
★ חשמלאות רכב	ט' כתות לפחות " "
★ שרטוט (רק לבנות)	י' כתות לפחות " "
★ מכונאות קירור	ט' כתות לפחות " "
★ טבחות	ח' כתות לפחות " "

ההרשמה בכל יום בין השעות 8.00—13.00, ב„אונים", רח' הנריטה סולד, כפר־סבא. טלפון 925843.

משרד התיירות
המחלקה להכשרת כח אדם בתיירות

החברה להגנת הטבע
בי"ס שדה עין־גדי

מודיעים על פתיחת

קורס מדריכי־שדה
לאזור מדבר יהודה וים המלח

הקורס יתקיים בתנאי פנימיה בבי"ס שדה בעין־גדי ובירושלים בין התאריכים 2.7.72 — 31.8.72

הקורס מיועד לבוגרי צה"ל בעלי השכלה תיכונית. יועדפו סטודנטים ומורים השולטים בשפות זרות.

המסיימים בהצלחה את הקורס יוסמכו להדרכה במסגרת בי"ס שדה עין־גדי באזור מדבר יהודה וים המלח וישולבו לעבודה קבועה או ארעית.

בדבר פרטים נוספים והרשמה יש לפנות בכתב אל: בי"ס שדה עין־גדי ד.נ. ים המלח.

משרד החברה להגנת הטבע ברח' השפלה 4, תל־אביב.
לשכות המודיעין של משרד התיירות.

ההרשמה תסתיים ב־31.5.72

תצפיות יום העצמאות
על
ארץ יהודה וירושלים
מפסגת הר גילה

מדריכי בי"ס שדה של החברה להגנת הטבע יקיימו סיורי תצפית מהר גילה סביב סביב

ביום העצמאות תשל"ב
ה' באייר, 19.4.72

[illegible] מהכניסה לכביש בית לחם (תלפיות). דרך העלייה בית־גילה.
הסיורים יצאו מדי שעה, החל משעה 10.00 עד 17.00.

- ההשתתפות חינם.
- הדרכה באנגלית תינתן בסיורים של השעות 10.00, 11.00, 12.00.

משרד התיירות
החברה להגנת הטבע
(בי"ס שדה הר גילה)

בנק ישראל מודיע:

היום יום ב'. 17.4.72

תונפק סדרה חדשה - ר"ה
של מילווה פיתוח מסוג „ברירה"

★ סכום ההוצאה - של הסדרה החדשה — 5 מיליון לירות. האיגרות הן בשווי נקוב החל מ־100 ל"י.

★ מדד הבסיס - של הסידרה יהיה 130.8 נקודות.

★ הפדיון והריבית - הפדיון יחול בתום 5 שנים. התמורה תשולם לפי הגבוה מבין שני החישובים: —

א. הקרן והריבית צמודות למדד
שיעור הריבית — 4.84%, על פי חישוב של ריבית דריבית, דהיינו 26.66 ל"י. לסכום זה יתווספו הפרשי הצמדה על הקרן ועל הריבית.

או

ב. הקרן והריבית — לא צמודות למדד
שיעור הריבית — 10.76%, על פי חישוב של ריבית דריבית דהיינו 66.66 ל"י.

בכל מקרה מובטחים לפחות 50 ל"י נטו לכל 100 ל"י

★ הנס מוגבל - מס הכנסה על הריבית לא יעלה על 25%. הפרשי ההצמדה על הקרן פטורים ממס הכנסה.

★ רכישה - איגרות מילווה פיתוח של מדינת ישראל ניתן לרכוש בכל הבנקים ואצל חברי הבורסה לניירות ערך. הרכישה במועד ההנפקה משוחררת מתשלום עמלה.

★ קבלת תעודות - ניתן יהיה לקבל את התעודות תוך חודש ימים ממועד ההנפקה.

★ רשום בבורסה - הסדרה החדשה תירשם ותיסחר בבורסה לניירות ערך. כלומר, ניתן — במקרה הצורך — לממש את תמורת האיגרות בכל עת, אף לפני מועד הפדיון הסופי.

מילווה פיתוח
של מדינת ישראל

הרכוש הסמוי של שר־האוצר

מאת מרים גורן

"כפעם בפעם אני מגלה דברים חדשים שלא ידעתי עליהם", הודה שר־האוצר פנחס ספיר, בשבוע שעבר בהופעתו כאורח בארוחות־הצהרים החדשית במועדון "213" של ארגון אמהות עובדות בתל־אביב. "לא ידעתי על הרכוש הגדול הזה. ואינני מתכוון לאולם. אלא למה שיש בו — לחברות ולידידות של א.א.ע.", אמר בהעיפו מבט על המועדון המלא עד אפס מקום.

— "רצינו לתת לך הרגשה שאתה לא־כל־כך־פופולארי...", אמרה אורה נמיר, מזכירת הארגון בתל־אביב. והשר לא נשאר חייב והשיב במחמאה: "לכל הגברים יש יחס חיובי לא.א.ע וכשאסטור לדבש"ע דו"ח על מעשי, אסמיך גם מה שעשיתי למען הארגון..."

הפעם הסכה אורה נמיר לעצמה את ראשי הפרקים הביוגראפיים שבהם היא מקבלת כל אורח במועדון. "לגבי ספיר זה מיותר". והוא התחיל דבריו ישר, כדרכו, בשליפת מספרים. אלא שהפעם הם נגעו בפרוייקטים המעניינים נשים במיוחד.

השר הודיע על הקמת 1000 גנונים לגילאי 3—4 בתקציב של 100 מיליון לירות. מהם כבר הוקמו 300 מתקציב של אשתקד ו־300 נוספים יוקמו מתקציב שנה זו. בירושלים

שר האוצר פנחס ספיר בארוחת צהריים במועדון ארגון אמהות עובדות בתל־אביב. משמאל לשר: אורה נמיר, נורית והל. כלכלנית "כור", בתו של השר רינה, מזכירתו בלה ובחזית — בתו צפירה

לבדה יוקמו 200 גנונים ל־7—6 אלפים ילד. שיטות הבנייה קוצרו לשנה אחת. סיפר השר והוסיף, שכאשר תוגשם כל התכניה היא תספיק לכל הילדים בגיל 3—4 של האוכלוסיה בעלת ההכנסה הנמוכה. הלימודים בהם יהיו חינם.

השר הזכיר גם הקמת 250 מעונות־יום לילדי אמהות עובדות שהוחל בהם אשתקד בשיתוף ארגוני הנשים והרשויות המקומיות. כשהאוצר שותף ב־60% מתקציבם. יש לזכור, הדגיש, שהקמת מעונות אלה והחזקתם עולה פי שניים ויותר מגנון.

השר גם חזר על הבטחת הממשלה לא להעלות מחירים של עשרה מיצרכי־יסוד. אלא שכאשר בא למנות את המצרכים שמחיריהם לא יעלו. נראה שלא נמצאו לו עשרה. הנשים, הבקיאות בכל זאת ייתר במחירים, הוכיחו שגם הם התייקרו.

עתה בא תור השאילות, כשהאורה מדגיש: "אל תרחמו עלי, תשאלו כל השאלות הקשות והנדירות ביותר..."

נחמה לירתן, מרכזת המדור לעובדת השכירה במועצת פועלי ת"א שאלה, מדוע אין האוצר ממליץ על הקלות ממשיות במסים לנשים עובדות. — "את חושבת שמשרדי הוא כל יכול? יש כנסת וממשלה ואני במאבק מתמיד עם ועדת הכספים. כידוע, חלק מחברי ועדה זו חולק על הצורך בהתו הנחות לעובדות", היתה התשובה.

ביותר הומור נענתה שאלתה של גדית יוהל, הכלכלנית הראשית של "כור", שדרשה אפשרות עבודה חלקית לנשים גם במשרדי ממשלה, כלומר כל ארבע שעות יתחלפו במשמרת. — "לא פעם את מצרעות על אי הכלכליות שלי", ענה ספיר. "איני אומר זאת לגנאי. אבל להלק לשנים את המפעל שעושים, שאני אצטרך לעבור פעמיים ביום במקום פעם אחת. את הפרוזדור במשרד האוצר ולראות בחדרים איך העובדים מאחרים ואיך מקדימים ללכת (10 דקות לפני שלוש כבר נמצאים רבים בהכנה נפשית ליציאה) זה יותר מדי..."

בדברי הפרידה הביעה אורה נמיר שתי משאלות: א. לשים יותר דגש על בית־הספר היסודי שבו יגדלו מכפר שנ.ת הלמוד, תהיה ארוחה חמה, שרותי־עזר, ועוד. וב. שהגברים יתייחסו אל הנשים כמו אל... הדתיים. כשרוצים בקואליציה אתם — מוותרים ומוותרים ו־מוותרים...

שלא כמו אורחים אחרים במועדון לא קיבל שר־האוצר מתנה אישית ("לא ידענו מה לתת לך; כסף אין אנחנו נותנות — רק מקבלות", אמרה אורה). במקום זאת נמסרה לו תחרה אמנותית מקושטה פעמוני כסף שתימסר למרכז למשחה בכפר־סבא ע"ש שושנה ספיר רעיתו המנוחה של השר, שהיתה פעילה בנושא הכשרת נשים. המתנה נתקבלה בהתרגשות על־ידי נשי המשפחה, שליוו את השר לארוחה, בנותיו רינה וצפירה, כלתו יפה ומזכירתו בתל־אביב בלה.

עכשיו

סמלת גדנ"ע מטפלת בנערות במצוקה

מאת יוסי ביילין

לא מכבר אמר הרמטכ"ל, כי על צה"ל להשתתף באורח פעיל בפתרון הבעיות החברתיות של המדינה יחד עם פתרון בעיות הבטחון. יחידת גדנ"ע ירושלמית צירפה מעשה להלכה והיא עובדת יום־יום עם נוער שוליים בעיר. מפקד היחידה סגן גדעון מספר, כי זה שנה עוסקים כמה ממדרי־כי־הנוער שבפיקודו בטיפול ב־חבורות־רחוב ומדריכת־נוער אחת מסייעת לנערות במצוקה. הפעילות בקרב חבורות־הרחוב נעשתה ב־תחילה בשיתוף משרד הסעד ד־עתה היא נעשית בשיתוף עיריית ירושלים; המדריכים סובבים ב־שכונות הלא־זוהרות של ירושלים. מאתרים נוער שאינו עובד וש־אינו לומד, מביאים אותם למעו־לות הברתיות, לטיולים, ללשכת הגיוס, מסבירים להם פעולות ה־קשורות בגדנ"ע ומשתדלים לתת להם מה שעשוי לעניין אותם. מקצוע, כמו שפוגרפיה. איש יכול לעניין. אך קפאים מושך מאד ל־לכן מושם עליו דגש חזק ביותר. המטרה היא, להכניס את הנערים להיות־חברה רגילים ובשלב מאוחר יותר — להביאם לידי גיוס. כל קבוצת־נוער כזו כוללת חמשה־עשר איש והטיפול בה מסתיים ב־רגע שהוא מועברת לידיו של כו־עדון־נוער רגיל בעיר.

300 נערות שוליים

בטיפול בנערה שבמצוקה עו־סקת חנה גורן. אני עולה בגרם־המעלות של בית ישן בירושלים בעקבות השלט המורה על היחי־דה לטיפול בנערה במצוקה. הקו־לות הבוקעים מן הקומה השניה אינם ימיים להסעת. הם קר־לניים ונערותיים ותובעניים. הנה מנכה להתפנות. מבקשת שכולן יהיו בשקט ימשיכו לעבוד כ־רגיל, והיא מספרת:

עד לפני תקופה לא ארוכה לא היתה בעיריית ירושלים מסגרת מיוחדת לטיפול בנערות בנות 13—18; לפני למצלה משנה הקיר־מה המחלקה הסוציאלית בעיריה יחידה כזו. המטפלת בכ־300 נע־רות־שוליים. מנהל היחידה נמצא במקום כל יום וחמש עובדות סו־ציאליות מאתרות נערות, מטפלות בהן ובמשפחותיהן ומקבלות אותן לראיונות ביחידה. חנה היא ה־חיילת, היחידה כאן ונמצאת כ־תגבורת של מוח־אדם. אך מלאכת גם פונקציה מיוחדת כחיילת. תחר־לה היו הנערות באות ליחידה. יושבות "בתור" מקומות רעש. משוחחות בינהן, רבות בינהן ו־נשארות לשבת בפרוזדורים גם לאחר הראיון. הסתבר, שהיחידה

אשר תיפקדה כמשרד, הפכה בית לנערות חסרות־הבית. ואז הוחר לט לתת למצב זה תוקף ממשי ולהעסיק את הנערות במשהו קונסטרוקטיבי יותר. חנה נרתמה לענין והיא ממונה על הקניית הרגלי־עבודה לנערות. בפיקוחה הן באות לכאן כל יום. יושבות באולם ומרכיבות עטים פשוטים כשהן מניחות את הקפיץ על המו־לוי ומחברות את שני חלקי העט. תמורת כל שעת־עבודה מקבלות לירה ומי שמקדימה. ובאה בשמור־

נה, זוכה בסכום גבוה יותר. מי שאינה רוצה לעסוק בעבודה מונר־טנית כזו, רשאית לעסוק במלאכה אחרת, את המרי־הגלם היא מקב־לת לידה והשכר הוא המוצר ה־גומר אשר אתו היא רשאית לקחת לביתה. מי שרוצה לבוא ולא לעבוד — אין דוחקים בה. תוך כדי העבודה הפיקוח עליה משוחחת חנה על נושאים העומ־דים במרכז התעניינותן של הבנות.

הרקע — זנות

הנערות מפנות ליחידה באמצ־עות בתי־הספר שמהם נפלטו. ה־עובדות הסוציאליות. או מחלק הנוער של המשטרה מאתרים או־תן לאחר שהן נתפסות בשידול לזנות, החזקת סמים, גניבות, ו־עוד. הרקע הדומיננטי הוא זנות ורוב הנערות הן כאלו שברחו מ־בתיהן. ההרוסים בדרך כלל. כולן בנות עדות המזרח ותושבות פר־ברי העוני. העולם התחתון "הגו־צץ" אינו מגיע לכאן. שטח הפעו־לה של רוב הבנות המגיעות ל־כאן הוא ירושלים העתיקה. גם כשמדובר בזנות וגם כשמדובר ב־סמים. רובן אינן באות ליחידה מרצונן, אך לא מעט יודעות כי הן זקוקות לעזרה ולשיקום ופונות ליחידה כאל מפלט אחרון. הער־בדת הסוציאלית נותנת להן דמי־כיס וכרטיסיות אוטובוס. אך מטילה עליהן חובות בלתי נעי־מות — לחפש עבודה מתאימה ולשוב הביתה בשעה מסויימת הן מעדיפות ליהנות מן הסכומים ה־קטנים ולהתעלם מן החובות. ויש אשר תוך כדי טיפול סוציאלי ו־פסיכולוגי ביחידה ממשיכות לעי־סוק בזנות, ומשתמשות בסמים. אם אין בכוחה של היחידה להת־גבר על הבעיה, ממליצות העוב־דות הסוציאליות לשלוח את ה־נערה למוסד סגור כלשהו. הצרה היא, שאין מספיק מוסדות כ־אלה. וחלקם אינו מתאים.

ללמוד תיאטרון

חנה היא סמלת, בת עשרים. מקבוצת שילר. החולמת ללמוד תיאטרון באוניברסיטה. לאחר ש־עברה קורס מדריכי־גדנ"ע בצבא נטלו כשני מניינים ומחצה מד־ריכים ומדריכות ונתנו להם השתלמות סוציאלית מרוכזת, ערכו עמם סיורים בשכונות ירו־שלים, הפגישום עם ה"פנתרים", הרצו בפניהם על חבורות רחוב. ובסוף שאלו מי אינו מוכן לעסוק בפעילות בתחום זה במסגרת שי־רותו. חנה לא סירבה. לאחר ש־הועברה ליחידה לטיפול בנערה במצוקה היוותה צמודה שלושה חו־שים לעובדת סוציאלית, ונגלה לפניה עולם שלא חלמה עליו ב־סיוטיה הנוראים ביותר, אבל ב־מרוצת הזמן "התקשתה" והשתל־בה. הנערות הן כמעט בגילה. יש כמה מבוגרות ממנה. אך יש להן אמון אליה. ויחס של כבוד למדיה. הן פונות אליה בשאלות כגון "יש לי ערס בתל־אביב. כדאי לי ל־צאת אתו?". מתייעצות אתה אם כדאי להפיל. אחת מספרת שאביה מקיים עמה יחסי מין ונערות מסוממות מתעלפות בינתן לעי־ניה. היא לא האמינה שקיים עו־לם כזה. אבל כשהיא נפגשת בו, כשהיא נשאלת, היא משתדלת לא להראות את ההלם ומתייחסת ל־בעיות כאילו שאלו אותה באיזו חנות כדאי לקנות חליפת־מכב־סיים. היא נקשרה לנערות ונושא זה של הטיפול בהן מעניין אותה, אבל היא איננה מתכוונת ללמוד עבודה סוציאלית. על חלומה ה־תיאטרוני איננה מוותרת. מדרי־כים אחרים, לעומת זאת, מתכו־ננים לעסוק בתחום הסוציאלי עם שחרורם, כתוצאה מעבודתם במס־גרת השירות הצבאי.

הן מתפרקות כאן

למרכז להקניית הרגלי־עבודה, שחנה מנהלתו, באות נערות ש־אינן לומדות ואשר טרם מצאו ל־עצמן עבודה סדירה או משפחה אומנת. באות גם נערות אחרי שעות־העבודה כדי להיפגש עם חברותיהן, לפטפט מעט ולהשתכר לירות נוספות. כאן מחכים להן תמיד בחיוך שאינו צבוע, קוא־לים אותן לשלומן, מתעניינים ב־מתרחש בבתיהן, וטוב להן פה. אם בעבודה אין להן אפשרות להתפרק, הן מתפרקות כאן. כ־שיש סכסוך בין הנערות לעובדת סוציאלית זו או אחרת, פונות הבנות אל חנה והיא "מפליגה". מספר הנערות המגיעות למרכז אינו קבוע. יש ימים שבהם בגי־עות חמש־עשרה. בימים אחרים — שלוש או ארבע. אין זו מסגרת נוקשה. מי שרוצה — באה ועו־בדת. בגשם ובשלג החדר מלא. אבל בימים יפים קורא להן החוץ המגרה יותר. יש נערות שאינן מודמנות לכאן אף פעם, ופתאום מגיעות יום אחר יום בחריצות. מסתבר, שמשהו גורם להן להזדקק ליחידה וכשחולף הגורם — הן מפסיקות לבוא.

חנה מנצלת את השהות ב־מחיצה הנערות ומסבירה להן דב־רים שונים — על המדינה, על הצבא, על סיפוח החן, על שמי־

(המשך בעמ' 10)

...סא"ל יהודית פשטה מדיה

מאת נאוה איזין

...יל במילואים יהודית רביטש, ...היום בין הקצינות הבכירות ...את הרשומה בין אנשי ה־...אם של צה"ל. זאת אף־על־...והיא כבר אם לבת שאינה ...כל־כך מתקריאה לשירות.

...דית השתחררה רק לפני חד־

אף־על־פי שלכאורה היתה איש ניהול (למדה בסרט נייחה בי־ביה"ס למינהל, השתלמה תוך כדי שירות בנושאים אלו ואף זכתה לצוץ לשבת על ארגון נושא ה־שלישות ב"מחנה דבורה"), הרי שהתקופה בה עמדה בקשר בלתי אמצעי עם הבנות זכורה לה כ־תקופה המעניינת והפוריה שב־כולן.

את חמש השנים בהן פקדה על בסיס בית נח"ל זוכרת סא"ל יה־דית כמסגרת האהובה ביותר. ב־תקופה זו לא נאלצה עוד להי־פרד מן החיילות כל כמה שבו־עות כמפקדת אוגוניות. אלא הן נשארו פקודותיה לכל זמן השי־רות. כל אחת מהבנות שהגיעו לבסיס הטירונים של הנח"ל נק־ראה תוך חדשי האימונים הרא־

סא"ל יהודית רביטש לוחצת ידה של נח"לאית בסיום קורס

...ו מהשירות, אך כל מעייניה ...ים למה שהיא מכנה "המע־...השני של חיי" —. הלימודים ...באוניברסיטת בר־אילן ותעודת ה־...שתקבל בקיץ כבוגרת בית־...ר, לעבודה סוציאלית.

...מעבר מהצבא לחיים האזר־...אינו לרוב קל, וביחוד ל־...עשרים וחמש שנות שירות ...בעודה נערה צעירה ש־...ה להכשרה; אולם בשביל ...ל יהודית רביטש אין לימודיה ...חייה עתה בגדר דף חדש ...שנפתח עם השחרור. זהו ...נוסף הנבנה על בסיס הידע ...שאגרה בצה"ל והוא מה־...המשך לאורח־המחשבה וה־...רות שאפיינו את עבודתה ...אותן שנים.

...הודית היא צברית דור רביעי ...(...מה) וילידת ירושלים ה־...קה. כמרבית בני גילה התגיי־...לפלמ"ח, עבדה בהכשרה ב־...ענפיה" ובגבעת־חיים ובסוף 1947 ...עם הפלוגה לירושלים שבה ...להתגבש גדוד "הפורצים". ...הקמת צה"ל ב־1948 התגייסה ...כעוזרת קצין המינהלה ...לאחר שפורק הפלמ"ח ...כעוזרת לשכת ראש אכ"ן ...רב־סמלת ראשונה. ...המלחמה החליטה להתחתן ובראשית 1950 נתמנתה כ־...נת־גלגל אנפית באכ"א (אגף ...ה). הוצעה לה דרגת ...ה ותוך שנתיים וחצי ב־...זה הועלתה לדרגת סגן ...עקב הצלחתה נתבקשה על־...הרמטכ"ל לעבור זמנית לבסיס ...ונות "מחנה דבורה" ולהש־...שם סדר בשלישות". זו ה־...פגישתה הראשונה של יהו־...עם מערך החיי בצה"ל ו־...קיד "זמני" זה היווה ראשית ...שנמשכה יותר מעשר שנים ...השקיעה את עיקר יכולתה.

הבסיס כמו פרוזדור

בבסיס הטירוניות היתה תחי־לה סגנית ואחר־כך מפקדת ה־בסיס. לכאורה היתה אדין ל־עצמה ויכלה לצבע את התכנים והמסגרות במסגרת פקודות ה־מטכ"ל, כראות עיניה; אולם ל־מעשה אפשר היה להעניק לבנות רק על קצה המזלג. "הבסיס היה כמו פרוזדור שבו עוברות כל ה־בנות. אך לתקופה קצרה". כפ־ביות יהודית. "השקענו בהן הר־בה שעות עבודה ומחשבה. אך מעולם לא יכולנו לדעת אם אכן הדברים נקלטו. גם הבנות עצמן ידעו, שהטירונות היא רק מסגרת ארעית וכמעט שלא ניסו ליצור קשר. וזה הסר לי".

בתפקידה היה עליה להשיב עשרות פעמים על שאלות המידד־ביות, וביחוד על שאלות האזר־חים מתי"ל, ולהסביר מהו הטעם שבגיוס בנות ומדוע עליהן ללמוד לטפל בנשק. אף־על־פי שהיתה בפלמ"ח והיא חיילת ותיקה. אין היא רואה את ייעודה של הבנות כלוחמת קרבית. להיפך. על הבנות ללמוד לאחוז בנשק רק כדי ש־יוכלו להגן על עצמן במקרה ה־צורך. עצם הגיוס מקנה להן הזד־מנת שוויון ושותפות גורל עם הבנים. אך תפקידיהם שונים, מקצועות צבאיים רבים "בכבשר" באחרונה על־ידי הבנות. אבל מו־של עליהן בעיקר ליצור הרגשת־בית בבסיס ולהכניס מעט חום, צבע ואור לשיגרה הצבאית.

שונים לראיון אישי עם המפקדת ונוצרה היכרות ראשונית. במק־רים רבים די היה בשיחה הקצרה כדי להחליט מי מן הבנות זקוקות למעקב או לסעד. הבנות הצעירות שנקראו אל המפקדת חששו תחי־לה מן הראיון, אך כשהתברר להן שהכוונה לשאול לשלומן ו־להרגשתן, התרגשו מן הצובדה שיש מי ששם לב גם לטירוניות כמוהן.

עם סיום חודשי האימונים ה־בסיסיים, פיזרו הבנות למשקים ולהיאחזויות וקצינת החיין המשי־כה ללוות אותן לכל פינה בארץ. "אחרי מלחמת ששת הימים, כש־הוקמו ההיאחזויות בגולן ובסיני, כמעט לא ראו אותי במשרד". היא נזכרת בגעגועים. "הייתי עוברת את הארץ במכונית או במטוס ר־בלבד להגיע אל הבנות". שנה אחר־כך, כשנתמנתה ב־1968 ל־סגנית קצינת ח"ן ראשית. הת־רחב היקף עבודתה. אך היא לא עזבה את הטיפול בבעיות הפרט. חיילות שהתלבטו בבעיות מיו־חדות נקראו אליה לראיון והיא שהמליצה בפני מפקדיהן הישי־רים כיצד לנהוג, או שהפנתה או־תן לטיפול מקצועי.

בתפקיד החדש השתתפה ב־קביעת תכניות האימונים של ה־בנות בצה"ל והקדישה מחשבה רבה לתוכן קורסי המפקדות (מ"כיות וקצינות). עד בהיותה מפקדת בסיס ההדרכה של הבנות, סברה, כי היה מוטב אילו מדרי־כות קורס הקצינות היו בוגרות בשלוש או ארבע שנים מהצעי־רות.

מפקדות החיין עולות בדרגה ו־נסיונן מתעשר. אולם לרוב אין הן מתפנות ללימודים גבוהים ב־מהלך השירות. "לעתים נראה לי, שאחוז ניכר מקשיים בהם נת־קלנו, אנו הקצינות, היה קל יו־תר לאחר הראיון.

כאשר היתה כבר קצינת ח"ן פיקודית של הנח"ל, השתדלה יהודית להקנות ראייה זו גם ל־בנות שצורפו לנח"ל מתוך הגיוס הכללי. היא הציבה בפניהן כ־אתגר את האפשרות לקליטת הבנים המצטרפים, שרבים מהם היו מ־תחת לממוצע בגרעין.

(המשך בעמ' 10)

טרקלין לרצפה נקייה ותגיגית

טרקלין של קלין עוד יותר טוב!

פרסום גלבלום

גבינה מיוחדת לאפיה

מעתה אינך צריכה להתלבט באיזו גבינה להשתמש לאפיה. "תנובה" הוציאה לשוק גבינה מיוחדת לאפיה, באריזת גביע נוחה של 500 גרם.

הגבינה לאפיה של "תנובה" (5% שומן) מתאימה לאפיית עוגות, בורקס, בלינצ'ס ושאר מעדני מאפה האהובים על בני ביתך.

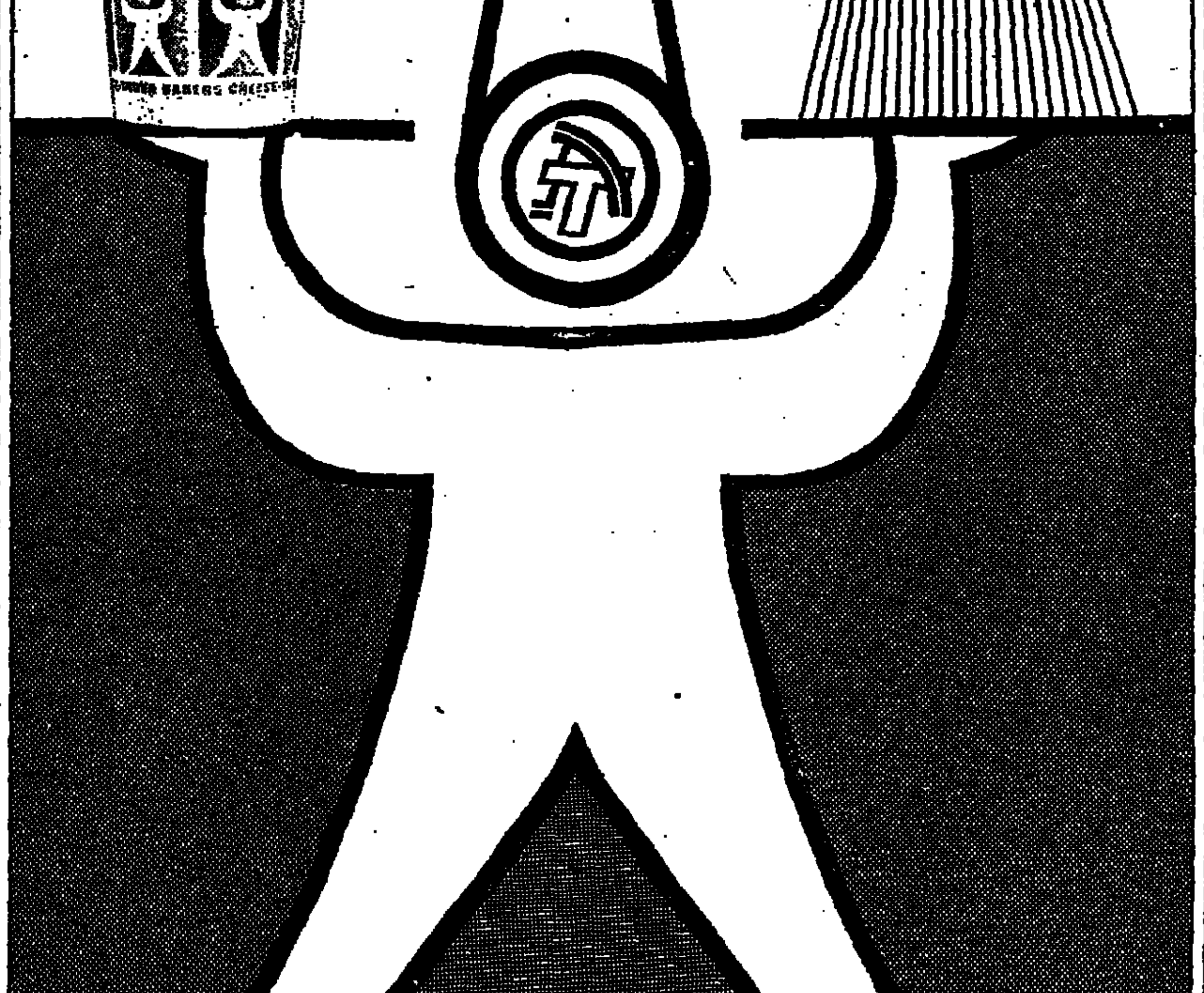

פרסום א. אריאלי

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עזבונות 1499/72

בענין: עזבון המנוחה, מרים וקסלמן־שפניר בת הוגה, שנפטרה ביום ב' בכסלו תשל"ב (21 בנובמבר 1971) ושמענה היה בתל־אביב, רמת־אביב, רח' ליאון בלום מס' 21, ת.ז. 0320112.

המבקש: חנן שפניר, שמענו תל־אביב, רמת־אביב, רח' ליאון בלום מס' 21, ת.ז. 5210510, מיוצג ע"י ב"כ עו"ד צבי תמרי, קצין סעד בשפט, שמענו להמצאת כתבי בי־דין הוא: תל־אביב, רח' שניאור 14, קצין העיר תל־אביב.

הזמנה

להווי ידוע, כי הוגשה לבית המשפט בקשה ליתן צו המכריז על ירושת המנוחה הנ"ל. והנני מזמין בזה כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוחה והרוצה להתנגד להכרזה זו, להגיש תוך ארבעה עשר יום מיום פרסום הזמנה זו, התנגדות לאותה הכרזה, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

ד' זכן, שופט
רשם בית המשפט המחוזי
14 באפריל 1972

תואר אקדמאי לאחות

הסתיים קורס אוניברסיטאי ראשון לסיעוד

מאת דליה אבניאון

מקצוע לסיעוד — Nursing בלע"ז — שהוא אחד המקצועות העתיקים, אינו עונה כיום על דרישות הרפואה המודרנית. כיום, כשרמת ההשכלה עולה, הולכת וגוברת שאיפה לאקדמיזציה של מרבית המקצועות ומורגש גם הצורך בהעלאת רמתה של האחות המוסמכת. מסתבר שתכנית הלימודים כפי שהיא כיום (שלוש שנות לימוד, אחר קבלת תעודת הבגרות) איננה מספקת ידע הדרוש לאחות בדרכה עד הגיעה לדרג הבכיר ואיננה מכשירה אותה לעבודה עצמאית ו־התמודדות עם צרכי העתיד. מסקנה זו הסיק צוות בכיר של אחיות ותיקות ממשרד הבריאות, קופת־חולים וארגון האחיות, קמו, איפוא, והציעו לפני למעלה משלוש שנים השתלמות ברמה ובמסגרת אקדמית. הרעיון התגבש במוסדות הבריאות והחינוך, וכך נולד "החוג לסיעוד" המקנה ל־בוגרות, אחר שלוש שנות לימוד, תואר אקדמי ראשון (ב. א.).

בסוף שבוע שעבר הגגו באוניברסיטת תל־אביב את סיום ה־קורס הראשון לסיעוד — בשמלות ערב ארוכות, זרי פרחים, הקראת מברקי ברכה שהגיעו מחו"ל, שולחנות ערוכים וכל יתר הגינונים הראויים לסיום מבצע מפרך. ואכן, חבלי־לידה קשים ביותר היו לו לחוג לסיעוד, ולאו דוקא מסיבות תקציביות, אם כי גם אלה הובאו בחשבון. נמצאו לא מעט "אפי־קורסים" שלא האמינו בכדאיותו של החוג, אחרים פקפקו והביעו ספקות באריכות־ימיו. יוזמות ה־רעיון פנו בזמנו לאוניברסיטה ה־עברית בירושלים בבקשה שהחוג יוקם בין כתליה, אך בקשתן נד־חתה משום שרמת תכנית הלימודים לא ענתה על דרישות האוני־ברסיטה. לא נסתר מן העומדים בראש האוניברסיטה בירושלים, כי תכנית הלימודים בבתי־הספר לאחיות, כפי שהיא נלמדת כיום, זקוקה לרפורמה יסודית. לדברי־הם, כבר נמצאת תכנית חדשה ב־שלבי עיבוד, ומעריכים כי בעוד שנתיים כבר יכנס השינוי לתוק־פו. "הלימודים כפי שהם כיום הם "תאלטוריה", אמר לי רופא מאנשי עמודות המגמה בשטח זה. משנענתה אוניברסיטת תל־אביב, אחר להציב שנים, לדרישת האגוד־ה, נמצא מי שהגדיר את הנסי־ון החדש של אוניברסיטת תל־אביב כ"הרפתקה בת־חלוף של אוניברסיטה צעירה".

לבטים בקשר להמשך

עתה, משהפך החוג לסיעוד עוב־דה קיימת, מופנים הזרקורים אל ד"ר רבקה ברגמן, העומדת כיום בראש החוג. "בקי", כפי שהיא מכונה בפי ידידיה, כאמת כיוזמת החוג והרוח החיה בו. היא אחות מוסמכת־מיילדת, מוסמכת אוניברסיטת ניו־יורק לסיעוד, ובעלת דוקטוראט מאוניברסיטת קולומ־ביה בארה"ב. בעבר עבדה כאחות במחנות הפליטים בגרמניה, ומאו־חר יותר היתה קצינת צה"ל. ד"ר ברגמן מקווה כי הצלחת "שפנות הנסיון" תעודד אחיות צעירות להצטרף אל החוג בעתיד. לדב־ריה, כבר מגובשת תכנית לימוד ל־תואר השני, אך אלה ימומשו "כשנעבור את המשבר" — מאחר ו־עדיין קיימים דיונים לגבי המ־שך החוג, ובקשר לכך הגיבה: "זה מוצע במיוחד עכשיו כש־כולם כבר שוכנעו בהצלחת ה־חוג".

בין המברכים היו פרופ' שור, דיקן הפקולטה ללימודי המשך ברפואה, אליה משתייך החוג, פרופ' פ. דרייפוס, יו"ר ועדת ה־הוראה, פרופ' ש. סימונסון, רק־טור האוניברסיטה, פרופ' ב. פדה, מנכ"ל משרד הבריאות. הדוברים עמדו בדבריהם ברכתם על תפקידיה המגוונים של האחות, המתפשטים כיום אל מחוץ לכתלי ביה"ח — אל החברה הקהילה כולה. לבסוף הובטח להן שהמספר־נים עליהן יבואו בתביעות לניצול הידע שרכשו, אך "איום" זה לא הפחיד את הבוגרות, שהן כולן בעלות תביעה־עצמית גבוהה ב־יותר. שאם לא כן — לא היו מצטרפות לחוג זה.

התעודה לא רק שלנו

בשיחה עם אחיות ממסיימות ה־קורס, ביניהן זיוה טל (מנהלת ביה"ס לאחיות ב"תל־השומר") ו־אביבה רוטנברג (בעבר מנהלת ביה"ס לאחיות ב"אסותא" ומעתה מורה בחוג), מתברר כי מה ש־מאפיין קבוצת אחיות זו הוא ה־צורך בלימוד אקדמי, הנובע מ־תוך הכרה ותודעה שבסיס הידע שנרכש בעבר אינו מספיק ואינו עונה לדרישות הזמן. אין הן מצ־פות כלל לתגמולים חומריים כל־שהם עם סיום הלימודים, אף לא הובטח להן קידום בשלב הדירוגי בשל כך. ובכל זאת, העמיסו על עצמן המשתתפות 18 שעות לימוד בשבוע, זאת בנוסף לאחריות המו־טלת עליהן כאמהות, רעיות ובע־לות־בית. לצורך לימוד, טלטלו עצמן מספר אחיות פעמים אחדות בשבוע מירושלים, מחיפה, מבית־שאן ומעפולה. אין ספק שהדבר גרם סבל למשפחותיהן, ועל כך עמדה בדבריה הבוגרת טובה הנד־ל: "התעודה שקיבלנו אינה שייכת רק לנו. היא שייכת גם לבעל, לילדים, לסבתא ולשאר בני המשפחה שהפגינו הבנה, הע־רכה והתחשבות כה רבה בלימו־דינו". אך כמו בכל מקצוע אחר, חשובה מאד לאחיות גם הערכת הציבור. היטב הורה להן, למשל, שביום הבריאות בו דובר רבות על מחלות לב ומאמצי הרופאים, לא הוזכר דבר ואף לא חצי דבר על תרומתה של האחות בסיוע לחולי לב. מורות ובוגרות החוג אינן מקבלות את התזה כי שלוש שנות לימוד בביה"ס לאחיות פלוס שלוש שנות לימוד אקדמי מהווים פרק זמן ארוך העשוי להרתיע בנות מלימוד מקצוע זה. שכן באותו מספר שנות לימוד אפשר לקבל דוקטוראט ברפואה. הן סבורות שבחירת מקצוע אינה נשקלת לפי זמן הלימוד. אם כי יתכן שהערכת הציבור למקצוע כל שהוא נמדדת עפ"י אמות מי־דה של זמן הלימוד שהושקע בו. ואם אמנם כך הוא, אין ספק שב־עתיד תגדל הערכת הציבור לע־בודת האחות.

השמיעו דברי ברכה חמוטל איש־שלום, נציגת ארגון האחיות, וחסיה גוד־אריה, אחות ראשית במשרד הבריאות. הטקס התקיים במעמד שר הבריאות ויקטור שם־טוב, ובהשתתפות נציגי משרד הבריאות, נציגי קופת־חולים, מנהלי בתי־חולים מרחבי הארץ, רופאים ואחיות רבות.

מכנס רופאי הילדים

האמהות יכולות לסמוך על הרופא

מאת עמוס כרמלי

בעשור האחרון התפתחו טכני־קות רפואיות המאפשרות לאתר מומים פיסיים ושכליים של עוב־רים עוד בשלב מוקדם של ההי־ריון וכאשר ניתן עדיין להפסיקו — זהו מימצא של אחד המחק־רים שהוצגו בכינוס המדעי האר־צי ה־15 של איגוד רופאי הילדים בישראל, שנערך בשבוע שעבר ב"בית הרופא" בחיפה.

ד"ר ב. פדה, מנכ"ל משרד הב־ריאות יחד עם צוות רופאים — ד"ר ב. גבון, ד"ר ב. גולדמן וד"ר ה. שר — מהמרכז הרפואי על שם שיבא ומביה"ס לרפואה בת"א, סיפרו, כי מחקרם מוכיח, כי עוד בהיות העובר בבטן אמו ניתן לקבוע אם הוא נגוע במחלה תורשתית כלשהי. לשם כך ערך הצוות 75 בדיקות של גילוי ה־תורשתיות אצל העובר, בעיקר אצל משפחות שבהן אחד מבני הזוג חשוד במחלה תורשתית. ב־ארבעה מקרים גם ביצעו הפלות סלקטיביות, שהוכיחו את נכונות המימצאים שהעלו הבדיקות ה־מוקדמות.

מחקרים אלה מוליכים אל ה־אפשרות לקבוע להבא, אם כדאי להמשיך בהריון במקרים מסויי־מים או שיש להפסיקו.

הרצאה אחרת בכינוס נגעה לפ־עילות החוג להגנת הילד, שנוסד בירושלים לפני שנתיים. יש בש־פעות הפנו לחוג בגלל התעללות ב־17 קטינים. ביניהם 11 ילדים מתחת לגיל שנתיים, עם שני מקרי מוות. באחת השכונות נע־רך סקר בעקבות הרצאה על שכונה משפחות שבהן האמהות נעזרו בטיפול שכלי והיו מת־עללות סוציאליות.

ד"ר ג. כהן וד"ר א. ראסר, מה־מרכז הירושלמי להתפתחות הילד, קבעו, כי מבנגנו־החוק להגנת זכויות הקטין אינם מנצלים ביע־ילות השירותים הקיימים לחקירת המקרים הדחופים של פגיעה ב־קטין. הגשת עזרה, תמיכה וטי־פול במשפחה וכל הקשור בכך — אינם מספיקים. נראה, שהגי־לויים עד כה מהווים רק חלק קטן מילדי ירושלים הנתונים בס־כנה מתמדת.

צמד רופאים מהמחלקה לניתוחי לב בביה"ח בילינסון — ד"ר מ. לוי וד"ר ב. ויגדה — גילה, כי בבית־החולים נערכו 55 ניתוחי השתלה של שסתומי־לב מלאכותיים בילדים בני 6—16. 51 מהם חזרו לאיתנם ורובם חז־רו לבית־הספר ולפעילות תקינה. הניתוחים נערכו בין השנים 1965—1970. אצל ילדים ששסתומי ה־לב שלהם נפגעו בקדחת השיגרון, מחלה הפוקדת בדרך כלל מבוג־רים אך אינה קיימת אצל ילדים בארצות תרבות מפותחות, הס־תבר, כי בישראל פוקדת מחלה זו בעיקר ילדים ערביים או יל־די עולים מארצות מתפתחות. רוב הילדים חולי־הלב שאושפזו לניתוח כתוצאה מפגיעה של קד־חת השיגרון בבתי־החולים "תל־השומר" ו"הדסה" בירושלים, הם תושבי הגדה, עזה וסיני. הוסבר, כי הסיבה לתופעה זו היא, שרוב הילדים באיזורים אלה לא קיבלו שום טיפול ואלה שקיבלו טיפול — לא היה לו המשך. כך שמצבם התדרדר עד שנזקקו לניתוח. חלק ניכר מנפגעים אלה לקה בקדחת השיגרון עוד לפני שנת 1967.

עכשיו

ב־14 ישיבות הכינוס, שנמשך יומיים, דנו הרופאים ב־75 מח־קרים ועבודות מקוריות שהוגשו לכינוס על־ידי רופאים. העבודות מבוססות על תוצאות טיפול רפואי שיגרתי ובלתי שיגרתי שנעשו על־ידי הרופאים בשלוש השנים האחרונות מאז הכינוס הקודם, דבר המעיד, לדברי מארגני ה־כינוס, על הרמה הגבוהה של רפואת הילדים בארץ.

בעקבות ההסברה המינית לילדים נולדה גם המצאה זו המבוקשת מאוד בחו"ל על ידי ילדות קטנות: בובה יולדת. בצילומו דגם שזכה בתואר עיצוב החודש בשבדיה: הבובה והתינוק עשויים גומי.

ירידה בתמותת תינוקות

יו"ר איגוד רופאי הילדים ד"ר ש. וינטר, הדגיש, כי בשנים ה־אחרונות קיימת ירידה הדרגתית בתמותת תינוקות בגלל התקדמות הרפואה ובעקב ניצול השירותים הרפואיים. באחוז כללי מצבה של ישראל מבחינה זו הוא די טוב, אם כי היא מפגרת עדיין אחרי שמונה מדינות בעולם שרמת ה־תמותה בהן נמוכה יותר. אצל בני המיעוטים אחוז התמותה גדול יותר, אם כי גם אצלם יש ירידה תלולה בתמותה. למרות כל המאמצים, ציין ד"ר וינטר, יש עדיין לידות־בית, בעיקר בק־רב הדרוזים והחוששים להיבדק על־ידי רופא.

צוות רופאים מהמחלקה לאקו־לוגיה רפואית בביה"ס לרפואה בחיפה, קבע, כי גורמים חברתיים ונחשלות סוציאלית משפיעים על התחלואה ועל אישפוז חוזר של תינוקות, כאשר ארגון שירותי הבריאות אינו בנוי לטיפול בתו־פעה זו. בסקר שהכין הצוות צויין, כי מלבד משקל־הלידה הנמוך, יש אישפוז חוזר במשפחות עם 7 לידות ויותר, כאשר חינוך האם מסתכם בפחות מ־4 שנות לימוד — ובעיקר בק־רב ערבים ויהודים יוצאי צפון אפריקה ואסיה — ולא "היות מזה הגורם של שכונות המגורים וגי־לה הצעיר של האם — הם הם הגורמים למחלות החוזרות של ה־ילודים.

מתוך 1073 תינוקות שאושפזו בפעם הראשונה 41.5 אחוז נתקב־לו פעם שניה או יותר תוך שנ־תיים. צויין, כי בניגוד לדעות מוסכמות לא הושפעו הסיכויים לאישפוזים חוזרים על־ידי האב־חנה באישפוז הראשון, מין התי־נוק, התעסקות האם או סדר ה־לידה. 6.9 אחוזים מכלל התינו־קות נתקבלו לפחות פעם אחת עם אבחנה של דלקת קיבה ומ־עיים ו־4.79 אחוזים עם דלקת ריאה שעליהם השפיעה תקופת השנה (ילודי אוקטובר—דצמבר).

הכינוס אישר מספר עקרונות, לפיהם יש לנהוג כדי לקדם את רפואת הילדים: רופאי הילדים יטפלו בכל ילוד עד גיל ההתבג־רות; רופא הילדים אינו רק יועץ לרופא הכללי, אלא הרופא הרא־שוני בשביל הילד החולה; יש לשלב רפואת ילדים עם רפואה מונעת ולפתח שירותים אבחנ־תיים, רפואיים חינוכיים ואחרים בשביל ילדים מוגבלים.

יו"ר איגוד רופאי הילדים ד"ר ש. וינטר מדגיש, שלאור הרמה הגבוהה של רפואת ילדים ביש־ראל, יכולות האמהות לסמוך על טיפולם של רופאי הילדים.

סא"ל יהודית

(המשך מע' 9)

תר לפתרון לו היו בידינו אז הידע שרכשתי בלימודי הפסיכו־לוגיה והסוציולוגיה", מודה עתה יהודית. "יחד עם זאת אני מר־גישה שלא טעיתי בשפיטה. זה היה קשה יותר ולקח זמן, אבל פיתחתי יכולת אבחנה שלא איכ־זבה," אמרה. יציאה ללימודים גבוהים היתה מאפשרת לקצינות להבין טוב יותר את פקודותיהן.

כשעמדה יהודית להשתחרר מ־צה"ל ביקשה שיאפשרו לה ללמוד והצטרפה לקורס מיוחד שנועד ל־שלים אקדמאים ונמשך שלושה־עשר חודש. לאחר שנה של עבו־דה מאומצת יכלה לקבל תעודת גמר, אך לאור הציונים המעולים שהשיגה, הן בלימוד העיוני והן בעבודת השדה, כנה מנהל ביה"ס לעבודה סוציאלית למסכל, ונק־בע כי יאשרו לה שנה לימודים נוספת. גם באוניברסיטה לא "נב־צרה" יהודית בין הספרים והגידה וחיפשה אחר היישום המעשי ו־הקשר עם בני־האדם. יחד עם שלושה סטודנטים אחרים הופנתה לנהריה לתרגל עבודה קהילתית בשכונות ובמקום היומיים בשבוע שנדרשו, הקדישה שם לילות רבים ושבתות. עבודתה חרגה מ־תחום התרגיל ועד היום היא מו־סיפה לבקר במקום כדי לוודא, שהזרעים שהטמינה עודם מצמי־חים והפרויקט שהובטח אמנם יבוצע ו־יופעל.

יהודית עדיין לא הגישה את אחרון התרגילים למרצים וכבר מגיעות הצעות־עבודה המציבות אתגרים חדשים. גם צה"ל טרם ויתר על שירותיה ובאחרונה נש־לחה לערוך סקר באפריקה. היה עליה לבקר במדינה מסויימת ו־תוך חודש ללמוד את בעיותיה המיוחדות ולהציע כיצד להקים שם חי"ן במתכונת ישראלית.

נאוה איזין

מכתבים למערכת

היחס לעליה וחינוך הנוער

מי שמצוי אצל הקולטות ומכיר את בעיית העשבים השוטים יודע שזיקי התרבותם והעילה הקלה קשורה בלוח־הזמנים: מי שמטפל בהדברתם סמוך לנביטתם, מובטח לו שהעבודה תיעשה ביעילות מיר־בית ובמינימום של מאמץ. מה ש־אין כן, אם מזניחים את הטיפול ונותנים לעשבים לגדול ולהשתרש — כי אז עלולים הגידולים התרבו־תיים לטבוע בים העשבים השוטים ואין עצה ואין תחבולה נגדם, אלא הפיכת השטח.

דומני, שהכלל הזה — הטיפול היסודי בזמן הנכון — חל גם על גידולים שוטים ותרבותיים בשדה החברה והרוח. הטיפול בהם, אם לחיוב או לשלילה, בראשית הופ־עתם, קובע את מהלך התפתחותם והשתרשותם. עשב שוטה חדש עו־לה בזמן האחרון בשדה החברה שלנו, עשב מר כלענה והוא עלול להרעיל את בארותינו. הוא עדיין בבחינת "נבט־רך", אבל הוא גדל בקרקע דשנה ויש לו כל הסיכויים לצמיחה מהירה — היחס ל־עליה.

כמה וכמה גורמים מדשנים את בית־גידולו של היחס המגוד ו־המסוכן הזה לעליה ולעולים: הפער העדתי והחברתי, הקנאה שבעקב־בותיו, מצוקת הדיור של משפחות מרובות־ילדים, בעיית שיכונם של זוגות צעירים ותחושת האפליה בין היחס לעולים בעבר ליחס אליהם בימים אלה.

במחדלים חמורים שלנו בשטח החינוך הציוני של הדור הצעיר בארץ ושל העליה ההמונית, ש־הגיעה ארצה לאחר קום המדינה — עשר פרי באושים, שומה עלינו ללמוד מתוצאות המחדלים שלנו בעבר, שגרמו לתמורה יסודית ב־כל המנטאליות והשאיפות של ה־חברה הישראלית ולא להזניח את הטיפול בתופעת היחס לעליה. אין להסתפק בהוספת מוסר ובנסיון אינטלקטואלי להוכיח, שקליטת העליה אינה נעשית על חשבון הצרכים האחרים של האוכלוסיה הישראלית, שהיא מביאה רווחה ובטחון וכו'. שכן אין אנו מתווכ־חים עם הגיונם של אנשים, אלא עם רצונם. מסופקני אם נצליח להילחם ביעילות ב"רוח הרעה" הזו בציבור המבוגרים. אם רוצים אנו לטפל בשרשי הבעיה, חייבים אנו להתחיל את הטיפול בשכבות ה־נוער הצעירות, בבתי־הספר היסו־דיים והתיכוניים. יש להשריש ב־קרבם את ההכרה שלא הרי מדינת ישראל כהרי שאר מדינות העולם — שהקמת המדינה היא רק אמ־צעי לקיבוץ הגלויות ולא תחליף לו; שכל עוד רובו של עמנו לא עלה ארצה, רחוקים אנו מהגשמת האידיאל הציוני ומבטחונה של המדינה.

בן־ציון תרק

תכנון המשפחה — לא בישראל

במדינת ישראל, הזקוקה לריבוי ילדים, לא יצלח תכנון המשפחה — לא באמצעות "הגלולה" וודאי לא באמצעות הפלה מלאכותית. "הגלולה" עלולה ליהפך לרועץ, ככל "תרופת פלא", שתחילה היא מצילה כביכול. אך סופה להזיק (אסור לשכוח את ה"תלידומיד"). ידוע כבר היום ש"הגלולה" מסו־כנת במיוחד לנשים צעירות: היא גורמת להתקרשות הדם בעורקים, לדלקת הוורידים, להפרעות הורמו־נאליות שסופן עקרות. ההפלה המ־לאכותית — ביצוע "ניתוח" בגוף בריא — אינה אלא פשע נתעב. בסופו של דבר נשים שאינן רוצות לשאת בעול האמהות, משום שכל מעייניהן בהיצדיותן, לא תלדנה יותר ילדים בעקבות התכנון. ואי־לו את המשפחות הפוריות, עלול התכנון לבלבל ותו לא.

העובדה שחיים בישראל אר־רוחים טובים ומועילים, שגדלו במשפחות גדולות בזמני מלחמה, בתנאים של צפיפות ועוני, מוכיחה, שגם באמצעים דלים אפשר לגדל יותר ילדים אם ההורים מוכנים מבחינה נפשית לשאת בעול ול־קבל עליהם צער גידול בנים באה־בה. לא אחת קרה, שדווקא הילד אשר בא כאורח "בלתי־צפוי" לאם שחשבה, כי עברה מלידה, השפיע רוב טובה על הוריו לעת זקנה.

זוג צעיר המתכונן להקים מש־פחה, הרוצה בילדים בריאים ומס־בים, חייב להציב בראש תכניותיו, בעשור הראשון לחיי המשפחה — לגדל משלושה עד חמישה ילדים לפחות, שיבואו כפרי אהבה ברא־שית. ללא כל חשבונות חמריים.

דרושה פעולה חינוכית מקורית בקרב בני הנעורים שלנו, הנוהים יותר ויותר אחר "היינו ככל הגויים"... הכרחי להחדיר לתודע־תם את האמת המרה, כי מדינתנו מוקפת אויבים מסביב ולמען חיי־נו ועצם קיומנו, יש לנו עניין מדרגה ראשונה בהגברת הילודה, בתכנון ריבוי הילודה ולא למניעתה! עקב מצבנו המיוחד אנו מצווים על כך יותר מעמים אחרים בעולם.

ירדנה שיש

סמלת גדנ"ע

(המשך מע' 9)

גבוהה במיוחד ואף לומדים בי־בתי־ספר למחוננים. והאחרים — מפגרים. האם, אשה קשיחה ו־דווקא, המליצה מאד על העברת הנערה לקיבוץ. כשהתחבר עליה לנערה חבר כשהיא עברייה הדודה למשטרה, החליט להעביר אותה לקיבוץ ואף נמצא מקום בקיבוץ מתאים במסגרת חברת־נוער. ה־נערה עצמה עסקה בברך בכי־דור כל התהליכים השבגיים, אך בינתיים הפסיקה ללכת ללימודים מסודרים בבית־הספר וסולקה ממנו. שבוע לאחר שהגיעה לקי־בוץ, מסר מדריך חברת־הנוער, כי הנערה מגלה סטיות מיניות בל־תי מוגבלות, שהיא עצבנית ומת־נהגת בהפקרות. אחרי שלושה שבועות התכה הנערה את ורי־דיה בקיבוץ. המדריך החליט ל־סלק אותה. אולם לא העז לומר לה זאת בפירוש. לכן הודיע לה, כי היא יוצאת לחופשה בעיר ו־ביקש מחנה שהיא תסביר לה ש־אין לה מקום בקיבוץ. הנערה הגיעה לירושלים, אך לא נפגשה עם חנה ושבה לקיבוץ. המצב לא היתה למדריך ברירה. הוא "הח־זיר" אותה על מכונית והחזיר אותה הביתה בבלי להסביר ל־הוריה. היא הורה אל חנה ו־בכתה לפניה: כיצד היא תראה את פניה בשכונה אחרי שנפרדה מכולם. מה תגיד להם ואיך תיפרד מן החבר שהתאהבה בו בקיבוץ. היא ניסתה לשתות רעל וגם הת־כה את ורידיה בבית. חנה נס־עה אותה אל התחנה לבריאות ה־נפש לכבר אבחן שכל הנסיונות פרובוקטיביים ושאין הבר שכ־נערה התאבד באמת.

כאן, ביהודה, אין המוכר הת־אבדות מופשט כל כך. ראתה ל־כמה הדיים מהאבדה נערה, אבל דבר לא צור. הנערה לא קיבלה טיפול פסיכיאטרי. המסיבה לד־אות בחנה כתובה לצרותיה אי־ פליפי שתנה. כאמור, אינה עו־בדת סוציאלית. בינתיים חלה הידרדרות קשה במצבה. היא בר־חה עם גבר לאילת וחזרה, הנ־ערות ביהודה כינו אותה "בי־בבת", "זונה בלי כסף" והיא היתה באה ליהודה ומתפרעת, רו־קדת ריקודי בטן, טורפת מה ש־בא לידיה ואי אפשר היה להתג־בר עליה. חנה הרימה את ידיה ביאוש והעבירה אותה לטיפול של עובדת סוציאלית. אולם ל־נערה לא נמצא פתרון. בוכה כמו לא יקבל אותה ומסרב להולירה אינו רואה בה הילה. היא ממשי־כה לבוא ליהודה, מריבה עטיה, משתכרה, לידה לשמה ומתהוללה מפעם בפעם.

זה סיפור עצוב, ביחוד בגלל שנתקלים בבעיה שאין לה פת־רון נראה לעין. כשמיכתי כהן מגייסת לעזרת חנה, הנה כאר־צות ממנה, היא מרגישה שהיא מעניקה להן מעט שבמצב, עבודה סיזיפית כמעט. ואף־על־פי־כן כל הישג הוא הישג. על כל פנים היא לא ציפתה להכיר את הצד האפל של העולם עד בגיל עשרים.

יוסי בוידין

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עזבונות מס' 1219

בענין: עזבון המנוחה עליזה הורוביץ ז"ל שנפטרה ביום 29.11.71 — י"א כסלו תשל"ב, בפתח־תקוה.

הזמנה

להוי ידוע כי הוגשה לבית המשפט בקשה ליתן צו ירושה על ירושת המנוחה הנ"ל, והנני מזמין בזה כל אדם הטוען כי יש לו טובת הנאה מעזבון המנוחה והרוצה להתנגד לבקשה, להגיש תוך חמשה עשר יום מיום פרסום הזמנה זו התנגדות לבקשה. באם לא כן, יתן בית המשפט צו כבקשה.

[illegible], שופט
רשם בית המשפט המחוזי

דרושה
אם בית מוסמכת
למוסד חינוכי פנימייתי (גילאי 18 14)
בסביבת תל אביב

מועמדות מתאימות תפנינה לת.ד. 7036 תל־אביב בציון "אם בית מרכזית".

עיריית נתניה

הכרזה מס' 48/72

מוזמנות בזה הצעות מקבלנים להקמת מבני חינוך בנתניה

התכניות, התאור הטכני ולוח הכמויות אפשר לראות במשרד המהנדס העירוני בשעות העבודה, העתקים אפשר לקבל תמורת תשלום של 100.— ל"י.

את ההצעות בשני העתקים יש להביא במעטפה הנושאת את שמו של המכרז כדואר רשום, למשרדו של מזכיר העיר עד יום ראשון, ט"ו באייר תשל"ב (30.4.72) בשעה 12.00.

המציע חייב לצרף להצעתו במזומן או בערבות בנקאית ערבות למלוה בשיעור של 5% מערך הצעתו. אחרת לא תובא ההצעה בחשבון.

העיריה תהיה רשאית למסור את העבודה ליותר מקבלן אחד אם תמצא לנכון.

ד"ר א. בר־מנחם — מ"מ ראש העיריה

נתניה, כ"ט בניסן תשל"ב — 13 באפריל 1972

24 שעות·24 שעות·24 שעות·24 שעות

מבחר

טלוויזיה

19.30 — „טקס הזכרון ברחבת הכותל" — שידור

20.20 — „אבא שלי" — ...ים מספרים על אבותיהם שנפלו במלחמת ששת הימים ובמלחמת ההתשה.

20.55 — „מגולי אש" — ...ים מתוך יצירותיהם של ה...לים במערכות ישראל. צילום ...בי יחיאל גאמן.

21.10 — „אבות ובנים" — תוכנית טלוויזית מאת ב. גלאי. משתתפים: חנה מרון, יוסף ידין ...רים.

22.00 — „יזכור" — מאת ... בדרמים, בביצוע תזמורת ...ות השידור. מנצח שלום רונ־...ריקליס. הסולן שמעון מישר.

רדיו

★ 19.30 — דקה דומיה ושי־דור ישיר של טקס פתיחת יום הזכרון לחללי מלחמת העצמאות וצה"ל.

★ 20.05 — דבר הרמטכ"ל רב־אלוף דוד אלעזר למשפחות השכולות.

★ 21.06 — „נר זכרון" — פרקים מדברי הנופלים במערכות ישראל ושיריהם (ב).

★ 22.05 — „כתה אלמונית" — סיפורה של חוליית חיל הנד־סה שפרצה דרך פמוטלים באיזור דביר—להב, וכתרה עליה הירדנים. משתתפים אנשי החטיבה.

קולנוע

בירושלים

★ „הקשר הצרפתי" (אוריון) — סרט מתח מרתק, קצוב, מהיר, שיש בו ואסר־פרפורמציה בין ה־אורך לבין הנושא ובין המגמה ה־אמיתית לבין הזוהרת. עם זאת, עם שהיא סרט מצויין סוג ב' שנהיה משום־מה גם סרט קלוש סוג א'. אני ממליץ — יש בו כדי להצדיק זאת.

★ „קוראים לי טריניטי" (חן, ירושלים) — פארודיה חינגית, מדבננת, מרתקת ומשעשעת על המערבון — בביצוע איטלקי מער־דן ואינטליגנטי ללא דופי.

★ „יהלומים לנצח" (הבירה) — ג'יימס בונד האחרון — שוב שון קונרי מלוא הדרו וקסמו — קשיש יותר, מחושב יותר ופטיסי יותר. ליהלומים עשירים ומפתיעים, הומור מחודד ומרענן.

★ „אני אוהב אותך רוזה" (עדן) — סרטו הא־שראינוטי של משה מזרחי על ירושלים היהודית שלה לפני 60 שנה. הולך לעם אר־אשי בעל ריזו אנושי כנה. סרטת מרתק ואישי גם יחד. המלווה פני מי־שיקל, חיספיסים קולנועיים ושבירות־סגנון המעידים על אי־בשלות קולנועית. סרט־נשמה בעל קטעים נפלאים. אך תובבני רשלני.

בתל־אביב

★ „האריה הבוזוהם" (אביר) — סרט מתח מצויין על קצין כשרה אמריקאי בימינו. אווירה, קצב, פכים קטנים, משחק נהדר — הכל טוב עד שהסרט גולש לתוך פי־לוסופיה רציני־ת עמוקה על ה־חברה בכלל והמשטרה בפרט — או הוא נהיה קיצוני. שמתי ר־מרגין — גם שהוא מסוגל לשמור על האוירה המוחשית.

★ „מילכוד 22" (אלנבי) — סרטו הרציני, המתוחכם והמסורבל מדי של מייק ניקולס על פי ספרו של ג'וזף הלר. סרט עשיר וחשוב עם משחק בצילה. בייחוד של אלן ארקין — שכדאי לראותו. אך הוא נחות בהרבה מהספר.

★ „הגלולה" (מקסים) — סרט ישראלי מקורי יגודש־כשרוגות, שאינו חוזר לעומק — וגם יצורד במשך זמן רב מדי. סרט של הבי־דקות שכדאי לראותו. גם אם סך הכל לא מעט מאכזב.

★ „לא מניע" (הוד) — סרט צרפתי בניסה „בלש" אמריקאי מכוהי מרתק מאוד. שטחי מאוד. יפה ביותר. טרנטיניאן — יותר מדי טוב...

★ „דקאמרון" (פמודיו) — גי־שתי העצמיה בשרית ראשונית של הבמאי פאזוליני לסאטירה דיבר־תית־מינית הינגית של בוקאצ'ו. לא עיבוד — אלא שימוש — מד הוד גם אם מקוטע. אישי מאוד גם אם מסולף — בחלק מהחומר. סרט שאפשר לדחותו — אך אי אפשר לשכוח.

★ „סיפור אחד של פשע" (צפון) — קומדיה מבדחת. גם אם מוגבלת, על טירה, בה נרצחים היורשים זה אחר זה בביצוע מפורוט.

★ „הקשר הצרפתי" — (תל־אביב) — ראה „אוריון", ירושלים.

★ „קוראים לי טריניטי" (אסתר) — ראה „חן", ירושלים.

★ „אני אוהב אותך רוזה" (אדיסון) — ראה „עדן", ירושלים.

★ „המקשר" (פאר) — סיפור שלו „מושך מבחוץ, סוער וכו' יוצע מבפנים. כיצד אילין המוסר הויקטוריאני הצבוע ילד בן 13 לשמש שליח־גורל לאהבה „בלתי חוקית". התוצאה איננה הרס החב־רה הא־רית. אלא הרס המקשר הצעיר. סרט רגיש. יפה ונפלא ממש.

★ „לחיות את חייו" (קריטר־יון) — הקרנה חוזרת של אחד הסרטים המעולים של ז'אן־ליק גודאר — סיפורה של זונה „אינטלקטואלית". שראתה את עצמה כנפש חופשית והתברר לה כי היא אינה אלא כלי־משחק עלוב. סרט מרגש — במידה שרגשות „מבוקרים" הם מרגשים. תעודה חברתית מקורית ומרשימה.

★ „הקונפורמיסט" (תכלת) — סרטו של ברנארדו ברטולוצ'י על פי ספרו של אלברטו מוראביה — מעין אנאטומיה של פאשיסט קונפורמיסט איטלקי, שמגיע ב־סטיות אישיות. סרט משכנע ביד הו. יפה מאוד ובעל תוכן חשוב. ובכל זאת — הנימוקים היסודיים נראים שוליים. נימוקי־המובלה של הפאשיזם, לא של המסבה שלה.

בחיפה

★ „קוראים לי טריניטי" (עצמון) — ראה „חן", ירושלים.

★ „יהלומים לנצח" (ארמון) — ראה „הבירה", ירושלים.

★ „מלחמה ושלום" (ורד) — החלק הראשון של הסרט הסובייטי המונומנטלי המוצג אצלנו ב־גירסה אמריקאית מקוצרת מצויידת בסינכרוניזציה אנגלית. מרשים. בגדול ושיטתי — אך לא מעט מאבד בגלל אי־הידידה ליצימק המקוד של טולסטוי וגם בגלל הריאליזם „בלי צבע". כדאי לראות — גם לאלה המכירים את המקור. אך החלק השני מרשים יותר.

★ „אני אוהב אותך רוזה" (אורה) — ראה „עדן" ירושלים.

★ „הקשר הצרפתי" (תיאטרון) — ראה „אוריון", ירושלים.

מחול

„שירת דבורה"

מאת מרים בר

„שירת דבורה" בלהקת בת־דור, ...בוע שעבר, היוה לצופיה ב־...ד חוויה אמנותית ממדרגה ...אהה — בלי ספק אחד מהישגי־...שיא של בת־שבע ובת־דור כא־...ז. למן יציאתן רבת־הגראציה, ...משלמת ממש בסוגה, של חמש ...קדניות בקו מהודק על הבמה ...ה בוצגה סבב יופי של נקיון ...נועה סימטרית ומסונננת (אולי ...ך חוללו בנות ישראל בימי־...דם) ושל תלבושת מתנופפת, ...פיתחו צמד הבאלט בסימן לי־...וד ברור ופלאסטי, בלי כל אותן ...ידות מתוכמות, המחושבות לה־...רוך את הצופה ל„יוצר המחול. ...שלמות הכוריאוגרפית הפנימית ...של קשתות התנועה היתה מקסי־...ית, וכל המרכיבים הנפרדים של ...רמי המחול עשויים היו עד לתג ...אוחרון.

...הופעתם של הסולנים התפתחות ...ל רקע תגועות הקבוצה, שמיל־...ה תפקיד דינמי־אמוציונלי זהות ...מעם להתפקידו של הכורוס על ...במה הטראגית — יותר מתפקידו ...שכיותו של קוד־הבאלט. לכל ...רך המחול לא היה אף סימן ...ל התבגלה מאולצת. יופי התנ־...עות בישא משהו נובע ממקור ...ורשי, עצמי. הוא השתלבו שילוב ...שלם עם אביזר התפאורה הד־...קות. צהרה המירה מרוהבת עשר ...ית־קנים, ועם המלודיה המשת־...בת והמתנשמת של הספקן. ה־...יפיה בעשיה אמנותית זו הצבי־...ה בך רעד של חוויה אמיתית, ...עד של אמוציה ושל דמיון. וכמ־...ם קשה להאמין, כי כל אלה — ...הכוריאוגרפיה והתפאורה. התלבו־...שות והמלודיה — הן פרי רוחה

של יוצרת אחת: דומי ריוסר־סופר. סטפן מקנף שיווה ל־מלודיה הרמוניזציה ותזמור עס־סיים ואמנים לצביון המחול. וקר־לה של זמרה ארגת הוא שומר בלהם, וכל הגה שבזמרה היה שקול ומוטעם לפי משקלו של הטקסט התנ"כי.

נירה פז קצרה, בתפקיד יעל, את התלהבותו של הקהל לא רק

„שירת דבורה" בבת־דור

בכוח שליטתה המהודרת בפעלולים הקשים מאוד של הריקוד, אלא גם בלירקה של משחק ובנשיות הסילואטה שלה. יגאל ברדי־צ'בסקי נתן בערב זה (בתפ־קיד ברק ואורים) תצורה מצ־יינת ליכלתו מכל בחינה. יהודה מאור (סיסרא) הטיל פחד־אמת בדמות־הענקים שלו. את תפקיד דבורה ביצעה גאנט איירמן, המנהלת האמנותית של בת־דור (שמילאה בתכנית הערב עוד שני תפקידים). כרגיל הצטיין ביצועה

בפרפקציה טכנית מלאה, בוירטו־אוזיות ריקודית. בגמישות־גוף של גומי כמעט. אבל מעבר לטכניקה חסרה אורדמן תבונה, שמכוחה נקבעת „כוכביותה" של פרימאבלה־רינה. זו התכונה המצמיחה וד־שם של קסם, חן, אטרקציה, ב־קיצור אישיות. אולי גורמת לכך מידה מסויימת של יבשות ההופ־עה? אולי נעדר מן ההופעה ה־זאת היסוד שקשה להגדירו הקו־רן אליך מן הבמה, אותו „משהו" המצטמצם לפעמים אפילו ביכולת ויקחה־טכנית קטנה יותר — היותי אומרת, משהו „רוחני", אימאגנטי, אולי מיסוד הילודות־יות, אולי מן הטמפראמנט ואולי מיסוד הכאריזמה? אך ודאי יש מן הדיספרופורציה בין יכולתה של אורדמן מכל בחינה מקצועית לבין הרישום הכולל שעושה הו־פעתה. (ויתכן כי משום כך, כפי שכבר העירותי פעם אחת, צורם את העין, שהתכניה מקושטת ב־תמונות רבות כל כך של המנהלת האמנותית).

לשירת דבורה קדם מחול „גדש־עכשרי" של סוני בק — משום מעין דיסקוטק מסוגנן בריתמוסים בדעיניים של מחול משתחרר לצ־לילים של מישה סגל. קיתה זו הופעה צעירה ומעוררת ללא יומ־רות, ונהגית הגאה קלילה מן ה־מטעם התנועה כאחד.

יומיים קודם לשני מחולות־הב־כורה של בת־דור העלתה קבוצת בת־שבע (באולם נחמני) שתי הצ־גות־בכורה של עצמה. לא־אחת כבר נאמר, כי נוער אוהב בימינו רעש. הרבה רעש. הרבה יותר רעש... ובנראה משום כך היה הרשמקול בשתי התמונות (ולא נדבר לפי שעה על הכוריאוגרפיה של התמונה הראשונה) מכוונן ל־מאקסימום שלו. עד שכל הצלי־לים והמלים טבעו בשאון צפוף וסמיך אחד. והתוצאה היתה — מסורד צפוף וסמיך אחד. בכוריאו־גרפיה של ליגדה רבין, „שלו־שה מתוך אחד" (מדוע בעצם?), צרמו הצלילים הנפרדים, הארוכים את האוזן כשריקות של קטר־רכבת. הפוגה קצרה מסויימת הוגהה לתופי־האגניים עם המוסי־קה של הגדל בסנצנה שהתקרבה ללירקה. „אבל הגדל היה רק שר־תף־חסר לאילוסטרציה הצלילית („יוצרה" הראשי היה אהוד בי־אורני ליגסי), כי מיד חזרה התזריקה לרעשים מטרידים עוד יותר. כליווי לתנועות ברוטליות, רבות מהן תפלות לגמרי, מסוגי ההתרהרוזות הגסה שהזכירה לא־חת עשייתם של כלבים ברחוב. ומה שהיה מן הסתם מחושב לפ־צול פעולה הומוריסטית נתחלף על הבמה במשהו טפשי, דוחה ומבעיל. כדאי לשכוח. לשכוח מהר ככל האפשר. את הפלבון הזה.

קולנוע

נאנה חוזרת

מאת זאב רב־נוף

(„לחיות את חייו", קריטריון, תל־אביב)

קולנוע „יורך", שתדיים החו־שה (אורנדו־דרימון) בו עינו את שמו ל„קריטריון", מכסה בלי ספק להיות ראוי לשמו החדש שהוא, בעברית פשוטה, אמת־מידה. הד־בור באמת־מידה גבוהה, אינ־טלקטואלית. מתוך עשרות הסר־טים של ז'אן־ליק גודאר, אמן הקולנוע המסובך והמתוסבך ביו־תר בדורנו, הוצגו בארץ סרטים מוצעטים מאד. גם כאשר התחילה ...ההלה „קריטריון" להקרין את גודאר, גמרה אומר לא לשאוב מהבאר הגדושה של הסרטים ה־בלתי־מוצגים כאן, אלא להסתפק בהקרנה חוזרת של סרט ישן בשם „לחיות את חייו" (1962), ש־היה סרטו העלילתי הרביעי של גודאר והוצג בארץ בפעם הרא־שונה בשנת 1968.

הבחירה היא מעניינת. גם אם היא מוגבלת. „לחיות את חייו", בן ה־10, כבר שייך מזמן לגחלת־העבר ומשקף רק את „ההתחלה" של גודאר. אם כי אני אישית סבור כי התחלות אלה היו מעולות יותר ממה שבא אחר־כך. כיום עוסק גודאר בניסויים מהפכניים ויצא־דופן, הוא פיתח לעצמו תיאוריה של מעגלים פוליטיים־חברתיים־כלכליים־קולנועיים, ש־אינה דומה לשום דבר שאנו מכירים. הוא רואה את הקולנוע שלו כחלק מהמהפיכה הגדולה ואינו מוכן לשמוע את המלה „מימוש" או „אמנות". הוא עושה סרטים „עממיים" שהם שיא של עממיות. אוסף של תיזות גבר בות. סרטים לא־סרטים שאינם

ז'אן־ליק גודאר

אלא ויכוחים פוליטיים־אידיאולוגיים הבוקרניים בבקירה על הצלר לויד. גם „אל־פתח" היה, כידוע, אחד האוביקטים המהפכניים־צב־איים שלו הוא. גודאר, ישב בירדן ועשה סרט על ארגוני החבלה. „הגאורים" הללו וראה בהם הגדוגת־שהויר אנטי־אימפר־יאליסטית. גם הסידור המדהבבים — הן אישיים, הן „קולנועיים מהודים" והן פוליטיים — פנו לו בזמן האחרון עורף. גודאר נעשה בלתי־נסבל, שחוק, גס, יומרני, יבש ומשעמם.

„לחיות את חייו" שייך לתקופה הקודמת והוא בלי ספק סרט אינטליגנטי ביותר ומרתק, גם אם יש בו ניצנים ברורים שהובילו אל דרך פעולה שבה צועד כיום גודאר. אם אפשר כלל לדבר על סיפור במובן המקובל, הריהו סי־פורה של אשה פאריסאית צעירה, בת 22, ששמה נאנא (לא במקרה הוהשלבה לזולא) קליינפראנקטזיים (בזיוהה „פרטית"), הנוטשת את בעלה ואת בתה הקטנה כדי לגד־יות הפשית. היא מכנה להיות שחקנית וכאשר אינה מצליחה היא נעשית זובנית של תקליטים. אך כיוום שהכסף אינו מספיק היא מתחילה „לעבוד" גם כזונה. יום אחד היא פוגשת גבר שהיא אהבת אותו ומחליטה לנטוש את עיסוקה, אך סרסורה רואה בה רכוש פרטי. וכשהוא כבנה למכור אותה לסר־סור אחר העיסקה אינה יוצאת לפועל, נהרגת נאנה בקרב־יריות.

בלודראמה? — חס וחלילה! נאנה היא זונה סופר־אינטלקטו־אלית, המתמצאת היטב בספרות ובפילוסופיה ובקולנוע המעולה. ד־גודאר רואה את סרטו כתרגיל רציני הקר־עלילה, המפורר לחלד־קין. הסרט מורכב מ־12 תמונות שכל אחת מהן מוצגת על־ידי כתובת כמו בסרט אילם; הסרט כולל 10 סיפורים „מוכנסים" בגר־סת גודאר, העושים אילוסטראציה לאידיאה של היוצר. וכל זאת כדי להצדיק את התיזה המבוססת על המיכרות של כותבן: „השאל את עצמך לאחרים. תן את לעצמך" וכפי שאומר גודאר עצמו: „זהו סיפור על זובנית פאריסאית יפה המוכרת את גופה, אך שומרת על נשמתה". אחרי ראיית הסרט אתה מגיע למסקנה שאין זו אלא יומרה. ולא משום שנאנה שומרת על נשמתה — והיא עושה זאת — אלא משום שהדברים מוצגים בצורה כה צוננת־אינטלקטואלית יבשה, עד שאין כאן רגש ואין כאן נפש. והו סראקטאם פילוסופי־צרטילאי האובייקטים, לרבות נא־נה. בשארים מחוץ לטווח והתר־עניינות שלנו. אנו חושבים במקום להרגיש.

לכן זהו תרגיל ולא סיפור. אילו היה גודאר עושה תרגיל כזה עם הקביעות האקספראוצאסיות שלו כיום, היה בלי ספק הסרט בלתי־נסבל. הוא מצטיין משום שהוא עשוי בצורה מרתקת. גם אם אין בו שמץ של סנסאציה — לא „סקס" סנסאציוני. לא אלימות חיצונית מקובלת ואפילו לא דרא־מה. נאנה נזעה להרב ההתנהגות שהיא נהרגת מופיעה כעשר דקות לפני המאורע הממשי. לא, הסרט מרתק משום הצורה הקולנועית העשירה והמקורית של גודאר, צורת הצילום „התת־הכרתית", ה־תחושה שלו לגבי המקום והמלה המדוברת, אם לא לגבי האדם. גם כאן יש משהו מאוד־עיניים. אנה קארינה, אז אשתו של גודאר, מצליחה להוסיף רבד אנושי פרטי משלה, המתגעש במיכאניות של התפיסה היסודית. זהו סרט מוזר, עשיר וחשוב — וטוב שהוא חוזר אלינו שוב.

כפר סילבר
בית ספר תיכון חקלאי — אשקלון
דרוש טרקטוריסט
לכניסה מידית לעבודה
עדיפות לרווק
● ● ●
לפנות למרכז המשק או טל. 4341—150 בשעות הערב

עין גב
מסעדת הדגים
מברכת את אורחיה וידידיה
בחג שמח
ומודיעה כי ביום העצמאות תשל"ב
תהיה המסעדה סגורה
עם קהל מבקריה הסליחה

בבית המשפט המחוזי בבאר־שבע

תיק עזבונות 22/72

בענין: עזבון המנוח פרידמן אימרה ז"ל, ת.ז. 0193572 שנפטר בבאר־שבע ביום 26.1.72.

המבקשת: פרידמן אירן מרח' רמב"ן 6 ירושלים.

הזמנה בדבר ירושה

להוי ידוע כי הוגש לבית ה־משפט הזה בתיק המפורט לעיל בקשה ליתן צו הבכורה על ירושה. כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון שהבקשה מתיחסת אליו יגיש התנגדות להכרזה תוך ארבעה עשר יום מיום פרסום הזמנה זו, שאם לא כן יתן בית המשפטים צו כטוב בעיניו.

י. טירקל, שופט, רשם
בית המשפט המחוזי באר־שבע

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עזבונות 1373/72

בענין: עזבון המנוח קרטר לאו שנפטר ביום י"ד שבט תשל"ב (30.1.1972) ירושלים.

המבקשת: קרטר רחל מרחוב סוקולוב 23 א' בת־ים.

הזמנה

להוי ידוע כי המבקשת הגישה לבית המשפט בקשה למתן צו המכריז על ירושת המנוח, ולמנוי מנהל עזבון.

הריני מזמין כל אדם להתיצב בבית המשפט תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו, וליתן טעם כל שהוא, מדוע לא יינתן צו המכריז על ירושת המנוח, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

דוד ויך, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

לרגל יום הזכרון לחללי צה"ל לא התקיימנה הערב הצגות קלנוע

תל־אביב

ארגון אמהות עובדות

רמת החייל, ישגב, רח' ק"ם 66, בשעה 8 בערב — פתיחת קורס „נוי לבית". ● מועדון דיזנגוף 213, בשעה 5 אחה"צ, מפגש עם ימימה טשרנוביץ־אבידר — סופרת — „הוי ילדים בעיתות מלחמה". ● נווה־שרת, בבית האחיות קליבנוב, פילדלפיה 3, ייעוץ משפטי על־ידי עורך־דין, בשעה 7.30 בערב. ● יפו, במעון „נועם", רח' פחד יצחק, בשעה 7.30 בערב, הרצאת אסתר אבישר — בעיות חינוך.

טיול ל"ג בעומר לילדי עתונאים

טיול ל"ג בעומר לילדים של חברי אגודת העתונאים יתקיים ביום ג', י"ח אייר, 2 במאי, ל־ילדים בגיל 8 עד 14 (למטה מגיל 8 לא יורשו להשתתף). ● מסלול הטיול: יער בן־שמן; מדריך ה־לבנה עד לטרון; מנזר דיר־רפאת; עמק האלה — האנטנה הגדולה של תקשורת הלוויינים; הכביש החדש לגוש עציון; בריכות שלמה והר הורדוס. ● יציאה מ־בית סוקולוב בשעה 8 בבוקר. חז־רה בסביבות אחר הצהריים. ה־מעונינים יירשמו במזכירות ה־אגודה עד יום ה' ה־27 באפריל משעה 9 בבוקר עד 6 בערב.

הסתדרות רופאי השיניים

הערב ב־8.30 תתקיים אסיפת חברים. הנושא: אתיקה ובעיות מקצועיות אחרות.

„משען" מועדון הפנסיונרים „בית־נרי"
רח' הס 19

הערב ב־6 „יום השואה והגבו־רה" בהשתתפות החזן ז"ר יוסף והמרצה שלוי שלמה.

כל הארץ

שתי תערוכות זכרון ב„יד־לבנים" בפתח־תקוה

בבית „יד־לבנים" בפתח־תקוה נפתחו שתי תערוכות זכרון. ב־אחת כ־60 יצירות בציור ופיסול של 30 חיילים שנפלו בקרבות, וכן יצירות ספרותיות, אגרות, שירים ודברי הגות. ● בתערוכה השניה כ־80 יצירות בפיסול ו־ציור של 27 ציירים ישראליים ש־נפטרו. דברי פתיחה אמרו ראש העיריה י. פינברג ומנהל „יד־לבנים" ב. אורן.

תערוכת התנ"ך במשקי עמק הירדן

לפי הזמנת ראש מועצת עמק הירדן מ. רזל תועבר תערוכת התנ"ך בדפוס ובאמנות שבחוסות בן־גוריון למשקי עמק הירדן, ו־תיפתח שם ביום העצמאות ב־השתתפות שר החקלאות ח. גבתי וראשי החברה לחקר המקרא. ● התערוכה תוצג במוזיאון על־שם אורי „ובמי" באשדות יעקב, ה־תהיה פתוחה לביקורים עד אמ־צע החודש הבא.

הרוסים מכל עבר

(המשך מעמוד 7)

מואץ. בהגמה לקדם אותם סיני אפשרי — הם שהכתיבו לסובייטים מהלכים מואצים, שנראו לפ־תע דראמאטיים כל־כך. אף כי לא התחילו בביקורי קוסיגין ופוד־גורני בעיראק ובאנקרה.

לפתע נוכח השאה, שעיראק קשרה עצמה, לזמן ארוך, לברית־המועצות, כאשר שייטת סובייטית מטילה עוגן בנמלה של בצרה, ובמפרץ הפרסי. בשש נסיכויות הפדראציה, מתנהלת פעילות סו־בייטית רחבה. שגרירות סובייטית מוקמת בזריזות בדובי הבירה. וקונסוליות סובייטיות קמות בכל אחת מן הנסיכויות: באבו־דאבי, בעג'מן, באום אל־קיוק, בפוג'יירה, בשארג'ה ובראס אל־חימה. ספי־נות דיג סובייטיות, שמטרתן ידו־עה, מתחילות כבר לשוט בקרבת המפרץ הפרסי. שטהראן מגלה רגישות מירבית לכל הנעשה ב־קירבתו.

לא עברו ימים מאז נחתם ההסכם הסובייטי־עיראקי ופוד־גורני הגיע לתורכיה השכנה, ה־מהווה אבן־יסוד במערך ההגנה האיראני. גבולה הצפוני הארוך של איראן גובל בטאג'יקסטאן ה־סובייטית — גבול שקט. מאז ומתמיד, דאגת הרבה לפרסים.

אך אם ההתרחשויות בעיראק ובתורכיה הן התרחשויות של הי־מים האחרונים, הרי מה שנעשה בגבולה של איראן עם פאקיסטאן ואפגאניסטאן ממורה, מטריד אי־תה זה מכבר. פאקיסטאן השכנה, שהיתה בעלת־ברית ואחת מאבני־היסוד בברית בגדאד, קרועה וש־סועה. לאחר הקמת בנגלה־דאש ו־היגתקות פאקיסטאן המזרחית, לא חזרה היציבות לארץ זו. כפלגת שואבי השלטת נמצאות באופוזי־ציה לנשיא בוטו, שהספיק כבר לעלות לרגל למוסקבה. שני עמים סובים חיים בפאקיסטאן המערבית, שכנתה של איראן — הפתאנים בחבל הצפון־מערבי ושבטי הבלו־צים בחבל באלוצ'יסטאן. ההתב־ססות הסובייטית באפגאניסטאן ה־שכנה, קירבתה של פאקיסטאן ל־סובייטים והשאיפה לעצמאות — עו־רו בקרב שני עמים אלה תקוות, אולי ריאליות למדי, שיוכלו להס־תייע במוסקבה, הכבבירה את בדי־תוחה באוזר.

לא בכדי מיהר נשיא ארה"ב לפרסם, עוד לפני שנקבעו פרטי ביקורו במוסקבה, כי בדעתו לער־רוך ביקור רשמי בטהראן, עם תום ביקורו בבירה הסובייטית. היו בכך אזהרה למוסקוה ואיתות לטהראן, שיש לה עדיין על מי להישען ועד לא נאמרה המלה האחרונה במאבק גדול זה, אשר נקודת־הכובד שלו נעה עתה, יד־הר ימהר, באזורנו בוררה, על כל פנים בשלב זה.

יש לי עין בכרם

לצפורה ואברהם פרידמן
להולדת הנכד
לדלילה ונחמיה שיניצקי
להולדת הנכדה

מזל טוב וברכת חברים נאמנה

המשפחות:
אבינועם פסיה ואליעזר
אורן רבקה וברוך
אילן יונה
אשכנזי שולמית ולוי
בוגוסלביץ רבקה ומשה
ביסרמן מלכה
בילי יהודית וחיים
בירנבך חיה ונחום
בכר מרים וישראל
בן דוב מרים ודוד
ברוסקין אטי ויעקב
ברמן נדיה ויצחק
גולדרס דליה ויהושע
גורן עליזה ושמעון
גפן זלדה ומרדכי
דן רבקה וחיים
דקל (כרים) אביבה וכרמי
הורביץ ברכה ויצחק
הורנשטין בלה ומנשה
הלל צביה ושלום
הלר שולה ומנחם
הרשקוביץ בלימה והרשקו
הרשקוביץ דינה ושאול
ולץ מרים ושמחה
וולקוביץ שמעון
וינהויז רבקה
וכברויט רבקה ויוסף
ורסנו קרולה ונסים
זילבר שושנה ומשה
חננאל שפרה
טבצ'ניק ריבה ודוד
יבקובסקי אלה ומשה
יואלי רות וזלמן
כהן שושנה ומרדכי
כהן סניה ושמואל
כצנלסון יוכבד ואהרון
לויתן טובה ואייזיק
ליכטר רבקה ויוסף
מוגזת דבורה ונסים
סגל נטע ושמואל
ספקטור נעמי ושמחה
עבדול רזק אבו חולה
עפרי מריה ויוסף
פודים מינה ופישל
פוקס מרים ופסח
פינברג לנה וישראל
פיסטרוב סוניה ודוד
פינסוף אסתר ומאיר
פלתי תוה ופנחס
פלסיאל מיכל וזכריה
פריזנברג בנימין
פרידר צבי
פישמן קלרה ויעקב
פרנס מינה ומשה
קוורוביצקי רוזה וגבריאל
קוסלר לאה ודוד
קולקר טובה ושלום
קוסקאס נחמה ודוד
קוק רחל ונתן
קורן יונה
קמניק אביבה ושלמה
ראובני חיה וזאב
רואי רחל ואליעזר
רוזימה גניה וד"ר מנשה
רס שרה ובנימין
ריכר שושנה
רשיש פנחס
שהם ליפשה ויצחק
שחורי שרה ואברהם
שטייגביל (כהן) לובה ואפרים
שטרייפלר רבקה ומנחם
שטרסמן רחל ואריה
שמעונוביץ רחל ויצחק
שמשי רות ואפרים
שפירא אסתר ואריה
שרייבר תמר ומיכאל
שר רינה ואברהם
שרייער פנינה וישראל
ששון קלר ויצחק
תא שמע מרים ופנחס
תרון מרים ואברהם.

פתח־תקוה

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

קונצרט מיוחד
תכנית מוצארט

רקוויאם ב־רה מינור, ק. 626
קונצ'רטו לפסנתר ב־סי במול מאז'ור ק. 595

דניאל בארנבוים
מנצח וסולן (פסנתר)

שילה ארמסטרונג, סופראן
בירגיט פינילא, קונטראלטו
רוברט טיר, טנור
מאריוס רינצלר, בס

עם מקהלת האקדמיה למוסיקה ע"ש רובין ירושלים, ומקהלות איחוד הקבוצות והקיבוצים
בהדרכת אבנר איתי

תל־אביב
היכל התרבות, 8.30 בערב
יום חמישי 27.4
מוצ"ש 29.4

ירושלים
בנייני האומה, 8.30 בערב
יום ראשון 30.4

מכירת הכרטיסים החלה היום, 17.4

בקופת היכל התרבות, 10—13, 16—18.
ובמשרד „אוניק"

במשרד כהנא, כיכר ציון,
10—13, 16—18

שני ימי המכירה הראשונים מיועדים למנויי התזמורת בלבד.

הנחה למנויים על פי תלוש מס' 110.

רופאים

בתל אביב

ד"ר סימון שאול, שד' קק"ל 34, טל. 231374; ד"ר הר אבן, רח' אפשטיין 6, טל. 443281; ד"ר סגל, רח' בלוך 12, טל. 247860.

בתי־מרקחת

בירושלים

הרצל — יפו 36 — טל' 225059. אל שעב אל גידידה — בתוך שער שכם — טל' 83401.

בתל־אביב

גרינברג, רח' המלך ג'ורג' 46 טל. 226208. צפון, רח' יהודה ה־מכבי 33 טל. 449995.

רמת גן

הגיה, רח' ארלוזורוב 81.

חולון ובת ים

אגט — בת־ים, רח' אנילביץ' 3.

בפתח תקוה

מרכז השרון, רחוב חובבי ציון 40.

נתניה

תרופה.

בני ברק

הנשיא, דרך ז'בוטינסקי 111, פרדס־קץ.

הרצליה רמת השרון

רוטנגת — רמת השרון, שבטי ישראל 79.

תיאטרון ישראל

מוצאי יום העצמאות 19.4

הבימה:
טמבמצי:
תל־אביב האולם הגדול
ליל העצמאות של בני ישראל שפי:
תל־אביב האולם הקטן ב־7.15—9.15

הקאמרי:
הסוהר מוגציה: תל־אביב
מן לא תקחהו עמר: חיפה

התיאטרון העירוני חיפה
חפץ: צחוק הוא ב־8.30

בשבת, 22.4.72 ב־11 לפנה"צ, בבית אשכול ביד אליהו (רח' בית אורן 9).

במת עתונאים

(מטעם אגודת העתונאים והמח' לתרבות במ.פ. ת"א)

בהשתתפות העתונאים:
דן פתיר (דבר) — ישראל ואפריקה:
מרדכי חלמיש (על־המשמר) — סופרים וספרות בישראל.
המנחה: פנחס אקרלינג.
הכניסה חופשית

האופרה הישראלית

14.5 תל־אביב (10.5 ירושלים)
הצגה נוספת
לה טראוויאטה
בהשתתפות טנור הבולשוי אופרה ממוסקבה משה רייצין אשר כבש את הקהל בהופעת הבכורה שלו

22.4, 29.4 (27.4 חיפה). 2.5, 6.5, 13.5, 16.5, 20.5, 23.5 (25.5 חיפה) 31.5.

אאידה
(25.4 קרית אתא). 4.5, 27.5

כרמן
24.4 (20.4 באר־שבע) 1.5, 8.5, 15.5, 21.5

ברון הצוענים

16.4, 11.5 **הספר מסביליה**

18.4, 19.4 —
ערב גאלה בהשתתפות כל סולני האופרה והטנור משה רייצין

7.5, 22.5 **לה בוהם**

29.5 **קאבלריה / פאליאצי**

כל ההצגות פרט ל„אאידה" מתחילות בשעה 8.30 בערב. אלנבי 1, תל־אביב. טל. 57228

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עזבונות מס' 1497/72

בענין: עזבון המנוח דוד פישקין בן משה, שנפטר יום ד' בחשון תשל"ב (2 בנובמבר 1971), ומענו היה בתל־אביב שיכון בצרון שביל גינזבורג מס' 10א', תעודת זהות 0410746.

המבקשת: פלה פישקין, שמענה תל־אביב, שיכון בצרון, רח' גינזבורג מס' 10א', תעודת זהות מס' 0929881, מיוצגת ע"י ב"כ עו"ד צבי תמרי, קצין סעד מש־פטי, שמענו להמצאת כתבי בי־דין הוא: תל־אביב, רח' שניאור 14, קצין הסעד תל־אביב.

הזמנה

להוי ידוע, כי הוגשה לבית המשפט בקשה ליתן צו המכריז על ירושת המנוח הנ"ל, והנני מזמין בזה כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוח והרוצה להתנגד להכרזה זו, לה־גיש, תוך ארבעה־עשר יום מיום פרסום הזמנה זו, התנגדות לאו־תה הכרזה, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

16 אפריל 1972.

ד' ולך, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

שדורי ישראל

טלוויזיה לימודית

18.15 אנגלית ה'.
10.00 ביולוגיה ט' — גילוי פער לות הד.נ.א.
10.25 חשבון ד' — חילוק בשברים עשרוניים.
11.00 ביולוגיה ט' — וירוסים.
11.25 חשבון ד' (סידרה ב') — כיצד לחלק.
12.00 ביולוגיה י' — מנגנוני רביה מינית בצמחים.
12.30 טבע ד' — תנועת הדג.
13.35 סוציולוגיה ט' — המקדה.
16.00 אנגלית ט'.
16.17 לסי פתרונים — כיצד פור־סים וכיצד שוקלים.
16.33 אנגלית.
16.49 לזכרים...

טלוויזיה

ערב יום הזכרון

17.30 — נשים קטנות. 18.00 — קצור החדשות. 18.02 — ספורט ר האבקות. 18.45 — זרקור. 18.57 — סקירת תכניות. 19.00 — חד־שות ועניני היום (ערבית). 19.30 —, טכס הזכרון ברחבת הכותל. 19.40 — „זה היה אי־שם בהר־רים". 20.00 — מבט. 20.20 — אבא שלי. 20.55 — „מגולי אש". 21.10 — אבות ובנים. 22.00 יזכור. 22.20 — חדשות. פסוק משמואל.

רדיו

רשת ב'

06.00 מה טוב. 06.05 חדשות. 06.10 התעמלות. 06.20 שעון מוסי־קלי. 06.59 רגע של עברית. 07.00 חדשות ו„הבוקר הזה" 07.20 זמר לך. 07.55 אור ירוק. 08.00 חדשות. 08.05 הדעות. 08.10 בו־קר טוב. 08.55 ציונות בלי מר־כאות. 09.00 חדשות. 09.05 בו־קר טוב. 10.00 חדשות. 10.05 לעקרת הבית. 11.00 חדשות. 11.06 לעקרת הבית. 11.40 לאן הערב + מוסיקה קלה. 12.00 חדשות. 12.05 במקצב יוצר. 12.30 בחצי היום. 13.00 חדשות. 13.05 בחצי ה־יום. 14.00 חדשות וסקירת עתו־ני הצהרים. 14.11 פזמונים לא־נים. 14.53 הדין. 15.00 חדשות. 15.05 כאן רבקה מיכאלי. 16.00 חדשות. 16.05 רגע של עברית. 16.07 מקום בצמרת. 16.30 ב־תקווה שתבין את הרמז. 16.35 מקום בצמרת. 17.00 חדשות. 17.06 מקום בצמרת. 18.00 חד־שות. 18.05 מקום בצמרת. 18.40 היום בספורט. 19.09 עברית לעם. 21.00 חדשות. 21.06 נר זכרון. 22.00 חדשות. 22.05 כתה אל־מונית. 23.00 חדשות. 23.05 בט־הובן: סימפוניה מס' 3 במי במול מג'ור („ארואיקה"). 24.00 חד־שות.

רשת א'

08.00 חדשות. 08.06 שירת ה־מקהלה — זמרי לסלי בל, עם נגינות־ביניים בנבל קרל מינ־כינגר. 09.00 חדשות. 09.05 מעד־נים מוסיקליים — שוברט: פרק ראשון מתוך רביעייה בסול־מג'ור לכלי־קשת, אופוס 161. פורה: אמפרומפטו אופוס 86 לנבל. מו־צארט: חמשה מחולות־כפר, ק. 609. ברהמס: רפסודיה בסי־מינור, אופוס 79 מס. 1. בטהובן: שלי־שייה מס. 8 בסי־במול מג'ור (מן העזבון). דביוסי: „מנחת פאון". 10.00 חדשות. 10.05 צלילים מלא חנניים. עמי מעיני. 11.00 חד־שות. 11.06 שיר ופזמון. 11.15 ספור אני שומע — לכתות ב', ג'. 11.35 שיר ופזמון. 12.00 חד־שות. 12.05 שיר ופזמון. 12.15 בצי־ליל ובקול — לכתות ד', ה'. 14.00 חדשות וסקירת עתוני הצהרים. 14.11 לאם ולילד — הדברים הטובים — שירים „בבקשתכם" לילדים הגדולים — סוד המילים הבודדות. 15.00 חדשות. 15.05 פרקי אופרה. 16.00 חדשות. 16.05 רגע של עברית. 16.06 ספר חדש — סקירה. 16.10 המורה התיכון. 16.30 מהקלטות התזמורת ה־סימפונית של רשות ה־שידור — מוצארט: אדאג'יו ופוגה, ק. 546. בטהובן: קטע קונצרטי לכנור ותזמורת. הינ־דמית: מוסיקה קונצרטית לכלי־נשיפה ממתכת וכלי־קשת. שוסט־קוביץ': סימפוניה מס. 1. 17.55 הודעות. 18.00 חדשות. 18.05 ה־פלוגות הדתיות עם קום המדינה. 18.55 לחקלאי — שרות ידיעות יר־ח'. 19.00 חדשות ו„היום הזה". 19.30 דקה דומיה ושיר של ה־טקס ברחבת הכותל. 20.00 חדשות. 20.05 דבר הרמטכ"ל — 20.10 יד־סי טל: „מסדר הנופלים" עדן פרטוש: „נחיבים", אלגיה סימ־פונית א.ה. שטרנברג: „אחי יהו־נתן". 21.00 חדשות. 21.05 נר זכרון. 22.00 חדשות. 22.05 כתה אלמונית. 23.00 חדשות. 23.05 בטהובן: סימפוניה מס. 3 במי־במול מג'ור („ארואיקה"). 24.00 חדשות.

גלי צה"ל

שידורי צהרים
ערב יום הזכרון

11.00 — חמים וטעים. 11.15 — פסגת המצעד הבריטי. 11.30 — אורזו לצהרים. 12.00 — חד־שות. 12.05 — חמים וטעים. 12.30 — מצביעים על מצביעים. 12.35 — חמים וטעים. 13.00 — חדשות. 13.05 — ד"ש עם שיר עברי. 13.30 — מסיפורי הבאה הי"ט. 13.35 — ד"ש עם שיר. 13.55 — הודעות לחיילים. 14.00 — חד־שות. 14.05 — הודעות אישיות.

שידורי ערב

15.00 — חדשות. 15.05 — בא לצלצל. 16.00 — חדשות. 16.05 — בא לצלצל. 16.50 — לעולם לא אשכח. 17.00 — חדשות. 17.05 — ד"ש עם שיר. 17.40 — יומן צה"ל. 18.00 — חדשות. 18.05 — הערב — אולפן בס' 2. 19.00 — חדשות. 19.05 — שי־רים עבריים. 19.30 — צפירה. 19.33 — שידור ישיר של טקס הדלקת נר הזכרון. 20.00 — חד־שות. 20.05 — דברי הרמטכ"ל ליום הזכרון. 20.10 — מי זוכר אותך מנחם גרינברג. 21.00 — חדשות. 21.05 — שירים מתל־חי עד הר דב. 22.00 — חדשות. 22.05 — חיי אדם. 23.00 — חדשות. 23.05 — צלילים ליום הזכרון. 24.00 — חדשות.

ברכבל אל הנקרות
בראש הנקרה
פתוח יום יום
משעה 8.00 עד שעה 18.00

הכל ספורט

בעריכת אהרן ...

הודו ספגה שביעיה

ויקטור פרץ הבקיע ששה שערים וסיני את השביעי; קלדרון היה אדריכל הנצחון במשחק הבכורה

מאת רפאל נאה, שליחנו המיוחד

באנגקוק, (מיוחד ל„דבר"). נבחרת הנוער של ישראל בכדורגל פתחה אתמול את טורניר גביע אסיה ברגל ימין, כאשר הביסה את נבחרת הודו בתוצאה 7:0, לאחר 2:0 בתום המחצית. 30.000 צופים, שחזו במשחק שנוהל על־ידי השופט הבורמזי סר־ סין, נהנו מיכולת מעודדת ומבריקה של הנבחרת הישראלית. ממה שראיתי עד כה בטורניר, אני יכול לומר, כי הנבחרת הישראלית הפגינה את היכולת הטובה ביותר, אם כי היריב ההודי לא התעלה לרמה טובה. השחקנים הישראלים ניהלו משחק מתוכנן ומדויק, כשהכדור נע במהירות מרגל לרגל. הישראלים נהנו גם מכושר גופני מצויין ומוצג בסיום את יריביהם, שנאלצו להתגונן ברחבת שערם.

הודו — יריבה חלשה

ההודים, שהכריזו כי יצליחו לסי־ חום תוצאת תיקו במאבק עם ישראל, נפלו בהרבה מיכולתם של הישראלים.

על היכולת הירודה ותוסר המזל של היריב תעיד העובדה, כי הב־ עיטה המסוכנת הראשונה לשער הישראלי היתה בדקה ה־62 של המשחק. היתה זו למעשה התקי־ פה המסוכנת היחידה של ההודים לעבר השער הישראלי. ביתר דקות המשחק היתה לישראלים שליטה מוחלטת. הישראלים פיצחו את ההגנה ההודית על־ידי ניהול מסי־ רות קצרות ומהירות.

גם מזג האוויר האיר פנים ל־ ישראלים. החום הכבד נשבר. ב־ הגיע מועד המשחק, ובמהלכו שרר מזג אוויר נוח יחסית, כאשר מי־ דות החום היו 32 מעלות. דבר זה איפשר לשחקנים להפגין יציבות לאורך כל 80 דקות המשחק.

שלושה שחקנים התעלו מעל כו־ לם — קלדרון, פרץ וסיני. רוני קלדרון כידרר ויצר מצבי הבקעה רבים, שנוצלו על־ידי ויקטור פרץ, שהבקיע ששה שערים מבין ה־ שבעה. קלדרון היה הכוח המניע של ההתקפה הישראלית, כאשר לידו פעל בהצלחה סיני. פרץ נע ברחבת השער ההודי ככספית וניצל כל פריצה בהגנה כדי להבקיע שערים.

השער הראשון בדקה ה־7

כבר בדקה ה־7 פתח פרץ ב־ סדרת ההבקעה. הוא פרץ לרחבה, בין מגיני הודו. קלדרון, שהבחין בכך, שלח לעברו כדור מדויק ו־ פרץ לא נכשל והמשיך את הכדור לקורה ופנימה — 0:1.

בדקה ה־18 נפגע סיני. המאמן שוייצר ביקש להחליפו באלברט לוי. שהתחיל להתחמם. סיני רץ למאמן שוייצר וביקש לא להחליפו. ואכן המשיך לשחק למרות הפגיעה ברגל.

בדקה ה־32 פרץ קלדרון לשער ההודי, בעט כדור חזק, שנהדף על־ידי השוער, ועל הכדור הש־ תלט פרץ והחדירו מקרוב לרשת — 0:2.

שני שערים תוך דקותיים

חלפו שתי דקות בלבד ופרץ העלה ל־0:3, ושוב ממסירה של קלדרון, שהטעה את ההגנה ה־ הודית.

בדקה ה־45 קיבל פרץ כדור משמאל ובעט בחוזקה לרשת — 0:4.

התקפה יפה של הישראלים ש־ הסתיימה בשער חמישי היתה בדקה ה־54: קלדרון פרץ ממרכז המגרש, הגיע לרחבה ומסר את הכדור לפרץ. האחרון חלף בכידרור על שני שחקנים, משך את השוער ימינה, ושלח מקרוב את הכדור לרשת.

אחרי מבצע יפה זה, ביצע המאמן שוייצר שני חילופים בהרכב. קל־ דרון, המצויין, הוחלף באלברט לוי ובראשי החליף את סאלימן.

סיני הפסיק בדקה ה־74 את שרשרת ההבקעות של פרץ, כאשר ניצל מסירה של מסוארי, חלף על פני שלושה שחקנים והכניע את השוער ההודי.

השער השביעי והאחרון הובקע דקה לפני שריקת הסיום, והיה היפה מבין השבעה. פרץ התקדם לשער ההודי, הוריד כדור מגובה לרגל ומ־17 מ׳ שלחו לזוית ה־ ימנית הגבוהה של השער ופנימה — 0:7.

המאמן שוייצר היה מרוצה מי־ כולת חניכיו ואמר, כי הוא מקוה שימשיכו לשחק כפי ששיחקו נגד הודו.

לפני המשחק עלה למרכז השדה ב׳קי רונן, שהפריח 18 יונים לקול תשואות הקהל. קודם לכן עלתה הנבחרת הישראלית לשדה כשבידה דגל תאילנד.

בורמה הביסה את קמבודיה 0:5 (0:2), אחרי שהפגינה כושר בי־ נוני. משחק זה נוהל ע״י השופט משה אשכנזי. הבורמזים, שהדיבו להתמ״א, טענו קשות נגד השיפוט, שלדעתי היה הוגן. המאמן הגרמני של בורמה טראוטמן אמר, כי אשכנזי „גנב" את ההצגה במשחק.

אינדונזיה ניצחה את פורמוזה 1:3 (0:2).

השגריר אילן: העתונות בבורמה היתה עויינת

ראשי המשלחת נפגשו עם אריה אילן, שגריר ישראל בבורמה, ש־ התעכב אתמול בבאנגקוק. הוא מסר דו״ח על התנהגות כדורגלני הנבחרת הבוגרת בראנגון. לדבריו לא „הצטיינו" הישראלים בהת־ נהגות הולמת במגרש אך לא זו היתה הסיבה לכשלון. אילן הדגיש, כי העתונות הבורמזית היתה עויי־ נת לנבחרת.

בינתיים התברר, כי גביע אסיה לאלופות לא ייערך השנה. שכן התקנון קובע, כי לפחות שש קבו־ צות חייבות להשתתף בו ומספר זה לא ענה בטהרן כידוע על המספר הדרוש.

בר־סבר נפגש עם המאלזי קו־ שמסר, כי ליפאן סיכויים טובים לארח את המשחקים המוקדמים של הגביע העולמי. יו״ר ההת־ אחדות הישראלית אמר לקוו, כי בעתיד יש לקיים מפעלים רשמיים, כמו הטורניר הקדם־אולימפי, שנ־ ערך בבורמה, במקום בישראל.

בהתאחדות קיימת מגמה להקים נבחרת כדורגל עד גיל 23

מאת אליעזר מעוז

נבחרת כדורגל חדשה, עד גיל 23, עשויה לפעול בעתיד הקרוב בעקבות שיחה שנ־ ערכה בין המאמן הלאומי אדמונד שמילוביץ׳ ואלחנן ישי, סגן יו״ר הנהלת ההת־ אחדות.

א. ישי מסר כי הכוונה בהצעה זו לבנות מחדש את הנבחרת הל־ אומית, בעקבות המשחקים הקדם־ אולימפיים ברנגון, והיא תונח בק־ רוב לדיון והכרעת מזכירות ה־ התאחדות.

ישי הטעים כי למרות שמטרת נבחרת זו לשמש כנבחרת עתודה לנבחרת הלאומית, היא תייצג את ישראל במשחקים בין־לאומיים נגד נבחרות מקבילות. נבחרת זו תנוהל כפי הנראה ע״י המאמן הלאומי כדי שיוכל לפקח על הכשרה מת־ אימה לנבחרת הלאומית.

בפגישה בין ישי ושמילוביץ׳ הוס־ קו מסקנות נוספות ממשחקי ה־ נבחרת ברנגון, ואחת מהן היא כי הנבחרת לא תצא לחו״ל זמן רב לפני תחילת טורנירים בין־לאומיים, כפי שעשתה זאת לפני הטורניר הקדם־אולימפי.

הנבחרת תתחיל להתאמן בשבוע הבא

הנבחרת הלאומית תתחיל להת־ אמן בשבוע הבא, לאחר הפוג־ רה, שקיבלו השחקנים מאז חזרו מבורמה.

מאמן הנבחרת אדמונד שמילו־ ביץ׳, הודיע אתמול בוועדה המק־ צועית של ההתאחדות לכדור־ רגל, כי בשלב ראשון תתאמן ה־ נבחרת רק פעם אחת בשבוע, ובי־ חודש הבא, לקראת המשחק ה־ בין־לאומי הבא של הנבחרת היא תגביר את אימוניה.

בהקשר לכך יש לציין, כי עדיין לא נקבע מי תהיה יריבת הנב־ חרת הלאומית. הוועדה המקצועית החלי־ טה לתת ארכה עד סוף השבוע להתאחדויות הכדורגל של ארגנ־ טינה ופרו כדי שישיבו להצעת ההתאחדות לכדורגל הישראלית. אם לא תקבל ההתאחדות תשובה עד סוף השבוע, היא תתחיל ב־ ניהול מו״מ עם מספר קבוצות צמרת של הליגה האנגלית, כדי להביא אחת מהן לארץ. המשחק ייערך כנראה ב־22 במאי.

דיון בגל ההתפרעויות

בעקבות ההתפרעויות במגרשי ה־ כדורגל בשבת האחרונה החליטה אתמול הוועדה המקצועית של ה־ התאחדות לכדורגל לזמן פגישת חירום עם נציגי ועדת המשמעת והנהלת איגוד השופטים כדי לדון בגל ההתפרעויות האחרון.

המטרה העיקרית של הפגישה היא לנסח הצעה לקביעת תקנון, לפיו יוחזו הקבוצות הביתיות אח־ ראיות לשלום הקבוצות האורחות, גם לאחר סיום המשחק. זאת בגלל העובדה כי באחרונה רבו המקרים בהם הוכו שחקנים אורחים לאחר יציאתם מהמגרש, מבלי שתקריות אלה נכללו בדו״ח השופט.

שטבהולץ — חוסיין אקברי בפתיחת גביע דייויס

יזכה שטבהולץ המדורג מס׳ 2 של ישראל יפתח את ההתמודדות עם איראן, ב־ מסגרת גביע דייויס בטניס, כאשר יתמודד ביום ד׳ ב־ 1.30 בצהרים ברמת־גן עם חוסיין אקברי.

במשחק השני ייפגשו אלופי שתי המדינות כאשר יהושע שלם יתמודד עם סגי אקברי.

ביום ה׳ ייערך משחק הזוגות, כאשר השחקנים שייצגו את שתי המדינות ייקבעו רק סמוך למועד המשחק.

המיפגש בין ישראל ואיראן יפתח ביום שני ובמסגרתו ייע־ רכו שני משחקי היחידים האח־ רונים. במשחק הראשון ייפגש שטבהולץ עם סגי אקברי והאחרון יתמודד יהושע שלם עם חוסיין אקברי.

שיא חדש בליגות ב׳ 3,8 שערים למשחק

שיא חדש הושג השבת במשחקי ליגות ב׳ בכדורגל — 108 שערים הובקעו ב־30 המשחקים שנערכו, דהיינו: בממוצע של 3.6 שערים למשחק — והשיא על הליגה ה־ לאומית.

אחד מ־32 משחקי המחזור ה־23 לא נערך: זה שבין בית״ר קרית־ שמונה לבית״ר מגדל העמק (במס־ גרת מחוז צפון א׳), מגדל העמק לא הופיעה למשחק וקרית־שמונה זכתה בנצחון טכני (0:2).

משחק אחר, אף הוא במחוז צפון א׳, לא הגיע לסיומו. במשחק בי־ קרית־אתא בין הפועל המקומי להי־ פועל הצור, כאשר המארחים הו־ בילו 0:1, נזרקה אבן לעבר׳ של הקוון היחיד כהבי — והשופט גרוסמן הפסיק את המשחק (בדקה ה־55).

אבל שאר המשחקים התנהלו כי־ תיקנם והובקעו, כאמור, שערים למכביר. הפועל בית־שאן (צפון א׳) הביס את בית״ר נהריה 0:9; בית״ר באר־שבע (דרום ב׳) הכניע או־ הפועל שדרות 0:8 ובית״ר טבר־ יה (בראש צפון א׳) לא חס על בית״ר תל־חנן — 0:7.

המובילות בארבעת המחוזות שמרו על מעמדן. לבד מבית״ר טבר־ יה ניצחו גם הפועל רמלה (בראש דרום א׳ — 1:5 נגד מכבי „השק־ מה" ר״ג), הפועל דימונה (בראש דרום ב׳ — 0:1 על מכבי באר־ שבע) והפועל רעננה (בראש צפון ב׳ — 0:2 מול בית״ר „דב" נת־ ניה).

רעננה אף הגדילה את יתרונה לשתי נקודות, לאחר שהשניה ב־ טבלה עד עלשים, קבוצת הפועל בגבעת־אולגה, שמטה נקודה במש־ חק־החוץ עם הפועל בית־אליעזר (0:0). קבוצת הפועל גבעת־חיים, שגברה על בית״ר בנימינה בשי־ עור 0:4, עלתה, איפוא, למקום ה־ שני עם מספר־נקודות שווה לגבעת אולגה אך עם הפרש־שערים עדיף.

צפון א׳

.1	בית״ר טבריה	23	31־64	36
.2	הפועל צפת	23	18־44	35
.3	בית־שאן	22	27־55	33
.4	ק. אתא	22	24־51	31
.5	בית״ר עכו	23	25־44	28
.6	בית״ר ק״ש	21	24־40	27
.7	אפיקים	23	42־45	21
.8	הצור	22	35־32	19
.9	כ. רופין	23	35־26	19
.10	הפ. תל־חנן	23	42־31	19
.11	ק. ביאליק	23	36־26	18
.12	צפירה	23	39־33	17
.13	בית״ר נהריה	23	53־28	16
.14	בית״ר מגדל	21	45־19	14
.15	קריית־ים	23	46־17	14
.16	בית״ר תל־חנן	22	56־23	13

צפון ב׳

.1	הפועל רעננה	23	16־46	36
.2	ג. חיים	23	30־72	34
.3	ג. אולגה	23	15־53	34
.4	מכ. חדרה	23	27־49	29
.5	הפ. בנימינה	23	32־36	28
.6	מכבי פ. חנה	23	34־44	24
.7	מכבי ד״י	23	30־36	23
.8	אבן־יהודה	23	26־25	23
.9	בית״ר „דב"	23	36־34	21
.10	„אחוה" חיפה	23	47־41	20
11	ב. אליעזר	23	33־26	19
.12	תל־מונד	23	44־32	19
.13	מכ. הקרון	23	40־26	19
.14	הפ. ד״י	23	44־23	19
.15	בית״ר בנימינה	23	38־33	17
.16	הפ. פ. חנה	23	103־19	3

דרום א׳

.1	הפ. רמלה	28	13־57	38
.2	ראש־העין	23	12־42	36
.3	הפ. צפון	23	24־42	33
.4	בית״ר ר״ג	23	20־37	27
.5	בית״ר בת־ים	23	22־32	27
.6	כ. קאסם	23	23־32	27
.7	בית״ר חולון	23	25־27	24
.8	מכ. השקמה	23	30־30	22
.9	ג. הקוה	23	34־24	21
.10	כ. שלם	23	36־29	20
.11	מ. חולון	23	28־18	20
.12	אור־יהודה	23	28־20	18
.13	בית״ר יפו	23	29־19	18
.14	ר. השרון	23	39־15	14
.15	כ. שמואל	23	45־8	10
.16	הפ. גיבתון	23	50־20	7

דרום ב׳

.1	הפ. דימונה	23	8־41	39
.2	בית״ר ב״ש	23	23־57	37
.3	מכ. יבנה	23	21־42	31
.4	בית״ר אשקלון	23	39 41	27
.5	נס־ציונה	23	33־49	25
.6	אופקים	23	37־37	25
.7	ק. מלאכי	23	26־35	24
.8	מכ. ק. גת	23	28־35	24
.9	הבירה	23	35־38	24
.10	ירוחם	23	42־26	20
.11	מכ. רחובות	23	37־47	19
.12	בית״ר אשדוד	23	44־36	19
.13	בית״ר לוד	23	44־36	19
.14	מכ. אשקלון	23	53־22	14
.15	מכ. באר־שבע	23	39־23	13
.16	הפ. עדרה	23	86־23	6

המזכירות אישרה תקציב הפועל בסך 5.5 מ׳ ל״י

מזכירות מרכז הפועל אישרה אתמול את תקציב ההתאגדות ל־ שנת 1972/73 בסך 5.5 מיליון ל״י (גידול ב־750.000 ל״י, לעומת תקציב השנה החולפת).

עיקר ההכנסות של התקציב יבואו מטוטצת ההימורים, מן ה־ ועד הפועל ומרשות הספורט. עי־ קר ההוצאה יוקדשו לסיוע לסני־ פים ולפעולה המקצועית.

המזכירות אישרה את השתת־ פות נבחרות הפועל במשחקי ספורט הפועלים, שייערכו הקיץ בבלגיה (התעמלות) ובצרפת (שחיה).

בוגרי תיכון

הכשירו עצמכם במקצוע משתלם.

במשכת ההרשמה לבתי המדרש למורים וגננות

לשנת הלימודים תשל״ג

תנאי הלימוד

- ✱ שכר לימוד סימלי 12.5 ל״י לחודש — בבתי המדרש ללא פנימיה.
- ✱ מענקים כספיים, הלוואות נוחות ותמיכות אחרות — בבתי המדרש עם פנימיה.

תנאי העבודה כמורה (לאחר ההסמכה)

- ✱ מקומות עבודה רבים בכל רחבי הארץ.
- ✱ אפשרויות רבות להגדלת ההכנסה.
- ✱ 8 חודשי עבודה בשנה.
- ✱ השתלמויות שוטפות ע״ח העבודה.
- ✱ תנאי משכורת משופרים (ההולכים וגדלים).
- ✱ זאת ועוד תנאים נוחים רבים אחרים.

בדבר פרטים והרשמה פנה אל אחד מבתי המדרש הקרובים למקום מגוריך בתחום ההוראה המעניין אותך.

בתי מדרש למורים ולגננות

מוסדות המקיימים פנימיה מסומנים ב־(*)

		כתובת	טלפון
ירושלים			
.1	ביהמ״ד למורים העברי הממלכתי ע״ש ד׳ ילין(*)	בית הכרם	02—523151
.2	ביהמ״ד הממלכתי־דתי למו״ג „אפרתה"(*)	בקעה, רח׳ בן־ישונה 17	02—37745
.3	ביהמ״ד הממלכתי־דתי למורים ע״ש רא״ם ליפשיץ(*)	רח׳ הלל 17	02—222157
.4	ביהמ״ד הממלכתי־דתי, המכון להכשרת מורות תורניות(*)	רח׳ הפסגה 58, בית וגן	02—528304
תל־אביב			
.1	ביהמ״ד הממלכתי למו״ג ע״ש לוינסקי	רח׳ בן־יהודה 195	03—221272/3
.2	ביהמ״ד הממלכתי למו״ג סמינר הקיבוצים(*)	רח׳ בני־אפרים 1	03—412111
.3	ביהמ״ד הממלכתי־דתי למו״ג „תלפיות"	רח׳ מלצ׳ט 29	03—221426
.4	ביהמ״ד הממלכתי למורים ערביים	שדרות בן־צבי 5, יפו	03—829127
חיפה והצפון			
.1	ביהמ״ד הממלכתי ע״ש א.ד. גורדון	רח׳ שאול טשרניחובסקי, כרמל צרפתי	04—524197
.2	ביהמ״ד הממלכתי־דתי למו״ג	דרך נוה שאנן 101	04—222947
.3	ביהמ״ד הממלכתי למורים ערביים(*)	רח׳ כפר יוסף 22	04—233344
.4	ביהמ״ד הממלכתי למו״ג(*)	נהלל	065—66033
.5	ביהמ״ד הממלכתי־דתי למורים ולגננות בכפר הנוער הדתי(*)	כפר־חסידים	04—952022
.6	ביהמ״ד הממלכתי למו״ג „אוהלו"(*)	ד״נ עמק הירדן	067—50330
.7	ביה״ס לחינוך של התנועה הקיבוצית „אורנים" — אוניברסיטת חיפה(*)	דואר קרית טבעון	04—931142
מרכז ודרום			
.1	ביהמ״ד הממלכתי למו״ג ע״ש א׳ שיין	פתח־תקוה, רח׳ קפלן, נוה עוז	03—914924
.2	ביהמ״ד הממלכתי־דתי למו״ג גבעת־וושינגטון(*)	גבעת ושינגטון, ד״נ אבטח	055—91384
.3	ביהמ״ד הממלכתי למו״ג(*)	באר־שבע, רח׳ קלוזנר	057—2573
.4	ביהמ״ד הממלכתי למו״ג(*)	שדה בוקר ד״נ נחל צין	057—95054
.5	ביהמ״ד הממלכתי־דתי המכון התורני־הרצוג(*)	רחובות	03—950887
.6	ביהמ״ד הממלכתי־דתי למו״ג עזתה(*)	נתיבות, ת.ד. 20	057—94081
.7	ביהמ״ד הממלכתי־דתי למורות(*)	כפר אליהו, דואר גדרה	055—91132
.8	ביהמ״ד הממלכתי למו״ג סמינר הקיבוצים „בית ברל"(*)	דואר בית ברל	03—923303
.9	ביהמ״ד הממלכתי־דתי „בית רבקה"(*)	כפר חב״ד	03—944257
בתי מדרש למורים מקצועיים למלאכה, תזונה וכלכלת־בית			
.1	ביהמ״ד הממלכתי למורי מלאכה	גבעתיים, רח׳ קטאי 14	03—255308
.2	ביהמ״ד הממלכתי למורות לתזונה ולכלכלת־בית	ירושלים, הקריה רוממה	02—524391
.3	ביהמ״ד הממלכתי־דתי ע״י בית צעירות מזרחי: למורות למלאכה, למורות לתזונה ולכלכלת־בית(*)	ת״א, רח׳ דב הוז 16/18	03—247637
.4	ביה״ס לחינוך של התנועה הקיבוצית „אורנים" — אוניברסיטת חיפה — למורי מלאכה(*)	דואר קרית טבעון	04—931142
לחינוך גופני			
.1	ביהמ״ד הממלכתי למורים לחנוך גופני(*)	מכון וינגייט, ע״י נתניה	053—25352
.2	ביהמ״ד הממלכתי למורים לחינוך גופני(*)	באר־שבע, רח׳ בצלאל 31	057—3217
.3	ביהמ״ד הממלכתי־דתי למורים לחינוך גופני(*)	גבעת ושינגטון, ד״נ אבטח	055—91884
.4	ביהמ״ד הממלכתי למורים לחינוך התנועה (חינוך גופני) סמינר הקיבוצים	ת״א, רח׳ בני אפרים 1	03—412111
למוסיקה			
.1	ביהמ״ד הממלכתי למורי מוסיקה	ת״א, רח׳ ברנדוק 8, בית הסת׳ המורים	03—260211
.2	ביהמ״ד הממלכתי־דתי למורי מוסיקה במושב „עזריה"(*)	פתח־תקוה, רח׳ הרב הרצוג	03—911257
.3	ביה״ס לחינוך של התנועה הקיבוצית „אורנים" — אוניברסיטת חיפה — למורי מוסיקה(*)	דואר קרית טבעון	04—931142

לציור ולאמנות

רשימת ביהמ״ד למורים לציור ואמנות תפורסם בהודעות נפרדות

לחקלאות וטבע

	ביהמ״ד הממלכתי למורים לחקלאות וטבע(*)	עמק חפר	053—98158

ההרשמה במוסדות עצמם, פרטים נוספים — במוסדות ובמחלקה להכשרת מורים, משרד החינוך והתרבות, רח׳ יפו 19, ירושלים.

משרד החינוך והתרבות/המחלקה להכשרת מורים.

לשכת הפרסום הממשלתית

בנק לסחר חוץ בע״מ

הודעה על חלוקת דיוידנד

ניתנת בזה הודעה כי הוכרז על תשלום דיוידנד במזומנים בגין שנת 1971 בשעור של 10% ברוטו על כל הון המניות של החברה.

לבעלי המניות על שם שיהיו רשומים בפנקס החברים של החברה ביום 16 באפריל 1972 ישולם הדיוידנד הנ״ל על ידי משלוח המחאה לפקודתם.

לבעלי מניות למוכ״ז ישולם הדיוידנד כנגד תלוש מס. 6 של תעודות המניות למוכ״ז.

הדיוידנד הנ״ל ישולם החל מיום ו׳, 28 באפריל 1972 בכל סניפי בנק לסחר חוץ בע״מ וסניפי הבנקים האחרים.

אין לשלוח תלושים כנ״ל באמצעות הדואר.

ב. רוטמן
מזכיר בפעל.

מדרשת פיינברג של מכון ויצמן למדע

לשנת הלימודים תשל״ג (1972—1973) יתקבלו תלמידים ללימודים לקראת התואר השני „מוסמך" (M.Sc.) במגמות:

מתמטיקה שימושית	פיסיקה (נסיונית ותיאורטית)
מתמטיקה טהורה	פיסיקה שימושית
מדעי המחשב	כימית

מתקבלים מועמדים בעלי התואר הראשון „בוגר" (B.Sc.) של מוסד מוכר להשכלה גבוהה בישראל, או בעלי תואר מקביל ממוסד מתאים בחו״ל.

בקשות לקבלה יש להגיש עד לתאריך 31.8.1972.

הבקשות שתגענה למזכירות המדרשה אחרי 31.8.1972 תובאנה לדיון רק במקרים יוצאים מהכלל.

הלימודים יתחילו באוקטובר 1972.

ההרצאות והמעבדות תהיינה במכון ויצמן למדע ברחובות. תקופת הלימודים נמשכת שנתיים, כולל עבודת גמר.

פרטים נוספים, כולל אינפורמציה על תכנית הלימודים וכן טפסי הרשמה אפשר לקבל במזכירות המדרשה, מכון ויצמן למדע, ת.ד. 26, רחובות (טל. 951721, שלוחה מס׳ 598).

קבלה תלמידים בעלי התואר „מוסמך" (M.Sc.) לעבודה דוקטור נמשכת כרגיל.

מזכירות מדרשת פיינברג
של מכון ויצמן למדע

מדרשת פיינברג של מכון ויצמן למדע

מודיעה:

חוג חדש למדעי החיים

(ביולוגיה, ביוכימיה וביופיסיקה)
יפתח בשנת הלימודים 1972/73

יתקבלו תלמידים בעלי התואר הראשון (B.Sc.) במדעי הטבע, המבקשים להמשיך לימודיהם ולהכשיר עצמם למחקר בתחומי הביולוגיה המודרנית.

במסלול זה יאפשר למצטיינים המשך לימודים ישיר מה־ B.Sc. ל־Ph.D., אף כי תינתן אפשרות ללמוד לקראת התואר השני (M.Sc.) בלבד.

תכנית ההוראה כוללת קורסים וסמינריונים, וכן הוראה מעבדתית, המבוססת על שילוב הסטודנטים בתוך נושאי המחקר במחלקות הביולוגיות השונות במכון ויצמן.

השנה הראשונה תוקדש ללימודים ולאימון מעבדתי במעבדות המחקר. בשנה השניה יתחילו בעבודת מחקר לתואר M.Sc. או ל־Ph.D.

פרטים נוספים וכן טפסי הרשמה אפשר לקבל במזכירות המדרשה, מכון ויצמן למדע, ת.ד. 26, רחובות (טלפון 951721 שלוחה 598).